

ATHENSvoice

Ξεχασμένες αθηναϊκές ατάκες

Των Σ. Λαμπρόπουλου - Γ. Νένε

Η Αθήνα του μεσοπολέμου
μέσα από τα κτίρια

Του Τάκη Σκριβάνου

Η Αιόλου έχει τη δική της ιστορία

Της Έλενας Ντάκουλα

9 παλιά αθηναϊκά ταβερνάκια

Της Νενέλας Γεωργελέ

ROBERT
WILSON

Ο εμβληματικός καλλιτέχνης
μιλάει για την παράσταση
«Οθέλλος» στην ΕΛΣ

Της Ιωάννας Γκομούζα

"OTELLO"
An

Δημιουργούμε αξία για την Ελλάδα του αύριο

Η συνεισφορά μας στην ελληνική οικονομία

€792 εκ.

Συνολική* προστιθέμενη αξία στην ελληνική οικονομία

αντιστοιχεί στο

0,48%

του ΑΕΠ της χώρας

€325 εκ.

Η συνεισφορά μας στα φορολογικά έσοδα του κράτους

αντιστοιχεί στο

0,47%

των συνολικών φορολογικών εσόδων του κράτους

Θέσεις εργασίας που υποστηρίζουμε στην Ελλάδα

20.567

Συνολικές* θέσεις εργασίας που υποστηρίζουμε στην Ελλάδα

αντιστοιχούν στο

0,54%

της συνολικής απασχόλησης στην Ελλάδα

Το εισόδημα από τις συνολικές θέσεις εργασίας υποστηρίζει

45.247 ανθρώπους

Επενδύσεις σε πρωτοβουλίες για την κοινωνία, το περιβάλλον και δωρεές προϊόντων

Σύνολο επενδύσεων σε κοινωνικές, περιβαλλοντικές δράσεις και δωρεές προϊόντων

€1.146.000

*Τα συνολικά αποτελέσματα αναφέρονται στο σύνολο των άμεσων, έμμεσων και επταετών επιδράσεων.

**Τα ποσά έχουν στραγγιλοποιηθεί στον πλησιέστερο σκέραο και τα ποσοστά έχουν υπολογιστεί επί των μη στραγγιλοποιημένων ποσών.

Εκδότης-Διευθυντής Φώτης Γεωργελές	
Σύμβουλος Έκδοσης Σταυρούλα Παναγιωτάκη	Διευθύντρια Σύνταξης Αγγελική Μπιρμπίλη
Γενική Διεύθυνση Διαφήμισης Λουίζα Ναθαναήλ	
Σύμβουλος Διοίκησης Νικόλας Γαλανόπουλος	
Art Director Φώτης Πεκλιβανίδης	
Τεχνικός διευθυντής Βάιος Συντσίρμας	
Υπεύθυνος Ύλης Τάκης Σκριβάνος Επιμέλεια Ύλης Δήμητρα Γκρους, Κωνσταντίνα Τσιάγκα	
Διεύθυνση Web Δημήτρης Αθανασιάδης	
Head of Native Advertising and Branded Content Έφη Πάλλη	
Συντακτική ομάδα: Κ. Αθανασιάδης, Ν. Αμανίτης, Μ. Βελέντζας, Σ. Βλέτσας, Κ. Βνάτσιου, Ρ. Γεροδήμος, Ν. Γεωργελές, Μ. Γκανά, Ι. Γκομούζα, Ν. Γεωργιάδης, Κ. Γιαννακίδης, Β. Γραμματικογιάννη, Β. Γρυπάρης, Θ. Ευθυμίου, Τ. Ζαραβέλα, Μ. Ζουμπουλάκη, Κ. Καϊμάκης, Κ. Καμπόσου, Δ. Καραθάνος, Β. Κορωναίος, Σπ. Λαμπρόπουλος, Τζ. Μελιτά, Δ. Μαστρογιαννίτης, Β. Ματζάρογλου, Ευ. Μουζακίτη, Ελ. Μπεζιριάνογλου, Γ. Νένης, Γ. Χ. Παπαδόπουλος, Δ. Παπαδόπουλος, Π. Παναγιωτόπουλος, Κ. Παναγοπούλου, Ν. Παπαληϊού, Γ. Παυριανός, Μ. Προβατάς, Τζ. Ρουσάκη, Τ. Σκραπαλιώρη, Ζ. Σφυρρή, Σ. Τριανταφύλλου, Zarastro, Σ. Τσιτσόπουλος, Γ. Φλωράκης, Ε. Χελιώτη, Γ. Ψύχας	
Γραμματεία Σύνταξης Γεωργία Σκαμάγκα info@athensvoice.gr Υπεύθυνη οδηγού Δανάη Καμζόλα avguide@athensvoice.gr	
Ατελιέ Sotos Anagnos LOOKmag Κωνσταντίνα Βλαχοπούλου	
Εικονογραφήσεις art@athensvoice.gr Φωτό: Θανάσης Καρατζάς, Γιώργος Ζαρζώνης, Τάσος Βρεττός, Έκτορας Δ. Βούτσας, Κώστας Αμοιρίδης, Βαγγέλης Τάσης, Χρήστος Κισατζεκιάν, Δημήτρης Κλεάνθης, Μαρία Μαρκεζή, Πέτρος Νικολτσος	
Creative Marketing Director Βασιλική Κώτσου Creative Director Στρατής Κανιμάς	
Digital Advertising Director Εύα Βαγγέλη	
Advertising Manager Πέννη Κράλιοβιτς	
A.V. Network Advertising Manager Αγγελική Κοκκορόγιαννη	
Direct Market Advertising Managers Μιχάλης Δρακάκης, Εύα Βαλαμβάνου, Νώντας Νταμπάνης	
Υποδοχή Διαφήμισης Νίκη Σκαμάγκα Συντονισμός Διαφήμισης Μαίρη Κούρτη marketing@athensvoice.gr Digital Traffic Manager Εύη Ταρνάρη Digital Advertising Coordinator Μίνα Γιαννάκη	
Διεύθυνση Λογιστηρίου Έφη Μούρτζη Λογιστήριο Ουρανία Μιχάλη, Βασίλης Νάκος, Μαίρη Λυκούση	
Διαχωρισμοί - Εκτύπωση «Καθημερινές Εκδόσεις ΑΕ»	
Athens Voice S.A. Χαρ. Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα Σύνταξη: 210 3617.360, 3617.369 fax: 210 3632.317 Διαφημιστικό: 210 3617.530, fax: 210 3617.310 Athens Voice Radio 102.5: 210 3648.213 Αγγελίες: 210 3617.369 Λογιστήριο: 210 3617.170	
www.athensvoice.gr Αν δεν βρίσκετε την Α.Β. στα σημεία διανομής, μπορείτε να επικοινωνήσετε στα τηλέφωνα: 210 3617.360, 210 3617.369 Κωδικός εντύπου: 7021 ISSN 1790-6164	

Εβδομαδιαία εφημερίδα, διανέμεται δωρεάν. Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή μερική, η διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της έκδοσης με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή έγκριση του εκδότη.

©ΕΥΤΕΡΗ ΜΟΥΖΑΚΗ

Πινακίδα σε δρόμο της Πλάκας (για πλάκα):

|||||

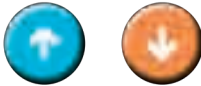
ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Αυτή την εβδομάδα σχεδιάζει ο **Ρόμπερτ Ουίλσον**. Γεννημένος στο Ουάκο του Τέξας, ο Ουίλσον συγκαταλέγεται ανάμεσα στους σημαντικότερους θεατρικούς και εικαστικούς καλλιτέχνες του κόσμου. Μετά τις σπουδές του στο Πανεπιστήμιο του Τέξας και στο Ινστιτούτο Πρατ του Μπρούκλιν, ο Ουίλσον ίδρυσε την κολεκτίβα περφόρμανς The Byrd Hoffman School of Byrds με έδρα τη Νέα Υόρκη στα μέσα της δεκαετίας του '60. Σχέδια, πίνακες και γλυπτά του έχουν παρουσιαστεί διεθνώς σε εκατοντάδες ατομικές ή ομαδικές εκθέσεις, ενώ έργα του διατηρούνται επίσης σε ιδιωτικές συλλογές και σε μουσεία σε όλον τον κόσμο. Ο Ουίλσον έχει τιμηθεί με πολλά βραβεία. Είναι ιδρυτής και καλλιτεχνικός διευθυντής του The Watermill Center, ενός εργαστηρίου τεχνών στο Ουότερ Μιλ της Νέας Υόρκης.

|||||

Info~DIET

Της ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΥΡΕΝΤΖΗΣ

Έχω πάει σε άπειρες συναυλίες, έχω οργώσει όλη την Ευρώπη (και την Αμερική), έχω φάει φοιτητικά συναλλάγματα για εισιτήρια, έχω ξημερωθεί σε άσχετα κάμπους, έχω δει και ακούσει μύθους και μύθους... Ο Μπετόβεν του Κουρεντζή με την ορχήστρα του που είδα την περασμένη Κυριακή στο Μέγαρο ήταν ισοδύναμος με όλες τις συναυλίες της ζωής μου.

Η ΑΤΑΚΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

«Πριν μπω στο πανεπιστήμιο φιλοδοξούσα να γίνω κριτικός εστιατορίου στο Time Out». (Ο Ευκλείδης Τσακαλώτος στο βιβλίο του «Στο κόκκινο σακίδιο», πρόλογος της Μάρως Δούκα, εκδ. Πόλις)

ΕΒΔΟΜΑΔΑ 4 ΕΡΓΑΣΙΜΩΝ ΗΜΕΡΩΝ

Η Ευρώπη ανοίγεται σιγά σιγά στο πείραμα. Ίδιες ώρες, ίδιες απολαβές, περισσότερος ελεύθερος χρόνος, μεγαλύτερη παραγωγικότητα. Θα πιάσει; Ή θα τις δουλεύουμε μαζεμένες τον επόμενο μήνα;

ZENDAYA

Το ομορφότερο αστέρι του Χόλιγουντ αυτή τη στιγμή.

«ΕΜΕΙΣ ΠΑΡΑΓΓΕΙΛΑΜΕ»

(Ταμπελάκι γραμμένο σε κουδούνι σε είσοδο πολυκατοικίας)

|||||

★ ΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΑΚΟΥΣΤΗΚΑΝ ΔΗΜΟΣΙΩΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ★

Αγίου Βαλεντίνου, σε κεντρική μπουλανζερί
-Είναι για δώρο τα γλυκάκια; Να τα τυλίξω; -Όχι για μένα είναι.
(Κέντρο Αθήνας, Δευτέρα πρωί)

Πολύ μικρό, τσόγαιο κατάστημα. Η βιτρίνα είναι όλη καλυμμένη με ριντό από ψάθα – δεν βλέπεις τίποτα.
Ονομασία: **Tell me more.**
Στην πόρτα της εισόδου γράφει: **Καλωσορίσατε στην Τζάιαντ.**
Και από κάτω: **Όχι άλλες φλωρίες.**
(Στη Ζωοδόχου Πηγής)

Φίλοι σε μπαρ: **«Θα φέρεις στο πάρτι καμιά φίλη, ρε; Όχι τίποτα μικρές, ξέρεις, εγώ δουλεύω βίντατζ».**
(Café Βανίλια, Κουκάκι, Παρασκευή βράδυ)

«Θέλω να τα παρατήσω όλα και να γίνω πριγκίπισσα».
(Πιτσιρικά 5-6 χρονών μιλάει στη μαμά της. Ερμού, Σάββατο πρωί)

Από τις κάρτες με τα σχόλια των επισκεπτών στην έκθεση για τα 100 χρόνια των Μπισκότων Παπαδοπούλου, στο Μουσείο Μπενάκη της οδού Πειραιώς:
«Τα μπισκότα αυτά είναι μαγικά και έχουν μία εξαιρετική γεύση. Τα λατρεύω και κάθε μέρα τρώω (μην το πείτε στη μαμά μου). Ιόλη Κ.»

«Το παιδί που φτιάχνει τα μπισκότα είναι super sexy. Υπογραφή: Μάρκης»

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ
panikoval500@gmail.com

Τελευταία ευκαιρία για νέα Pax Europæa ή το «Μόναχο» του 21ου αιώνα;

ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

Άριστα σκηνοθετημένο το διάγγελμα Πούτιν από τους ειδικούς επικοινωνιολόγους. Ο «Τσάρος» της σύγχρονης Ρωσίας, συνταγματάρχης της KGB επί Σοβιετικής Ένωσης, επικεφαλής μιας οικονομικής και στρατιωτικο-τεχνολογικής ελίτ η οποία καθοδηγεί τις στρατηγικές επιλογές της χώρας, ο Βλαδίσλαβ Πούτιν, θύμιζε πολύ τον Αδόλφο Χίτλερ το 1938 στη Διάσκεψη του Μονάχου, όταν τύλιξε σε μία κόλλα χαρτί τους Εγγλέζους και τους Γάλλους. Ήθελε και αυτός τότε να «διορθώσει ένα λάθος της Ιστορίας». Η διόρθωση αυτή οδήγησε στο σφαγείο του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και στην άνευ όρων παράδοση της Γερμανίας. Για δεύτερη φορά σε λίγες δεκαετίες.

Λίγα εικοσιτετράωρα μετά τη διάσκεψη για την ευρωπαϊκή ασφάλεια στο Μόναχο, το 2022 πια, ο Βλαδίσλαβ Πούτιν, με ένα διάγγελμα προετοιμασμένο εδώ και πολύ καιρό, ανακοίνωσε πως θέλει να διορθώσει ένα λάθος της Ιστορίας στο οποίο υπέπεσε ο Влади́мир Ильи́ч У́льямов, γνωστότερος ως Λένιν. Ότι δηλαδή προσέφερε κρατική οντότητα στην Ουκρανία. Όσοι ηγέτες προτίθενται να «διορθώσουν» ιστορικά τάχα μου λάθη οδηγούν αναπόφευκτα τη χώρας τους και την ανθρωπότητα σε σφαγείο. Αυτό διδάσκει η Ιστορία.

Το διάγγελμα του Ρώσου ηγεμόνα ήταν πλήρες συμβολισμών. Με έναν «ψυχρό θυμό» τον οποίο δεν έκρυβε αλλά αντιθέτως επιδείκνυε, όπως εύστοχα επισημαίνει η *Le Monde*, ο Πούτιν διάνθισε την ιστορική αναδρομή της ρωσικής συλλογικής αυτολύπησης με κλιμακούμενες εξάρσεις πικρίας και αποκάλυψης απωθημένων. Έφθασε να μνημονεύσει μία συνάντηση με τον Μπιλ Κλίντον κατά τη διάρκεια της οποίας του ανέφερε τη σκέψη να ενταχθεί η Ρωσία στο ΝΑΤΟ. Προφανώς ο Κλίντον τον έγραψε στα παλαιότερα των υποδημάτων του (αν ποτέ υπήρξε τέτοια κουβέντα) διότι ποιος σοβαρός δυτικός πολιτικός θα πίστευε ποτέ το 2000 μ.Χ. πως η Ρωσία θα εντασσόταν στην Ατλαντική Συμμαχία χωρίς σχέδιο για την πλήρη υπονόμευσή της; Και πως μία Ευρώπη, όπως την ξέρουμε, θα δεχόταν ποτέ να αγκαλιάσει μία Ρωσία όπως τη φανταζόμασταν τότε και όπως τελικά εξελίχθηκε; Μάλλον σαν σενάριο πολιτικής φαντασίας θα μπορούσε να εκληφθεί. Απλά τότε η Ρωσία εκλιπαρούσε προς όλες τις κατευθύνσεις για να κερδίσει χρόνο. Η διαχείριση των εσόδων από το φυσικό αέριο και το πετρέλαιο, τη μαζική εξαγωγή ακατέργαστων πρώτων υλών, την εξαγωγή ποσοτήτων χρυσού και άλλων πολύτιμων μετάλλων επέτρεψε στον Πούτιν να ανασυγκροτήσει το στρατιωτικο-τεχνικό apparatus. Συγκρότησε νέες «Υπηρεσίες», όπως την ιδιωτική πολυδύναμη ταχείας και παντός καιρού επέμβασης, τη «Wagner». Ένα είδος ένοπλης δύναμης για άμεση υλοποίηση στρατηγικών αποφάσεων του «Βαθέος Κρεμλίνου». Κατάφερε να αναστήσει τη στρατιωτική βιομηχανία. Οι τεχνικοί του μπόρεσαν να εξελίξουν αποτελεσματικά οπτικά συστήματα. Επανήλθε στο Διάστημα. Επανήλθε στη διεθνή σκηνή στην αρχή με τη Συρία, μετά με τη Λιβύη και τελικά εκδιώχνον-

τας τους Γάλλους από το Μαλί. Ο Εμανουέλ Μακρόν αναγκάστηκε να ομολογήσει μία βαριά στρατηγική ήττα στο Sahel αλλά και να αναγνωρίσει την κλιμακούμενη ρωσική παρουσία της Ρωσίας σε αυτή τη γωνιά της Αφρικής με τις πολύτιμες πρώτες ύλες για στρατηγικού τύπου εξοπλισμούς. Όπως παραδέχεται (και ομολογεί) η Fiona Hill, εξειδικευμένη αναλύτρια σε θέματα Ρωσίας του think tank Brookings Institution, «ο Πούτιν κατάφερε να θρονιαστεί στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής και της παγκόσμιας συζήτησης για θέματα στρατηγικής και ασφαλείας» (*Le Monde*, 15 Φεβρουαρίου 2022). Αν σκεφτεί κανείς τι συνέβαινε πριν από είκοσι χρόνια, το 2000 δηλαδή, τότε όντως η Μόσχα κατάφερε να επανέλθει με αξιώσεις στο διεθνές προσκήνιο.

Το διάγγελμα λοιπόν του Ρώσου ηγεμόνα είχε πολλούς αποδέκτες. Η Ουκρανία, όπως η Κούβα για τους Αμερικανούς πριν από πολλές δεκαετίες, είναι η αφορμή, το άλλοθι και το πρόσχημα. Ο Βλαδίσλαβ Πούτιν, το βράδυ της Δευτέρας 21 Φεβρουαρίου, ενημέρωσε με ξεκάθαρο τρόπο πως ο σχεδιασμός του, η στρατηγική του «αρχιτεκτονική» αφορούν την επανασύσταση της Σοβιετικής αυτοκρατορίας. Καζακστάν, Ουζμπεκιστάν, ο Καύκασος, οι Τατζίκι και οι Τουρκμένοι, η Κιργισία και η Ουκρανία, αργότερα και η παλαιά Βεσσαραβία, γιατί όχι, θα πρέπει να ενταχθούν ξανά στο τσαρικό βασίλειο. Αυτό είναι το σχέδιο.

Λίγος καιρός είχε περάσει από τη διάσκεψη του Μονάχου του 1938, και ο Χίτλερ έστειλε τα στρατεύματά του στην τότε Τσεχοσλοβακία για να διασφαλίσει τη γερμανική μειονότητα τάχα μου. Οι μειονότητες ανέκαθεν χρησιμοποιούνταν ως εργαλεία άσκησης εξωτερικής πολιτικής και επιθετικών ενεργειών. Λίγες ώρες πέρασαν από την αναγνώριση των ανατολικών επαρχιών της Ουκρανίας, Λουχάνσκ και Ντονιένσκ, και οι ρωσικές τεθωρακισμένες φάλαγγες εισέβαλαν για να προστατέψουν την «ανεξαρτησία» των ρωσόφωνων περιοχών της Ουκρανίας. Είναι πολύ απλό. Όταν δεν έχεις κάποιο Κοινοβούλιο για να σε φρενάρει,

κάποια αντιπολίτευση για να σε σταματήσει και μία ενημερωμένη κοινωνία για να σου πει όχι (έτσι έχουν τα πράγματα στη Ρωσία), τότε μπορεί να στείλεις τα τανκς σου όπου θέλεις και για όσο θέλεις. Έτσι σκέπτεται και ο Ερντογάν, και ο κάθε Ερντογάν σε αυτόν τον πλανήτη. Κάπως έτσι ενήργησε και ο Τζορτζ Μπους εκμεταλλευόμενος την απόλυτη σύγχυση που ακολούθησε το δράμα των «Δίδυμων Πύργων» εισβάλλοντας στο Αφγανιστάν και αργότερα στον Περσικό Κόλπο. Έτσι λειτουργούν οι ηγεμόνες που δεν τους απασχολούν οι δημοκρατικές διαδικασίες. Παγκοσμίως.

Όπως επισημαίνουν οι αναλυτές, η κίνηση του Βλαντιμίρ Πούτιν εμπεριέχει έναν δυσανάλογα απειλητικό συμβολισμό. Για πρώτη φορά διά των όπλων αλλάζουν σύνορα στην Ευρώπη μετά την Πτώση του Τείχους του Βερολίνου. Ο πόλεμος στη Γιουγκοσλαβία οδήγησε στην ανεξαρτησία των πρώην Γιουγκοσλαβικών δημοκρατιών αλλά εντός των διεθνών συνόρων της πρώην κρατικής οντότητας. Η Ουκρανία ήταν ανεξάρτητη κρατική οντότητα, ομόσπονδο μέλος της Σοβιετικής Ένωσης, με έδρα στον ΟΗΕ εξ αρχής. Μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης, η Ουκρανία απέκτησε status ανεξάρτητης χώρας-μέλους του ΟΗΕ. Η εισβολή ρωσικών μονάδων στην Ανατολική Ουκρανία αποτελεί παραβίαση κυριαρχίας. Θα συνέβαινε ακριβώς το ίδιο αν η Τουρκία εισέβαλλε σε κάποιο νησί του Αιγαίου αμφισβητώντας τάχα μου κάποια πρόνοια μιας διεθνούς συμφωνίας. Για να μη γελιόμαστε. Όπως επισημαίνουν τα σοβαρά ΜΜΕ της Δύσης, τα οποία ούτε επιθυμούν έναν πόλεμο στην Ευρώπη ούτε υποθάλπουν συστηματικά τα συμφέροντα κάποιου στρατιωτικο-τεχνολογικού κατεστημένου ή συμπεριφέρονται ως porte parole κάποιων κρατικών μηχανισμών, η Μόσχα το βράδυ της Δευτέρας 21 Φεβρουαρίου διέβη τον Ρουβίκωνα. Οι επιπτώσεις θα είναι γονιδιακού τύπου. Οι διεθνείς

σχέσεις όπως αυτές κληρονομήθηκαν από τις μεταπολεμικές συνθήκες και συμφωνίες δεν υφίστανται πλέον παρά μόνον ως θεωρητικές αναφορές, χωρίς δηλαδή πραγματική ισχύ.

Τι προκάλεσε αυτή την αλλαγή του «δυτικού DNA»;

- 1) Η αδυναμία που επέδειξε η Δύση, ιδιαίτερα ως προς το ευρωπαϊκό σκέλος, από τον Γιουγκοσλαβικό πόλεμο και μετά.
- 2) Η κλιμακούμενη πολιτικο-στρατιωτική αδυναμία της Ουάσιγκτον κατά την πρόσφατη δεκαετία (με αποκορύφωμα την άτακτη αποχώρηση από το Αφγανιστάν).
- 3) Η παράλληλη απονεύρωση του ΝΑΤΟ (είναι εγκεφαλικά νεκρό, είχε πει ο Εμανουέλ Μακρόν).
- 4) Το έλλειμμα στρατηγικής πειθούς εκ μέρους του αμερικανικού παράγοντα.
- 5) Η δραματική ενίσχυση του ρόλου της Κίνας.

Όλα αυτά και πολλά άλλα επέτρεψαν στον Ρώσο ηγεμόνα να διαβεί τον Ρουβίκωνα και να θέσει την Ευρώπη συνολικά προ ενός αναμφισβήτητου ιστορικού διλήμματος. Θα συμφωνήσει ή όχι σε ένα νέο status της ευρωπαϊκής ασφάλειας υπό τις νέες συνθήκες που επιβάλλονται de facto αλλά πλέον και de jure, αφού οι κινήσεις της Μόσχας στην Ανατολική Ουκρανία, θέλουμε δεν θέλουμε, οδηγούν σε ένα νέο νομικό πλαίσιο. Με λίγα λόγια, η Μόσχα εκβιάζει μέσω Ουκρανίας την Ευρώπη για μία νέα ολιστική Συνθήκη Ασφαλείας η οποία θα καλύπτει και άλλες ανάγκες (πέραν των στρατιωτικών), όπως εκείνες της διανομής και εμπορίας της Ενέργειας, τις οδούς μεταφοράς αγαθών, το πλαίσιο μετακίνησης ανθρώπινων πόρων (μεταναστευτικό), την αντιμετώπιση ασύμμετρων - υβριδικών κινδύνων κ.λπ.

Υπάρχουν περιθώρια συνεννόησης μεταξύ ενός φιλόδοξου, θυμωμένου και έκδηλα πικρόχολου Ρώσου ηγεμόνα και μιας κατακερματισμένης και σε περίοδο παρακμής Δύσης; Έχει η Δύση τη δυνατότητα κατανόησης των νέων παγκόσμιων συσχετισμών ή αυτάρεσκα πορεύεται αγνοώντας τα σημάδια και τις προειδοποιήσεις; Αντιλαμβάνεται πως το ειδικό βάρος στον πλανήτη στρατηγικά, οικονομικά και ενεργειακά μετακινείται προς την Ανατολή (και πάλι); Ενστερνίζεται η Δύση τα συμπεράσματα του πολύ πρόσφατου άρθρου της συντηρητικής διπλωματικής επιθεώρησης *Foreign Affairs* της 14ης Φεβρουαρίου με τίτλο «Πώς θα γίνει μια συμφωνία με τον Πούτιν»;

Το άρθρο καταλήγει στο εξής ανελέητο δίλημμα:
«Οι διαπραγματεύσεις θα μπορούσαν επίσης να επιτύχουν ακόμη και αν α-

ποτύχουν να αποδώσουν μια μεγάλη συμφωνία. Ο Πούτιν μπορεί να αναστείλει την εισβολή στην Ουκρανία, ενώ οι διπλωμάτες διαβουλεύονται, έστω και μόνο για να δει τι μπορεί να αποκομίσει από μια συμφωνία. Αυτή η καθυστέρηση μπορεί να μην επιλύσει πλήρως τα ζητήματα που αφορούν την Ουκρανία ή την Ευρώπη συνολικά, αλλά με χιλιάδες ζωές να διακυβεύονται, ακόμη και η κωλυσιεργία θα ήταν μια τεράστια υπηρεσία. Τρία χρόνια ειρήνης είναι, εν τέλει, πολύ καλύτερα από τρία χρόνια πολέμου.»
Αυτά γράφονταν πριν από λίγα μόλις εικοσιτετράωρα. Είναι άραγε ήδη αργά; **Α**

**Η ΜΟΣΧΑ
ΕΚΒΙΑΖΕΙ ΜΕΣΩ
ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ
ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ
ΓΙΑ ΜΙΑ ΝΕΑ
ΟΛΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΘΗΚΗ
ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ**

REVENGE PORN

Μικροί τόποι - Κάρπαθος

Της ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Αυτό, νομίζω, που κάνει τόσο οδυνηρό το «revenge porn» είναι η παρεμβολή στο κοινωνικό μας πρόσωπο δεδομένων που ανήκουν στην απολύτως ιδιωτική σφαίρα και θα έπρεπε να μένουν εκεί. Από την ώρα που περνάμε το κατώφλι του σπιτιού μας, βγάζουμε προς τα έξω ένα πρόσωπο το οποίο έχουμε δομήσει μέσα από χρόνιες διεργασίες. Είναι το κοινωνικό μας πρόσωπο, και δίνουμε το δικαίωμα να κοιτάζουν όσοι εμπιστευόμαστε. Δεν έχει σημασία η διάρκεια του χρόνου για τον οποίο παραχωρείται η εμπιστοσύνη. Μπορεί να είναι για μια νύχτα, μπορεί για μια ζωή. Στη σεξουαλικότητα είμαστε όλοι ακατέργαστοι, από την άποψη ότι στο πεδίο αυτό δεν επιτρέπουμε την παραβίαση της ελευθερίας μας (εκτός και αν η ελευθερία αυτή ακουμπάει το έγκλημα). Στη σεξουαλικότητα τους «ζυγούς» λύνουμε. Αφήνουμε κατά μέρος τίτλους, τιμές, ευπρέπειες, τα έτσι και τα αλλιώς. Γινόμαστε πλάσματα του ενστίκτου, που σημαίνει πλάσματα ξένα και ξαφνιαστικά. Εκεί ακριβώς δρα το «revenge porn». Αυτό το πρόσωπο το παραδίδει στην κοινοκτημοσύνη, καταλύοντας το δικαίωμά μας στον αυτοκαθορισμό. Το δικαίωμα που έχουμε στον χώρο εργασίας, στην πολυκατοικία, στη γειτονιά και στο μικρό μας σερέωμα, να κρατήσουμε τον μυστικό εαυτό μας, μέχρι εκεί που εμείς νιώθουμε ασφαλείς.

Στο «Διαβάζοντας τη Χάνα» μια γυναίκα προτιμά να καταδικαστεί για έγκλημα, για να μην υποστεί αυτό που η ίδια θεωρεί τον υπέρτατο εξευτελισμό: Να παραδεχθεί ότι δεν ξέρει να διαβάσει. Ο καθένας ορίζει το πεδίο της ντροπής του. Είναι δικαίωμά του. Ας πάμε στην Κάρπαθο τώρα. Μιλάμε για ένα μέρος μικρό. Μια θάλασσα και ένας αιώνας το χωρίζει από τα λογίων «revenge porn» και σύγχρονες κουλτούρες πολιτικής ορθότητας. Μεγάλωσα σε ένα τέτοιο μέρος. Μπορεί να μη μας χώριζε μια θάλασσα αλλά μια ενδοχώρα, δεν κάνει διαφορά. Αυτοί οι μικροί τόποι έχουν στενεμένες ζωές. Οι άνθρωποι φοβερίζουν τον έναν τον άλλο μέσα από το κουτομιοπολιτικό έσπασαν τις κοινωνίες τους, τους έδωσαν συνοχή, και όρισαν τι είναι καλό και τι είναι κακό. Έμαθαν να μην αφήνουν τίποτα να ξεφυλάξει από τις όχθες τους. Το στρίμωχναν και δεν τους ένοιαζε αν θα γίνει απωθημένο, σύμπλεγμα ή νεύρωση. Ήταν κοινωνίες επιβιωτικές και άγριες. Είχαν στέρεη λογική και απαιτήσεις. Από τις κοινωνίες αυτές η σύγχρονη Ελλάδα πήρε τα καλύτερα κομμάτια της, που δεν ήξερε τι να τα κάνει. Από αυτές τις κοινωνίες πήρε και μια ευπρέπεια που εμένα τουλάχιστον δεν έπαψε να με σοκάρει.

Δεν πρόκειται να ξεχάσω τη νύχτα που ξενυχτούσαν τη μάνα μιας φίλης μου. Ήταν Δεκέμβρης. Την ξενυχτούσαν στο σαλόνι. Τα παράθυρα παλιά, έβαζαν βοριά. Μια σόμπα προσπαθούσε να τους ζεστάνει όλους. Οι θειές της και η καλή φίλη της μάνας της κάθισαν μαρμαρωμένες όλη τη νύχτα στην ίδια θέση. Στην ίδια παγωνιά. Χωρίς να κου-

νήσουν τα πόδια τους. Χωρίς να ξεμουδιάσουν. Φορώντας φούστες όπως ταιριάζει σε έναν νεκρό. Για τέτοιου είδους ευπρέπεια μιλάμε. Που δεν γνωρίζει ανάπαυλα. Κι όμως ετούτη η ευπρέπεια, ενώ δεν το περιμένει κανείς (δεδομένης της σκληρότητας που επιφυλάσσει για τον εαυτό της), έχει μια δεκτικότητα στο τι συμβαίνει έξω, παρόλο που λέει τα πράγματα με το όνομα που τα έμαθε, κι αυτό καμιά φορά ξαφνιάζει, και αδικεί τον στην ουσία προοδευτισμό τους. Επίσης, δεν πρόκειται να ξεχάσω με πόσο αυτονόητο τρόπο δέχτηκε το χωριό μου ένα ζευγάρι πεννηντάρηδων ομοφυλόφυλων που μια μετάθεση έφερε τον έναν από τους δύο σε μια διπλανή πόλη. Έζησαν στο χωριό μου πάνω από πέντε χρόνια. Ήρθε κάποια στιγμή και η μητέρα ενός από τους δύο. «Είναι απ' τους άλλους», είπε ο πατέρας μου όταν τον ρώτησα για τους καινούργιους κατοίκους. Δεν βρήκα τίποτα κακό στην έκφραση αυτή. Μόνο αμχανία, κι εκείνη τη γνωστή ακάματη ευπρέπεια. «Καλοί άνθρωποι», είπε ύστερα από λίγο. Το κοινωνικό τους πρόσωπο δεν πρόσβαλλε κανένα. Είχαν μια κανονική ζωή, καλλιεργούσαν κι αυτοί λαχανόκηπο, μερεμέτιζαν καμιά ζηριά την άνοιξη στο νοικιάρικο που έμεναν, πρόσθεσαν μια σειρά από φωτισμένα παράθυρα, σε ένα χωριό που ολόένα ερμηνώνει. Ούτε σουσούρο, ούτε σκουνημάτα, ούτε προσβολές. Αυτές οι μαρμαρωμένες από την εγκατάλειψη κοινωνίες, στις οποίες δεν έχει απομείνει τίποτα να κοιτάζουν στα ενδότερά τους εκτός από τη μοναξιά, είναι έτοιμες να δεχτούν κάθε τι καινούριο που ανταποκρίνεται στην τάξη του κόσμου τους.

Αυτό που ήρθε και βρήκε την Κάρπαθο, αυτό που τη χτύπησε κατάστηθα, δεν είχε να κάνει με σεξουαλικό προσανατολισμό. Είχε να κάνει με τη βία, η οποία σε ό,τι κι αν μπει το διαστρεβλώνει. Είναι η βία που έκανε τη σεξουαλικότητα να δείχνει άσχημη. Βία είναι όταν εισχωρείς στο ιδιωτικό, βία είναι όταν δείχνεις αυτό που ο άλλος δεν θέλει να δει, βία είναι όταν τον αναγκάζεις να δει τη γέννα του με έναν τρόπο, που αυτός και η παλιομοδίτικη ευπρέπεια του δεν θα έφταναν ποτέ. Δεν ήταν το φύλο του γιου του αυτό που τον σκότωσε. Κανείς δεν είναι τόσο χαζός ώστε να μην ξέρει. Ζούσε μια χαρά, γνωρίζοντας όσα άντεχε. Είμαι σίγουρη πως προχωρούσε στην αποδοχή. Από Δευτέρα σε Κυριακή. Μπορεί να έφτανε η μέρα που θα καμάρωνε ή θα μετανοούσε, για όσο συναισθημα μάγκωσε στο όνομα του «τι θα πεί ο κόσμος». Που το είχε και δεν το 'δωσε στον γιο, να στηριχτεί.

Όποιος το έκανε αυτό, όποιος διέρρευσε το βίντεο και έκανε αυτό τον άνθρωπο που μέχρι τότε ήταν αντιμέτωπος με μια φυσιολογική πραγματικότητα, δύσκολα όμως διαχειρίσιμη για τον ίδιο, όποιος τον έκανε να περιφρονήσει κάθε τι που υπάρχει γύρω του, και κυρίως την ίδια τη ζωή για τη χυδαιότητα και τη βία της, πρέπει να τιμωρηθεί και μάλιστα κακουρηνηματικά. Κυρίως επειδή δεν του άφησε χρόνο. Να αποδεχτεί και να τελευτήσει εν ειρήνη. Και γιατί όχι, έμπλεος περηφάνιας. Μετανιωμένος για όσα αδικώς καταλόγισε στον γιο, ενώ δεν του έπρεπε. **Α**

ΛΕΞΕΙΣ
ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

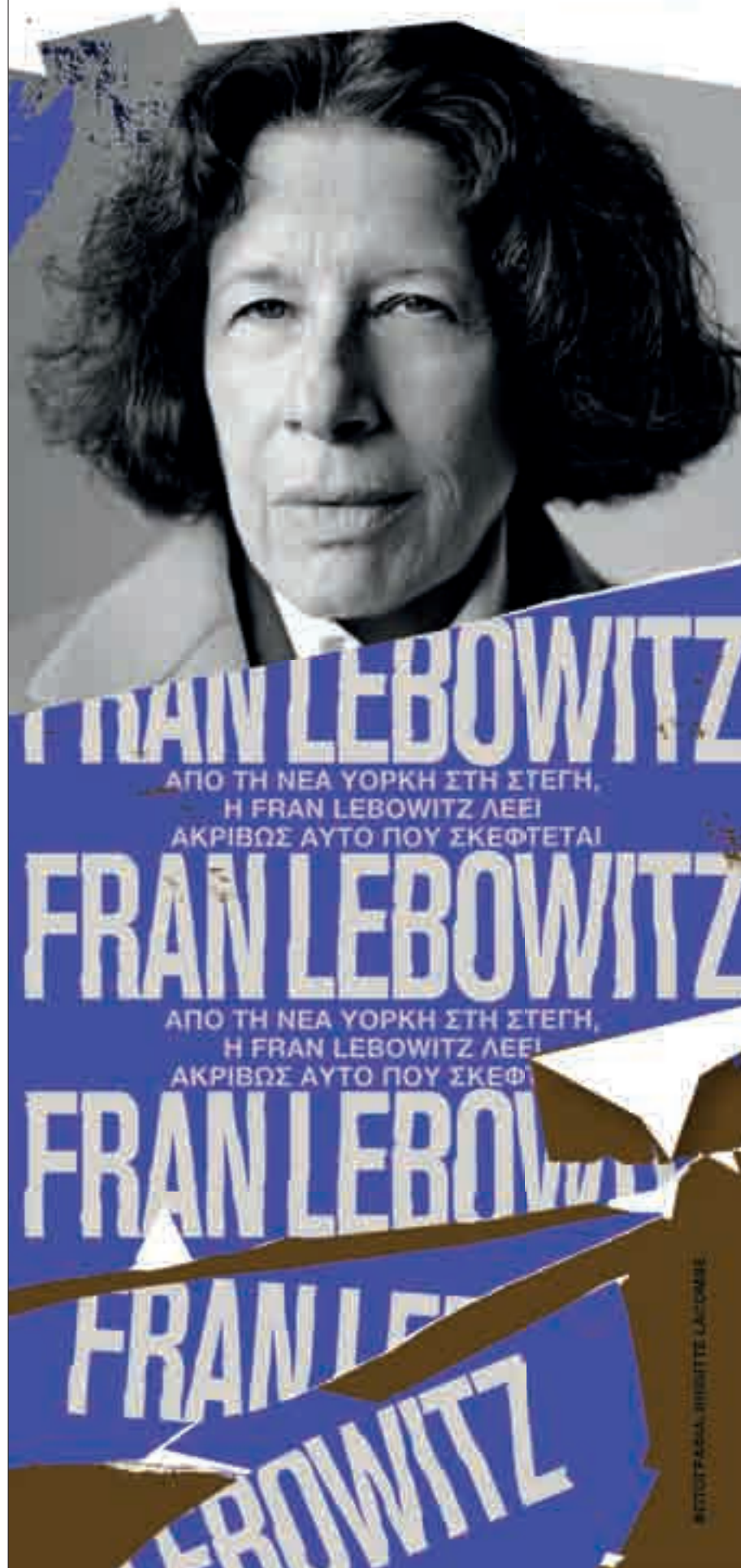
ONASSIS
STEGI

FRAN LEBOWITZ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ
ΣΚΗΝΗ

15.03.22

→ onassis.org

Κάθε εβδομάδα αυτές είναι ιστορίες που θέλουμε να ακούμε

1

ΜΠΟΥΚΛΑ 99

με την **ΝΕΦΕΛΗ ΜΕΓΚ**

Ένα podcast που σχολιάζει την επικαιρότητα σε ηρώα και τελευταίο βδομάς

2

ΜΥΘΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

με τον **ΓΙΩΡΓΟ ΠΑΥΡΙΑΝΟ**

Τα podcasts που μας γυρίζουν πίσω τον χρόνο. Ξανασυναντάμε και συνομιλούμε με τα πρόσωπα που έζησαν τον μύθο της σύγχρονης Ελλάδας

3

MARKETING & BUSINESS TIPS

με την **ΘΕΜΗ ΣΑΡΑΝΤΑΕΝΑ**

Podcasts που φιλοδοξούν να σας εμπνεύσουν επιχειρηματικά, να σας δώσουν ιδέες, συμβουλές, κριติση για να γίνει η καλύτερη επιχείρησή σας

Ακολουθήστε τα podcasts μας στο Spotify, Apple, Google play music

ΤΑ ΝΟΥΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Του ΣΤΑΜΑΤΗ ΖΑΧΑΡΟΥ

2 περιοχές της ε-παρχίας Ντονμπάς της Ουκρανίας, το Ντόνετσκ και το Λουγκάνσκ, αναγνώρισε ως ανεξάρτητες Λαϊκές Δημοκρατίες το βράδυ της Δευτέρας η Ρωσία τινάζοντας στον αέρα τη διάσημη αναποφασιστικότητα της Δύσης. Η είδηση έγινε γνωστή με διάγγελμα –μάθημα ιστορίας– του (κάμερα σε μένα) Βλαντιμίρ Πούτιν.

575 ελέγχους σε συνδέσμους οργανωμένων οπαδών πραγματοποιήσε η Αστυνομία μετά τη δολοφονία του Άλκη στη Θεσσαλονίκη.

67 σύνδεσμοι χούλιγκαν σε όλη τη χώρα υποχρεώθηκαν σε παύση λειτουργίας.

17 συλλήψεις στη διάρκεια της μεγάλης επιχείρησης.

6 μήνες έως 5 έτη είναι η νέα ποινή που προβλέπεται πλέον για εγκλήματα οπαδικής βίας. Το καλό νέο είναι ότι οι ποινές αυτές θα εκδικάζονται κατά προτεραιότητα. Σε περίπτωση αναβολής της δίκης, καθίσταται υποχρεωτική η επιβολή περιοριστικών όρων.

10 αγνοούμενοι αναζητούνταν μέχρι το πρωί της Τρίτης, από δυνάμεις της ΕΜΑΚ στο πλοίο Euroferry Olympia της Grimaldi, εν τω μεταξύ είχε βρεθεί ένας νεκρός επιβάτης, το πρωί της Κυριακής. Οι επιβάτες καταγγέλλουν άθλιες συνθήκες και ανοχή του πληρώματος στο να παραμένουν –παράνομα– άνθρωποι στο γκαράζ του πλοίου.

11 άνθρωποι είχαν χάσει τη ζωή τους τον Ιανουάριο του 2014 στο πλοίο Norman Atlantic της ANEK lines, ενώ 22 αγνοούνται ακόμη και σήμερα.

9 συμφωνίες έχει γράψει ο Ludwig van Beethoven. Την τελευταία –και κατά σχεδόν γενική ομολογία αρτιότερη– παρουσίασαν ζωντανά στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών ο Teodor Currentzis και η ορχήστρα Music Aeterna.

50 ετών γίνεται την Πέμπτη ο διάσημος –και αμφιλεγόμενος για κάποιους– Κουρεντζής και για αυτό, η συναυλία του Σαββάτου θα μεταδοθεί μέσω

streaming δωρεάν σε όλη την Ευρώπη. Αν και αποκλείεται να νιώσει κανείς την επική ένταση της παράστασης, όπως και τη λεπτομέρεια στην εκτέλεση όπως θα ένιωθε μέσα στην αίθουσα, προσωπικά τη βρήκα εξαιρετική και σας συστήνω ανεπιφύλακτα ακόμη κι έτσι να την παρακολουθήσετε από τις ιστοσελίδες του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών και του γαλλογερμανικού τηλεοπτικού σταθμού ARTE Concert.

το κόστος αλλά και την υλοποίηση ανέλαβε η εταιρεία EREN GROUPE S.A., που ορίστηκε Ανάδοχος Αναδάσωσης, με απόφαση του υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

47,9% τηλεθέαση έκανε το 2ο επεισόδιο της σειράς του MEGA «Άγιος Παΐσιος - Από τα Φάρασα στον ουρανό» στο κοινό των γυναικών ηλικίας 18-34 ετών.

37,6% η τηλεθέαση στο σύνολο και 38,1% στο κοινό 18-54 ετών.

200.000 ευρώ αγωγή για προσβολή του Αγίου Παΐσιου κατέθεσε κατά του Πέτρου Τατσόπουλου το site ekklesiaonline. Οξύμωρο, αλλά προσωπικά θυμάμαι πολλούς ιεράρχες στα 90s να χαρακτηρίζουν το internet

ως «χάραγμα» και «εργαλείο του διαβόλου». Τώρα είναι online.

27 χρόνια παρέμεινε αναλλοίωτο ένα κάστανο που είχε δώσει το 1990 ο Παΐσιος σε έναν φοιτητή. Το Κάστανο το προσκύνησαν το 2017 χιλιάδες πιστοί στο Αγρίνιο. Αυτά να τα βλέπει ο Ευ. Αντώνιος, ο οποίος την Κυριακή διαμαρτυρήθηκε στο τουίτερ ότι θα χαλάσουν τα τρόφιμα στο ψυγείο του από προγραμματισμένη διακοπή ρεύματος για λίγες ώρες.

12.949 πολίτες λάμβαναν παροχές μακροχρόνιας ανεργίας από τον ΟΑΕΔ, ενώ είχαν εισοδήματα χιλιάδων ευρώ, όπως αποκαλύφθηκε από τους ελεγκτές του ΟΑΕΔ.

27.021 είχαν ετήσιο εισόδημα μεταξύ 20.000 και 30.000 ευρώ και φυσικά ελάμβαναν τις παροχές.

12,7% ήταν το ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα τον Δεκέμβριο. Μεταξύ τους, περιλαμβάνονταν και όλοι οι προαναφερθέντες αλλά και όσοι προσφέρουν μαύρη εργασία για να γλιτώσουν τις εισφορές. Φαινόμενο σύνηθες, σε οικογενειακές επιχειρήσεις, όπου ένας εκ των δύο συζύγων καλύπτεται ασφαλιστικά από τον άλλον, εργάζεται και δεν έχει λόγο να πληρώνει εισφορές.

81-73 κέρδισε ο Ολυμπιακός τον Παναθηναϊκό στον τελικό του κυπέλλου μπάσκετ.

10 Κύπελλα Ελλάδος έχει κατακτήσει ο Ολυμπιακός.

20 Κύπελλα Ελλάδος έχει κατακτήσει ο Παναθηναϊκός.

VERBA VOLANT

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

«Αν έχεις πάει σε ένα σχολείο που ιδρύθηκε το 1500, σε ένα κολέγιο, στην Οξφόρδη (Queens College Oxford), που ιδρύθηκε το 1341, δεν έχεις ανασφάλεια. Έχεις μια "αστική αυτοπεποίθηση". Δεν το λέω με υπερηφία». Η κρυφή γοητεία της μπουρζουαζίας χτυπά την πόρτα της Κουμουνδούρου.

ΝΙΚΟΣ ΚΑΡΑΝΙΚΑΣ

«Όσο για τον νεοφιλελευθερισμό, δημιουργεί τόση ανισότητα που δυσκολεύει την κινητικότητα και όχι το αντίθετο, όπως διαβάσαμε από τον σύντροφο απόφοιτο του ιδρύματος που υπάρχει από το 1500 (σ.σ. Ευκλείδη Τσακαλώτο) και σας το λέω εγώ που είμαι απόφοιτος του δημόσιου ΤΕΙ που υπάρχει από το 1985, αλλά έχω μελετήσει τον Μαρξ, γνωρίζω υλισμό, διαλεκτική και νεοφιλελευθερισμό».

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΥΡΤΣΟΣ

«Ο Μπρεζνέφ με διέγραψε επειδή μιλάω για το κουκούλωμα της Novartis απ' την κυβέρνηση». Οερωβουλεύτης μιλάει έξω από τα δόντια. Πάντα το ίδιο έκανε. Όπως το 2017 που τουιτάριζε ότι «κλαίγονται οι ΣΥΡΙΖΑίοι για το υποτιθέμενο κουκούλωμα του σκανδάλου της Novartis. Αυτοί το κουκούλωσαν μετατρέποντάς το σε σκευωρία. Αντί να κυνηγήσουν την εταιρεία & το κύκλωμα που μας φέσωσε –όπως έκαναν οι Αμερικάνοι– στοχοποίησαν Σαμαρά-Βενιζέλο. Θα πληρώσουν και οι σκευωροί & η εταιρεία».

ΕΛΕΝΑ ΑΚΡΙΤΑ

«Το σούπερ μάρκετ που στέλνει φυλακή μια 70χρονη που δεν είχε να φάει και πήρε λίγο κιμά και τυράκι δεν το λένε "γνωστή αλυσίδα τροφίμων". Lidl το λένε. Ανθρωπιά από τα λιντλ το λένε». Ο «ανθρωπισμός» των δικαστών του δικτύου από πού είναι;

ΚΚΕ

«Στο διάγγελμά του ο Πούτιν επεδίωξε να δικαιολογήσει τη σημερινή του στάση με ένα ρεσιτάλ αντικομμουνισμού, επίθεσης στους Μπολσεβίκους, τον Λένιν και τη Σοβιετική Ένωση. Τίποτε, όμως, δεν μπορεί να αμαυρώσει την προσφορά του σοσιαλισμού στη Σοβιετική Ένωση, που ήταν πολυεθνική ένωση ισότιμων κρατών, ούτε να αποκρύψει τα δεινά της καπιταλιστικής παλινόρθωσης, στην οποία ο Πούτιν έπαιξε το δικό του ρόλο». Ο σορευλισμός έχει φθάσει σε τέτοια επίπεδα, ώστε οι σύντροφοι από τον Περισσό να κάνουν (διά ανακινώσεων) μαθήματα κομμουνισμού στους Ρώσους.

GOODY'S BURGER HOUSE

Τα Goody's Burger House είχαν την ωραιότερη ιδέα για την **Ημέρα των Ερωτευμένων**

Την Ημέρα του Αγίου Βαλεντίνου είχα date. Με τον κολλητό μου. Ο οποίος και με πήγε στο λιγότερο ρομαντικό σημείο που μπορούσα να σκεφτώ: στα Goody's Burger House της Γλυφάδας. Μην παρεξηγηθώ, πιστεύω ότι η στιγμή ανάμεσα σε εσένα και το burger σου δεν είναι απλά ρομαντική, είναι ιερή! Απλώς σε αυτήν τη στιγμή δεν χωράει τρίτος. Ο φίλος μου, όμως, είχε πολύ συγκεκριμένο λόγο που με έφερε ως εδώ... Γιατί για την ημέρα του Αγίου Βαλεντίνου τα Goody's Burger House είχαν ετοιμάσει μια ενέργεια πολύ σημαντική. Λεγόταν "Love with Pride".

Ήταν ένας τοίχος. Σταθήκαμε μπροστά του και κυριολεκτικά δακρύσαμε. Ήταν ολόκληρος καλυμμένος με ομοφοβικά

σχόλια, μηνύματα μίσους που διατυμπάνιζαν ότι τα άτομα της LGBTQ+ κοινότητας δεν έχουν δικαίωμα στον έρωτα, δεν έχουν δικαίωμα πουθενά. Στο κέντρο του, όμως, ξεχώριζε η επιγραφή "Love with Pride" και από κάτω με μικρότερα γράμματα η προτροπή: «Σβήσε το μίσος και γιόρτασε τον έρωτα». Η σκέψη των Goody's Burger House ήταν να καλύψει αυτό τον τοίχο με μηνύματα αγάπης. Έτσι με την παραγγελία σου, έπαιρνες μαζί και αυτοκόλλητα με αισιόδοξα συνθήματα και χρώματα υποστήριξης. Τα δικά μας έλεγαν: «Αποδέξου τον εαυτό σου. Ο έρωτας δεν έχει φύλο», «Σ' αγαπώ όπως είσαι», «Η ομοφοβία σκοτώνει, η υποστήριξη σώζει». Αφού φάγαμε τα πληθωρικά μας burgers, σπκωθήκαμε και με χέρια τρεμάμενα κολλήσαμε τα αυτοκόλλητα στον τοίχο. Παρακολούθησαμε κι άλλους να κάνουν το ίδιο,

μέχρι που δεν υπήρχε κανένα αρνητικό μήνυμα πια στον τοίχο.

Σκέφτηκα πως αυτός ο τοίχος είναι η κοινωνία μας. Μπορεί να είναι ομοφοβική, εκθρική και, ναι, πολλές φορές γεμάτη μίσος. Όμως είναι στο χέρι μας να την αλλάξουμε. Με αγάπη και θετική στάση μπορούμε να κρύψουμε όλο αυτό το μίσος και να μετατρέψουμε τον κοινωνικό ρατσισμό σε αλληλεγγύη. Η αλλαγή αρχίζει με απλά πράγματα (που τελικά δεν είναι και τόσο απλά...), όπως αυτή η πρωτοβουλία των Goody's Burger House που μετέτρεψε τη γιορτή του Αγίου Βαλεντίνου από κάτι στερεοτυπικό σε μια όμορφη κοινωνική ενέργεια. Θέλουμε περισσότερες τέτοιες ενέργειες, χρειαζόμαστε περισσότερες τέτοιες ιδέες! Μέχρι όλοι οι τοίχοι μίσους να εξαφανιστούν και να γεμίσουν με αγάπη!

GOODY'S
BURGER HOUSE

ΧΡΟΝΗΣ ΜΠΟΤΣΟΓΛΟΥ

Ο Θωμάς Σκάσης γράφει για μια υπερσαραντάχρονη φιλία

Φωτό: ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΜΑΣΟΥΡΗ

...έσταμεν ανήμενοι, θαλερόν κατά δάκρυ
χέοντες... (Οδύσσεια Δ, 466)

Στον τοίχο απέναντί μου κρέμεται κορνιζαρισμένη μια χαλκογραφία σε τόνους του μπλε. Είναι μικρή, τετράγωνη, 5 X 5 εκατοστά, και δείχνει στο κάτω μέρος του τετραγώνου ένα σπιτάκι με κεραμίδια και μια ελιά, ενώ στο όρθιο δεξί πλάι ένα μακρόστενο κτίσμα με κάτι σαν καμπαναριό στη μία του άκρη, ένα κυπαρίσσι και στον ουρανό ένα ανάποδο μισοφέγγαρο – η ατμόσφαιρα μού θυμίζει Σαγκάλ. Στο πασπαρτού που την περιβάλλει είναι γραμμένο με μολύβι: «Χρόνης '985. Ενθύμιο 44 χρόνων».

Πόσο μεγάλος μου φαινόταν τότε από τη θέση που τον κοιτούσα δώδεκα σκαλιά πιο κάτω. Αυτά τα δώδεκα χρόνια μάς χώριζαν βιολογικά, ολόκληρο σχολείο, δημοτικό και γυμνάσιο μαζί, τεράστια απόσταση όταν είναι κανείς νέος... Κι όμως τότε αυτή η απόσταση είχε ήδη εξαερωθεί γιατί είχαμε περάσει στην ουσία ενός διαλόγου. Το απαύγασμα αυτής της ίδιας ουσίας εξακολουθεί να με ακολουθεί ανάλαφρο και καθοριστικό ακόμη και τώρα που ο δικός του χρόνος δεν μετρείται πια με σκαλοπάτια και σβηστά κεράτι.

Γνωριστήκαμε την εποχή των Λιοτριβιών – ο βιωμένος χώρος απασχολούσε τη δουλειά του κι εμένα με άφησε άφωνο εκείνο το λοξό φως. Η κοινή καταγωγή των γυναικών μας, της Ελένης και της Ευρυδίκης, στάθηκε το υπόβαθρο της πρώτης γνωριμίας. Από εκεί και πέρα επικράτησε αυτό που οι διαβασμένοι αποκαλούν κομψά «εκλεκτική συγγένεια» και ο λαός, που πατάει και με τα δυο πόδια στη γη: «ταίριαζαν τα χνώτα τους». Έτσι μία συνάθροιση κοινωνικής φύσεως που θα μπορούσε κάλλιστα να αποδειχθεί βαρετή και ανούσια (ιδίως για εκείνον) έγινε το έναυσμα υπερσαραντάχρονης φιλίας. (Στο απρόσμενο φύονται οι ανθεκτικές φιλίες, σαν τους δυνατούς έρωτες.)

Ξεκίνησε, λοιπόν, ένας διάλογος και, όπως ήταν φυσικό, εκείνος μιλούσε κι εγώ περισσότερο άκουγα. Και πού δεν έχουμε κουβεντιάσει, άλλοτε τρώγοντας και πίνοντας, άλλοτε περπατώντας, άλλοτε χαζεύοντας τη φύση ή τους ανθρώπους. Από τον «Βλάσση» και τη «Λεύκα», μέχρι στα φιλετάκια στη Δάφνη, τα μπιφτέκια στα Πετράλωνα ή την μπιραρία στον παράδρομο της Λεωφόρου Αλεξάνδρας. Από το Πετρί της Μυτιλήνης, μέχρι την Άνω Πόλη της Θεσσαλονίκης, το Διδυμότειχο, την Κομοτηνή, την Αλεξανδρούπολη και τις

μονές του Αγίου Όρους. Από το παλιό ατελιέ (ένα δωμάτιο στο διαμέρισμα της Διγενή Ακρίτα, όπου έμενε οικογενειακώς, και αργότερα το κατέλαβε ολόκληρο όταν το νοικοκυριό μεταφέρθηκε στον επάνω όροφο), μέχρι το ολοφώτεινο της μονοκατοικίας στην οδό Διονυσίου Εφέσου. Άλλοτε με παρέα τον μετέπειτα καθηγητή στο τμήμα Μετάφρασης και Διερμηνείας του Πανεπιστημίου της Μάλαγα και βραβευμένο μεταφραστή της ελληνικής λογοτεχνίας Μπιθέντε Φερνάντεθ, τον ψυχίατρο και ποιητή Θανάση Χατζόπουλο ή τον συγγραφέα Μισέλ Φαίς και συχνότερα οι δυο μας, τότε που οι συζητήσεις γίνονταν πιο προσωπικές και οι εκμυστηρεύσεις αυθόρμητες. Εμείς ήμασταν οι νεότεροι φίλοι του με τον λογοτεχνικό προσανατολισμό, γιατί υπήρχαν φυσικά και οι άλλοι, οι ομότεχνοι και συνομήλικοι. Ο Χρόνης δεν ζωγράφιζε μόνο αλλά και διάβαζε: πολλή πεζογραφία, περισσότερη ποίηση. Με εντυπωσίαζε κάθε φορά που πιανόταν από κάποια ευκαιρία και απήγγελλε από στήθους στίχους ποιημάτων. Αν είχε αφοσιωθεί στην ποίηση (αυτή ήταν η άλλη τέχνη που τον έθελγε) θα του ταίριαζαν, λέω, τα χαϊκού. Ο Χρόνης ήταν πολύ βαθύς άνθρωπος και συνάμα ανοιχτός, δοτικός και προσηνής – κάτι που δεν το συναντάς συχνά σε μεγάλους καλ-

λιτέχνες. Όσο κι αν μιλούσε για την τέχνη και τη ζωή, δεν μονοπωλούσε τη συζήτηση και άκουγε πάντα προσεκτικά ό,τι του έλεγες. Η συζήτηση μαζί του ανέβαζε κι εμένα σε ανώτερο επίπεδο. Κατανοούσε σε τέτοιο βαθμό τα ανθρώπινα ώστε μπορούσε να νοουηθεί με ηρεμία έναν φίλο ακόμα κι όταν αυτός είχε διαπράξει σοβαρό απόπημα εις βάρος του. Αυτές οι σχέσεις με τους κοντινούς «άλλους» –πρωτίστως βέβαια με την Ελένη– που ορίζουν το πρόσωπο του καθενός μας ήταν άλλωστε κύριο μέλημά του στη ζωγραφική από πολύ νωρίς. Ήξερε καλά από μικρό παιδί ότι είχε ένα χάρισμα (δεν έχω γνωρίσει άλλον που να λείει από τις πρώτες τάξεις του Δημοτικού ότι θέλει να γίνει ζωγράφος και όχι πυροσβέστης ή αστροναύτης, και να το εννοεί) και αυτό το χάρισμα το καλλιέργησε με συνέπεια κι επιμονή. Στις ταβέρνες που πηγαίναμε ερχόταν πάντοτε εφοδιασμένος με μπλοκάκι σπιράλ και μαύρο μολύβι, όπου σχεδίαζε μικρά πορτρέτα των συμποτών και στη συνέχεια μας τα χάριζε. Κατείχε επίσης την τέχνη να μεταδίδει την εμπειρία και τις γνώσεις του και στον πιο αδαή συνομιλητή με τρόπο που γινόταν εύκολα κατανοητός. Υποθέτω ότι αυτό θα το εκτίμησαν οι μαθητές του στη Σχολή Καλών Τεχνών, όπως και το χιούμορ του. Μου είναι αδύνατο να

Προσωπική Νέκυια,
ενότητα 26 ζωγραφικών έργων,
1993-2000, Συλλογή
Σωτήρη Φέλιου

τον φανταστώ αλλιώς, γιατί ήταν άνθρωπος απλός και ισορροπημένος, που δεν χρειαζόταν να προβάλλει τις ιδιότητες του ζωγράφου ή του καθηγητή, κάνοντάς σε έτσι από την πρώτη στιγμή να νιώθεις σαν ίσος προς ίσο.

Ο Χρόνης υπήρξε και ιδιαίτερα γενναιόδωρος. Είχε περίσσειμα ψυχής. Ήταν πάντα πρόθυμος να συμπαρασταθεί σε έναν φίλο και να του δώσει την όποια συμβουλή έκρινε αναγκαία, χωρίς να αρκείται σε αυτό που θέλει ο άλλος να ακούσει – η κριτική ματιά του δεν περιοριζόταν μόνο στα έργα τέχνης. Ύστερα, υπέγραφε χωρίς δισταγμό τα εξώφυλλα πρωτόλειων πεζογραφημάτων, ενώ με κάθε ευκαιρία έσπευδε να σου χαρίσει κάποιο έργο του: είτε είχες γενέθλια, είτε τον καλούσες για φαγητό στο σπίτι σου, ή του έκανες απλώς επίσκεψη. Σε αυτή την περίπτωση μάλιστα σου έλεγε να διαλέξεις όποιο σου αρέσει. Το τελευταίο μου το έδωσε λίγες μέρες μετά την Πρωτοχρονιά του 2019. Είναι ένα αφηρημένο σχέδιο σε χαρτόνι, εν μέρει κολάζ, όπου διακρίνεται ένα πανί – ετοιμαζόταν κι αυτός για το ταξίδι στο μαύρο που περιβάλλει τις μορφές της συγκλονιστικής Νέκυιας που έχει ζωγραφίσει. Από εκείνη τη μέρα, δεν τον είδα ξανά.

Έχω ακόμα την απορία τι του έδινε εκείνου η παρέα μου. Ξέρω ωστόσο πολύ καλά πόσο πολύτιμες ήταν για μένα οι ώρες της συνανα-

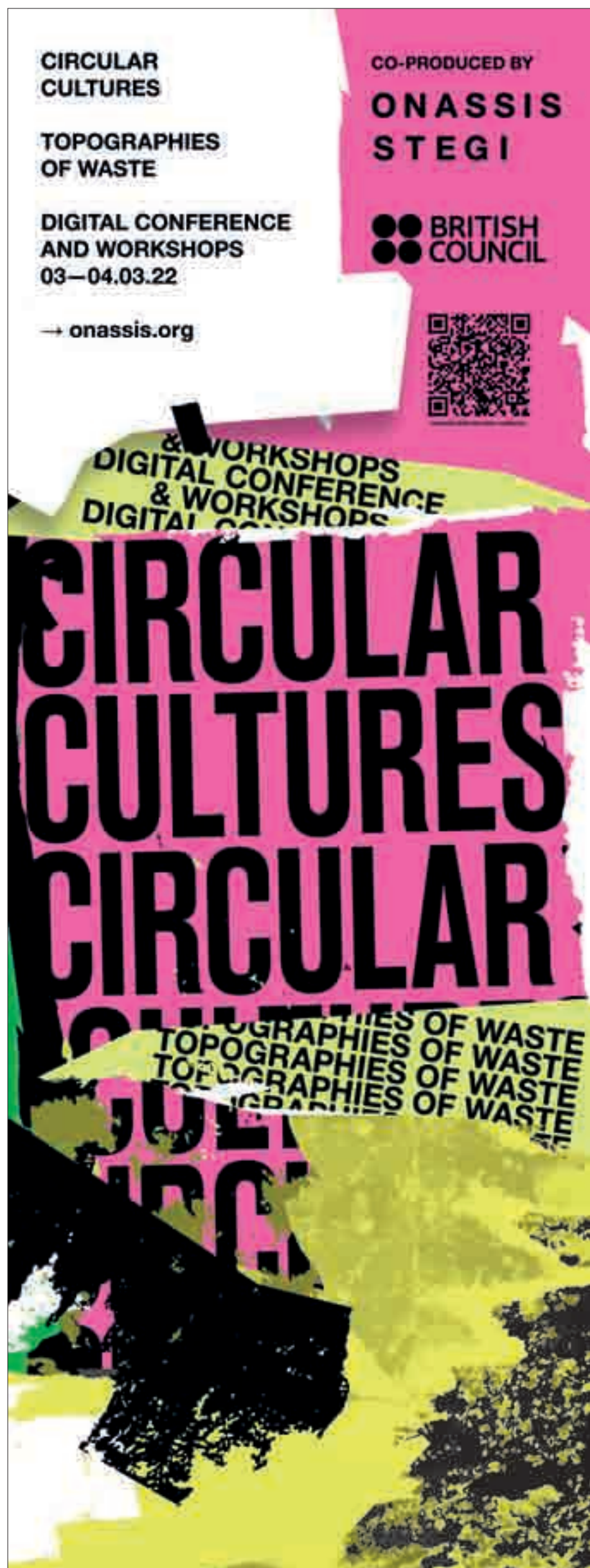

Ο γλύπτης Αλμπέρτο
Τζιακομέτι, 2003,
Συλλογή Σωτήρη
Φέλιου

στροφής μαζί του και τι μαθήματα μου έδωσε (χωρίς να μου κάνει μάθημα). Πρώτο και κύριο ήταν η διαδικασία της δημιουργίας: πώς από την πρώτη αναλαμπή της έμπνευσης βυθίζεσαι με κόπο στο θέμα, παραμερίζοντας μέχρι και τους περισπασμούς της καθημερινής ύπαρξης, για να βρεις την ουσία του και να αναδυθείς μετά, να κάνεις βήματα προς τα πίσω για να κοιτάξεις το έργο από απόσταση (ό,τι πιο δύσκολο) έτσι ώστε να διακρίνεις αδυναμίες και ελλείψεις, να τις διορθώσεις και όλο αυτό ξανά και ξανά ώσπου να αισθανθείς (γιατί πράγματι το αισθάνεσαι) ότι ολοκληρώθηκε. Το δεύτερο είναι μια πρόταση γραμμένη κάτω από μια αυτοπροσωπογραφία του με ημερομηνία 26.1.1991, όπου συμπυκνώνεται η γενναιαλογία και ο βιωμένος χρόνος καθενός μας: «Εγώ, όπως ο πατέρας μου όταν άρχισε να μοιάζει του πατέρα του». Το τρίτο, εξίσου σημαντικό, περικλειόταν σε μία φράση που είπε εν τη ρύμη του λόγου του (δεν θυμάμαι πού, πότε και με ποια αφορμή) και μου έμεινε χαραγμένη στο μυαλό: «Η μόνη αιωνιότητα που γνωρίζει ο άνθρωπος είναι η επανάληψη των τελετουργιών».

Ο Χρόνης βρίσκεται στο κέντρο της νοερής, προσωπικής μου Νέκυιας και θα με συντροφεύει μέχρι τέλους. **A**

Ο Θ. Σκάσσης είναι πεζογράφος και μεταφραστής.

ΑΡΕΤΗ ΓΕΩΡΓΙΛΗ

τι είναι η οργάνωση Lean In;

*Η συνεπικεφαλής του ελληνικού
Lean In Αρετή Γεωργιλή μιλά
για την οργάνωση και τη γυναίκα
στην εργασία σήμερα*

Της ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΣΚΑΡΑΚΗ Φωτό: ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

Τι είναι, όμως, το Lean In; Πρόκειται για έναν μη κερδοσκοπικό οργανισμό που ξεκίνησε το 2013 στο Πάλο Άλτο των ΗΠΑ από τη γενική διευθύντρια επιχειρήσεων (COO) του Facebook Σέριλ Σάντιπεργκ με στόχο τη δημιουργία μιας παγκόσμιας κοινότητας που ενθαρρύνει τις γυναίκες να κυνηγήσουν τους επαγγελματικούς τους στόχους. Η έμπνευσή της ήρθε όταν διαπίστωσε ότι, σε meetings στη Σίλικον Βάλεϊ, δεν συμμετείχαν γυναίκες. Λίγο αργότερα, έγραψε το βιβλίο «Lean In. Women, Work and the Will to Lead» στην προσπάθειά της να παροτρύνει περισσότερες γυναίκες να καταστούν πιο ενεργές στον εργασιακό τους χώρο.

Πώς επιτυγχάνεται αυτό; Με την ανάπτυξη μικρών ή μεγαλύτερων κύκλων και συντονισμένων ομάδων γυναικών που συναντιούνται για να μοιραστούν τις εμπειρίες τους και να στηρίξουν η μία την άλλη ώστε να διεκδικήσουν όσα επιθυμούν στο εργασιακό τους περιβάλλον με αυτοπεποίθηση.

Από την ίδρυσή του μέχρι σήμερα, το δίκτυο έχει μεγαλώσει εντυπωσιακά: πάνω από 50.000 γυναίκες έχουν ξεκινήσει κύκλους σε 184 χώρες του κόσμου. Lean In όμως έχουμε και στην Ελλάδα.

Η Αρετή Γεωργιλή, που ίδρυσε το ελληνικό Lean In, μιλά για το έργο της οργάνωσης, τον ρόλο των γυναικών σε ηγετικές θέσεις σήμερα, τις αλλαγές που έφερε η πανδημία στην εργασία και τις επαναλαμβανόμενες γυναικοκτονίες.

Πώς ήρθατε για πρώτη φορά σε επαφή με το Lean In και γιατί αποφασίσατε να δημιουργήσετε την ελληνική κοινότητα της διεθνούς αυτής οργάνωσης; Το Lean In ξεκίνησε πριν από περίπου 10 χρόνια στην Αμερική. Εγώ δεν ήξερα καν τι σημαίνει. Το βιβλιοπωλείο Free Thinking Zone, που τότε άνοιξα, είχε σκοπό να ασχοληθεί με τα ανθρώπινα δικαιώματα και να κάνει ακτιβισμό για την προστασία τους. Η έμφραση δίνονταν στο προσφυγικό και την κοινότητα ΛΟΑΤΚΙ, θέματα που βρίσκονταν εκείνη τη χρονική περίοδο σε ένταση. Από τη συναναστροφή μου, όμως, στο μαγαζί με διάφορες κυρίες κατάλαβα ότι στα

θέματα ισότητας υστερούσαμε σημαντικά. Σύμφωνα, εξάλλου, και με τις στατιστικές, ήμασταν για πολλά χρόνια η τελευταία χώρα στην Ευρώπη σε σχετική πρόοδο. Χωρίς να πιστεύω ότι υπάρχει ακόμα τόσο μεγάλο θέμα, άρχισα να το ψάχνω λίγο περισσότερο –και εμπειρικά– από ανθρώπινο ενδιαφέρον. Έκανα όμως σοβαρό λάθος, η αντίληψή μου ήταν πολύ διαφορετική από την πραγματικότητα. Καθεμιά από τις κυρίες που έρχονταν ως φίλες ή πελάτισσες του βιβλιοπωλείου ή συμμετείχαν σε εκδηλώσεις του Free Thinking Zone είχε να μου διηγηθεί μια ιστορία σεξισμού, εμποδίων στην εξέλιξή τους, σεξουαλικής παρενόχλησης.

Το κίνημα ΜεToo ξεκίνησε βέβαια αργά στην Ελλάδα, το να μην έχει όμως αναδειχθεί ούτε ένα περιστατικό στον ιδιωτικό τομέα σίγουρα δείχνει ότι υπάρχει πρόβλημα. Αν και δεν γνωρίζουμε ακριβώς τη σοβαρότητα και την έκταση της κακοποίησης που υφίσταται στον δημόσιο τομέα αυτή τη στιγμή, ξέρουμε ότι υπάρχει και προσπαθούμε να πείσουμε περισσότερες γυναίκες να μιλήσουν. Μάλιστα το 1 στα 20 περιστατικά που καταγγέλλεται αντιμετωπίζεται λίγο ως πολύ θεσμικά, γιατί εκεί έχουμε δομές όπως η Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας, τα συμβουλευτικά κέντρα, και βοηθά η ύπαρξη κάποιων κανόνων ποσόστωσης. Αντίθετα, στον ιδιωτικό τομέα δεν υπάρχει καμία δέσμευση σχετικά με τις προσλήψεις, τις προαγωγές στην ιεραρχία, τη συμμετοχή γυναικών σε διοικητικά συμβούλια κ.λπ. Είναι βέβαιο ότι υπάρχουν πολύ σοβαρά θέματα που όμως δεν αποκαλύπτονται από τον φόβο μη χάσουν τη δουλειά τους. Από την έρευνά μας, το πρώτο πράγμα που ρωτούνται 9 στις 10 γυναίκες πριν προσληφθούν σε μια επιχείρηση είναι αν θα κάνουν οικογένεια ή αν θα μείνουν έγκυες.

Προσπάθησα λοιπόν να βρω μια πλατφόρμα που να εξασφαλίζει την απόλυτη διαφάνεια και να ασχολείται κυρίως με τον ιδιωτικό τομέα, για να ενθαρρύνω τις γυναίκες εκεί να επικοινωνήσουν ανοιχτά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Και ταυτόχρονα θέλησα να βρω μια οργάνωση χωρίς συγκεκριμένη νομική μορφή, όπου θα μπορούσαμε να δρούμε στο περίσσειμα του χρόνου μας, ώστε να αποφύγω τις εύκολα αποδιόδμενες και συχνά άδικες κατηγορίες για «επαγγελματικό δικαιωματοισμό».

Το Lean In μας παρείχε πλήρες υλικό επικοινωνίας (δίκτυωση, πλατφόρμες Zoom, emails), καθώς και έρευνες, επιστημονικά και άλλα εργαλεία, δίνοντάς μας έτσι τη δυνατότητα να κάνουμε το έρ-

γο μας στην Ελλάδα χωρίς να χρειάζεται να ξοδέψουμε ούτε ένα ευρώ. Ξεκίνησα το Lean In χαλαρά, κάνοντας τον πρώτο κύκλο, το «Free Thinking Zone», στο βιβλιοπωλείο. Έκανα mentoring και coaching σε κυρίες σύμφωνα με τις προδιαγραφές του Lean In. Σε 2-3 χρόνια αυτό γιγαντώθηκε και δεν μπορώ να το διαχειριστώ πλέον. Τώρα πια δεν είμαι μόνο εγώ επικεφαλής, αλλά και δύο άλλες κυρίες, η Νίκη Αλεξάνδρου και η Βίβιαν Φατούρου. Αυτή τη στιγμή κάνουμε πάνω από 40 κύκλους, κάθε μέρα και έναν κύκλο, υποδεχόμεστε περισσότερες από 1.000 κυρίες και, επειδή τους αρέσει να έρχονται εδώ, πλέον δεν χωράμε. Καμία μας φυσικά δεν πληρώνεται.

Ποια είναι η δομή και πώς λειτουργεί το ελληνικό Lean In; Πρόκειται ουσιαστικά για μια τεράστια συζήτηση, όπου υπάρχει κάποιος συντονιστής (moderator) που διευκολύνει τη συζήτηση σε ένα πάνελ. Εμείς συντονίζουμε τη συζήτηση και παρέχουμε ότι υλικά χρειάζεται κάθε κύκλος για να προχωρήσει κατόπιν μόνος του. Η ενημέ-

ρωσή μας από κάποιον κύκλο για τη δράση του είναι εθελοντική, δεν έχουμε κάποια εποπτική δομή. Προσέχουμε μόνο να λειτουργούν οι κύκλοι με απόλυτη διαφάνεια και στο πλαίσιο των όρων του Lean In, κάτι που σημαίνει ότι δεν αμειβόμαστε για αυτή μας τη δράση και δεν την αξιοποιούμε ως βιτρίνα για άλλες δράσεις, για να βοηθηθούμε εμείς αλλά για να βοηθήσουμε άλλους. Αν, για παράδειγμα, θελήσει το Lean In της Κρήτης βοήθεια σε μια εκδήλωση, τους στέλνουμε όσα χρειάζονται.

Ποιοι οι άμεσοι στόχοι της ελληνικής οργάνωσης; Εμάς μας ενδιαφέρει να ενδυναμώσουμε τις γυναίκες, να τις κάνουμε να σταθούν στα πόδια τους για να μπορούν να διεκδικήσουν στον εργασιακό τους χώρο –είτε στη δική τους επιχείρηση, ή στην κοινωνία– τη θέση που θέλουν. Για να το καταφέρουμε αυτό λοιπόν, α) προάγουμε την αναγνωρισιμότητα της ύπαρξης του προβλήματος στην ισότητα των φύλων, β) εκπαιδεύουμε τις γυναίκες να βγαίνουν μπροστά, να λένε το πρόβλη-

«ΕΙΜΑΣΤΕ ΕΝΑ ΜΕΓΑΛΟ ΔΙΚΤΥΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΟΥ ΒΟΗΘΑ Η ΜΙΑ ΤΗΝ ΑΛΛΗ. ΤΟ **LEAN IN** ΔΙΝΕΙ ΦΩΝΗ ΣΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ»

Λέει η Αρετή Γεωργιλί, ιδιοκτήτρια του concept βιβλιοπωλείου Free Thinking Zone και συνεπιμεφαλής της οργάνωσης Lean In Network Greece - Athens

Οι συχνά επαναλαμβανόμενες γυναικοκτονίες απασχολούν έντονα την ελληνική κοινωνία. Πού πιστεύετε ότι οφείλεται το φαινόμενο και ποια είναι η πρόταση του Lean In για πιο αποτελεσματική αντιμετώπισή του; Οφείλεται ξεκάθαρα στην πατριαρχία. Είναι ο τρόπος με τον οποίο μεγαλώνουν οι γυναίκες τα αγόρια τους. Και αυτό είναι πολύ πιο σοβαρό στην επαρχία από ό,τι στην Αθήνα. Είμαστε σε αυτή την αντίληψη: ότι όλα συγχωρούνται, όλα επιτρέπονται, όλα μπορεί να τα κάνει ένας άνδρας. Μεγαλώνει έτσι από μικρός, από τη στιγμή που υπάρχουν ανδρικά και τα γυναικεία παιχνίδια. Όταν λοιπόν μεγαλώνεις με αυτή τη νοοτροπία, όταν πηγαίνεις στα καταστήματα και έχεις ξεχωριστά το αγορίστικο και το κοριτσίστικο τμήμα, δημιουργείς ένα πρότυπο μάτσο τύπου ο οποίος είναι κυρίαρχος (dominant). Αυτό το πρότυπο λοιπόν δεν το επιτρέπει, αν κάποια στιγμή του πει η γυναίκα: «Δεν σε θέλω πια». Κάνει τα πάντα για να μην το δεχθεί ο εγωισμός του. Έτσι ήταν η περίπτωση της Καρολάιν, της Ελένης, της Δώρας. Είναι λογικό, λοιπόν, το παιδάκι αυτό όταν φτάσει η κρίσιμη στιγμή να θεωρήσει ότι είναι ζήτημα ζωής και θανάτου να μην την αφήσει να φύγει για την εικόνα που έχει στην κοινωνία ως ο άνδρας ο «πολλά βαρύς». Όταν μιλάμε για κλειστές κοινωνίες στην επαρχία μας, τότε τα πράγματα γίνονται σοβαρότερα. Τώρα, το Lean In Ρόδου με συνεργασία μας, ξεκινά ένα workshop για το πώς να γνωρίζεις την παραβατικότητα στο προφίλ ενός ανθρώπου που τείνει στη βία ή το έγκλημα. Εμείς θέλουμε να μιλήσουμε για πράγματα τα ακούμε ευρέως: την κακιά στιγμή και το «καλό» παιδί. Πρέπει να αναγνωρίζουμε κάποια σημάδια πριν φτάσουμε στο έγκλημα, όπως η γυναίκα στην Καλλιθέα που κάλεσε την αστυνομία για τη γειτόνισσα που κακοποιούνταν από τον σύζυγό της και η αστυνομία δεν έκανε τη δουλειά της. Θέλουμε πολλές γυναίκες σαν αυτή της Καλλιθέας. Το workshop θα ξεκινήσει τον Νοέμβριο σε συνεργασία με το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ) και τη Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας, ή με την αρθρογραφία και τα εκπαιδευτικά μας σεμινάρια και workshops. Θέλουμε να μπορούμε να εντοπίζουμε αυτά τα προβλήματα, να τα επισημαίνουμε και να τα λύνουμε με διαφορετικούς τρόπους. Υπάρχει για παράδειγμα ο νέος εργασιακός νόμος που υποχρεώνει τις ιδιωτικές εταιρείες να έχουν πολιτική ισότητας και να την καταθέτουν. Εμείς λοιπόν θα βοηθήσουμε τη Γενική Γραμματεία Ισότητας, παρακινώντας τις εταιρείες να εντοπίσουν το πρόβλημα και προσφέροντας τους τη βοήθεια μας για να τη θεσπίσουν. Και αυτό γιατί το θέμα της πολιτικής ισότητας είναι κοινωνικό και όχι νομικό θέμα, και έχει να κάνει με τη νοοτροπία των ανθρώπων που εργάζονται στην εταιρεία. Ο (η) υπεύθυνος ανθρωπίνου δυναμικού, σε συνεργασία με τον (την) νομικό σύμβουλο, θα πρέπει να

μα που αντιμετωπίζουν οι ίδιες χωρίς φόβο και γ) προσπαθούμε να δημιουργήσουμε τις δομές και τις προϋποθέσεις ώστε να μειωθούν τα εμπόδια που συναντούν οι γυναίκες στον εργασιακό τους χώρο, στην κοινωνία, στην πολιτική.

Σύμφωνα με πολλές μελέτες, όπως για παράδειγμα αυτή των Lean In και McKinsey & Company με τίτλο «Women in the Workplace 2021», εξακολουθεί να μην αναγνωρίζεται ή να υποτιμάται ο ρόλος των γυναικών ακόμα και όταν αυτές καταλαμβάνουν ηγετικές θέσεις. Πώς προσπαθεί το Lean In να το ανατρέψει αυτό; Καταρχάς, θέτει το πρόβλημα μέσω της έρευνας, δεν έχει σημασία τι αντιλαμβάνεται ο κόσμος αλλά τι προκύπτει από την έρευνά μας. Και η έρευνα της McKinsey, υπό την οδηγία του Lean In, δείχνει ότι υπάρχει σοβαρό πρόβλημα τόσο στην ανάδειξη γυναικών στις υψηλότερες βαθμίδες της ιεραρχίας, όσο και στο ύψος της αμοιβής τους (pay gap). Στην Ελλάδα υπάρχει μια υστέρηση έναντι αυτής των ανδρών κατά 15%.

Και δεν είναι μόνο η μισθολογική η υστέρηση, υπάρχει και πρόβλημα νοοτροπίας (mentality gap). Εμείς τονίζουμε αυτά τα δύο θέματα, μέσα από θεσμικές παρεμβάσεις προς την Πολιτεία και τη συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας, ή με την αρθρογραφία και τα εκπαιδευτικά μας σεμινάρια και workshops. Θέλουμε να μπορούμε να εντοπίζουμε αυτά τα προβλήματα, να τα επισημαίνουμε και να τα λύνουμε με διαφορετικούς τρόπους. Υπάρχει για παράδειγμα ο νέος εργασιακός νόμος που υποχρεώνει τις ιδιωτικές εταιρείες να έχουν πολιτική ισότητας και να την καταθέτουν. Εμείς λοιπόν θα βοηθήσουμε τη Γενική Γραμματεία Ισότητας, παρακινώντας τις εταιρείες να εντοπίσουν το πρόβλημα και προσφέροντας τους τη βοήθεια μας για να τη θεσπίσουν. Και αυτό γιατί το θέμα της πολιτικής ισότητας είναι κοινωνικό και όχι νομικό θέμα, και έχει να κάνει με τη νοοτροπία των ανθρώπων που εργάζονται στην εταιρεία. Ο (η) υπεύθυνος ανθρωπίνου δυναμικού, σε συνεργασία με τον (την) νομικό σύμβουλο, θα πρέπει να

κάνει μια μίνι εσωτερική έρευνα και να αποτυπώσει το πρόβλημα σε κάθε εταιρεία. Στη συνέχεια εμείς θα τον βοηθήσουμε να καταστρώσει πολιτικές για να εξαλειφθεί το πρόβλημα.

Η πανδημία έφερε σημαντικές αλλαγές στον χώρο της εργασίας. Πόσο επηρέασε τα θέματα έμφυλης ισότητας στην Ελλάδα και διεθνώς; Έχει επηρεάσει πολύ. Από τα σχετικά στατιστικά, η ανδρική ανεργία στην Ελλάδα έχει παραμείνει περίπου στα προ πανδημίας επίπεδα ενώ η γυναικεία έχει αυξηθεί δραματικά. Σύμφωνα με την έρευνα της McKinsey, 1 στις 4 γυναίκες ήταν άνεργη πέρυσι, ενώ φέτος είναι 1 στις 3. Αυτό σημαίνει ότι απολύονται περισσότεροι οι γυναίκες, πιο πολλές αναγκάζονται να αφήσουν τη δουλειά τους ή να τη μετατρέψουν σε μερικής απασχόλησης για να μπορούν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις του σπιτιού. Επίσης η πανδημία έχει αυξήσει πάρα πολύ τα ψυχοσωματικά προβλήματα στις γυναίκες.

www.athensvoice.gr

Διαβάστε όλη τη συνέντευξη

ΞΕΧΑΣΜΕΝΟ

ΛΟΓΙΑ, ΦΡΑΣΕΙΣ, ΜΕ

Μια λέξη, μια φράση, ένα όνομα, και ξεχνούνται στο μυαλό σου αναμνήσεις από τη ζωή στις μεγάλες πόλεις, από το παρελθόν. Δεν είναι απαραίτητο να τα έχεις ζήσει όλα. Πολλά υπάρχουν στη μυθολογία της Αθήνας (Μινιόν, Ιππόδρομος, γκέι πιάτσες, δισκάδικα, περιοδικά...) και αποτελούν τη ζωή σε φλας-μπακ. Μαζέψαμε μερικά από αυτά, σας τα δίνουμε σαν αφορμή για να θυμηθείτε και τα δικά σας, Αθηναίοι και μη.

Μία Ελευθεροτυπία και ένα πακέτο Stimorol, παρακαλώ.

Το δισκοπωλείο της γειτονιάς.

Έφερα να μου εμφανίσετε το φιλμ.

Χριστούγεννα στο Μινιόν.

Ξέχασα το πορτοφόλι σπίτι, να σας πληρώσω αύριο;

Έχεις φάει το mushroom melt στα Wendy's.

Μεσογειών: η λεωφόρος με τις δισκογραφικές εταιρείες.

Ραντεβού στο υπόγειο στο Metropolis.

Για ψαγμένο metal μόνον στο Rock City, ζήτα τον Βαγγέλ.

Στο Pop Eleven έχουν αλφαβητικά τα βινύλια, αλλά με το μικρό όνομα πρώτα.

Κυριακή πρωί στο Μοναστηράκι, θα βρεις φθηνά επτάιντσα από τους πλανόδιους.

Ελευθερουδάκη το αγόρασες ή Παπασωτηρίου;

Της πήρα δώρο τους Πτυχιούχους, του Βακαλόπουλου – το βρήκα στο βιβλιοπωλείο της Εστίας, απέναντι από τη Νομική.

Έχετε τηλεκάρτες;

Αυτό το ηλεκτρονικό παιχνίδι θα το βρεις μόνον στη Στουρνάρη.

Ξεχάστηκα και έπαιξα tetris μέχρι το βράδυ στο Palladium, στη Σολωμού.

Δεν δουλεύει καθόλου αυτή, σου λέω.

Όποτε περνάω από το γραφείο της, παίζει ναρκαλιευτή!

Μου είπε ότι στο σπίτι του έφαγαν μπανάνες.

Αθηναϊκός-Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ για το Κύπελο Κυπελλούχων 0-0.

Είναι Έλληνας, από το Αιγάλεω. Μπουμπλή τον λένε!

Δάφνη-Παπάγου ντέρμπι στην Α1.

Ο Τάφος του Ινδού.

Ποια ομάδα πήρε το Κόρατς πέρσι, δεν θυμάμαι.

Ο Γκάλης κάρφωσε στο γήπεδο του Παυελληνίου.

Πήρε η ΑΕΚ το κύπελλο χθες – έριξε 84 πόντους στον Ηρακλή. Καλύτερος παίκτης ο Κυριάκος Ραμπίδης!

Σχολές Ωμέγα, Σύνταγμα.

Η αίθουσα κλιματίζεται.

Πατί στον Ράγκο, μετράει το φράγκο.

Τραγουδάει η Ζωζώ στις Τζιτζιφιές, πάμε να τη δούμε;.

Ξημεροβραδιάζεται στην Jacki-O.

Το Look και μία Κουκουρούκου, παρακαλώ.

Το βαρέλι του τροχονόμου.

Επίδειξη τάπερ στις κυρίες Λελές.

Θέλω το κούρεμα του FidoDido.

Το σήκωσε ο πατέρας της κι έκανα πως είμαι μία φίλη της.

Δεν ακούγεστε καλά, πάρτε το μπέν.

Θα έρθεις Λένα Λόβιτς στο Σπόρτινγκ;

Δουλεύει τα βράδια Συγγρού.

Μα καλά, ένα πεννντάρικο η τυρόπιτα;

Σας, μη μιλάς τώρα πχογραφώ τα τραγούδια του Πετριδη από το ραδιόφωνο.

Το ξέρεις ότι η Βουγιουκλάκη έχει δέκα ταξί δικά της;

Πόσα πήρε η Βουγιουκλάκη για να βάψει τα μαλλιά της καφέ στη διαφήμιση του Filcafe Continental;

Άνοιξε ένα Apelia.

Συνεταιριστικά κρασιά έχετε;

Είδα το νέο Technics στην έκθεση Hi-Fi στο Χίλτον κι έπαθα την πλακάρα μου.

Ο Πι-Μι, ο Πι-Μι, ο Πι-Μι με τη δραχμή.

Τον Ταχυδρόμο κι ένα Δελφοί παρακαλώ.

Ραντεβού στην ντισκοτέκ του President.

-Πού μένετε; -Πίσω από το Χίλτον.

Οι τρύπες του Καραμανλή.

Έχω και κότερο, πάμε μια βόλτα;

Κοστούμι σαφάρι από του Τσεκλέντ

Παντελόνι ψάθα, μπεζ, Levi's.

Η συναυλία της βροχής – Πουλικάκος & φίλοι – Crazy Love στου Ζωγράφου.

Παράνομοι ραδιοφωνικοί σταθμοί που μεταδίδουν αργά τη νύχτα από πλυσταριά σε ταράτσες.

...και κάνουν παρεμβολές στο ΕΙΡΤ και στην YENEΔ.

Στον Πάλλη στην Ερμού για γραφική ύλη...

...και μετά στον Τερζόπουλο στον επάνω όροφο, για παλιά τεύχη Μίκι Μάους.

Το Φαντάζιο κι ένα Κιρέτσιλερ, παρακαλώ.

Η φωτογραφική μηχανή που κάνει χριτς-χρατς-κλικ.

Βράχηκαν τα μοκασίνια μου.

Ακούτε τον 2-67 στα εφ-εμ...

Το Mad στην Πλάκα, μετά τη μία κλείνει η είσοδος και όσοι είναι μέσα συνεχίζουν μέχρι όποτε.

Στην πλατεία Αγάμων, παρακαλώ.

Ξέρεις πού μένει η Ξανθή Περάκη;

Κουκουβάουνας.

Μία σεράνο κι έναν φραπέ, παρακαλώ.

Πήγα στο Happening και ζήτησα αυτό τον δίσκο που πήρε 10 στο Ποπ+Ροκ.

Τον είχαν μόνον LED εισαγωγής Σήκω να αλλάξεις κανάλι.

Η επιθεώρηση του καλοκαιριού στο θέατρο Παρκ της Αλεξάνδρας.

Κάνει Jungle ο Καλοπίτας σε ένα ερείπιο στη Σιμωνίδου, στο Σύνταγμα.

Κονκάρδες και τσόκερ από το Remembeer στην Αδριανού.

Πάω να αγοράσω βελόνα.

Θυμήσου να πάρεις και βουρτσάκι για τους δίσκους.

Τα πιτσιρίκια παίζουν λάστιχο στο μπαλκόνι.

Monterey Pop Festival στο Άστρον της Κηφισίας.

Σταδίου, Αττικόν. Σήμερα: Ένα Ζέπελιν γεμάτο τραγούδια.

Βγες από το ίντερνετ, θέλω να τηλεφωνήσω.

Ποιο ίντερνετ. Έτσι κι αλλιώς δεν έχουμε βρέχει.

Είχα αφήσει το Σαββατοκύριακο στη δουλειά να κατεβάζει αρχεία ο υπολογιστής από το Napster και τη Δευτέρα μου είχε στείλει ειδοποίηση το FBI!

-Ποιός είναι; -Πλασιέ βιβλίων είμαι, μπορείτε να μου ανοίξετε, παρακαλώ;

Πάμε στου Κατράντζου να αγοράσουμε φόρμα γυμναστικής.

Κι εμείς στους Αδελφούς Λαμπρόπουλου για σχολική ποδιά ποπλίνα.

Ραντεβού Σάββατο μεσάνυχτα στην Ομόνοια για ξένα περιοδικά και κυριακάτικες εφημερίδες.

Όσα ξέρει η Δομή.

Αφισόγραμμα, George Michael, Αλέξια.

Το πρώτο πολυ-σινεμά, Village Center

Το ξέρεις ότι η Βουγιουκλάκη έχει δέκα ταξί δικά της;

ΕΣ ΑΘΗΝΑΪΚΕΣ ΑΤΑΚΕΣ

ΠΕΡΗ, ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΚΙ ΟΝΟΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

Των ΣΠΗΛΙΟΥ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ - ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ Εικονογράφηση: ΗΥΟΚΟΝΔΡΙΑΚ

Ένα παρφέ ντ' αμούρ με
τόνικ, παρακαλώ.
**Δουλεύει αισθητικός
στον Πατίστα στην Ευ-
ριπίδου.**
Δουλεύει καμάκι στο Σύ-
νταγμα.
**Δουλεύει στον ΔΟΛ
στη Χρήστου Λαδά.**
Πηγαίνουν για ποτά
μετά στο Τογ, απέναντι
από την Παλιά Βουλή.
**Άσε με τώρα, βλέπω
το Μουσικόγραμμα με
τον Γιώργο Γκούτπ.**
Έχω προγραμματίσει
να γράψω τη Μουσι-
κή Βιντεοθήκη της
ΕΤ-3 με το Λευτέρη
Κογκαλίδη.
**Θέατρο Καλουτά,
Πατησίων, «Ιησούς
Χριστός Υπέρλα-
μπρο Άστρο» με Η-
ρώδη τον Σταμάτη
Φασουλή.**
Ράδιο Σίτι, Πατησίων,
με οθόνη Σινε-

στη Φραγκοκκλησιάς στο Μαρούσι.
**Προτιμώ τα Ster Cinemas στον Άγιο
Ελευθέριο, γιατί έχουν extra large
pop corn!**

Με φωνή εισπράκτορα λεωφορείου:
Κάντε λίγο πιο μπροστά στο βάθος,
για να χωρέσουμε όλοι.

Θάντερ - Θάντερ - Θάντερκτας!

-Ω, μα το Θεό, κυρία Ίνγκας, κάνετε
την καλύτερη μπλόπιτα σε όλο το
Πλαμ Κρικ της Μινεσότα.

-Ω, τα παραλέτε πάστορα Τζόουνς.

**Α καλά, αυτό θα το βρεις μόνον
στην Κασετομπορική στη στοά της
Αιόλου.**

Ακούμπησα το δημοσιογραφικό κα-
σετοφωνάκι μου στο τραπέζι, άναψα
τσιγάρο, και τον άφησα να μιλάει.

Η Πειρατεία Σκοτώνει τη Μουσική!

Πάω μια λίστα με τραγούδια στον
δισκά μου κι αυτός μου τα γράφει σε
κασέτα.

**Θα τον βρεις στα φλιπεράδικα της
Κάνιγγος.**

Έναρξη προγράμματος με το Τσοπανά-
κος ήμουνα.

**Κοπάνα στην Μπλου Μπελ, πρώτη
πλατεία Ψυχικού. Έρχεσαι;.**

Ο μπαμπάς μας έβαλε λουκετάκι στο
τηλέφωνο για να μη παίρνουμε υπε-
ραστικά.

Ξέρει τον Μπίλι Μπο.

Ησυχία! ΜΕΣΗΜΕΡΙ! Κοιμόμαστε!

**Απαγορεύεται το πτύειν και το κα-
ννίζειν.**

Στα 15 μπκεκερέλ έφτασε σήμερα η
περιεκτικότητα. Προμηθευτείτε γάλα
εβαπορέ και αποφύγετε την κατανά-
λωση φρέσκων λαχανικών.

**Εlla Fitzgerald στο Θέατρο Λυκα-
βηττού.**

Ραντεβού στο Decadence στον λόφο
του Στρέφην.

Έπεσε ξύλο στη Φιλαδέλφεια.

Πάρε με όταν φτάσετε.

Αβέλει λάτσες στη Σάντα Φωφώ.

ράμα, «Στενές επαφές τρίτου
τύπου».

**Ραντεβού στην ντισκοτέκ
στον ημιώροφο του Πύρ-
γου των Αθηνών.**

Το πήρα από την μπουτίκ
«Κλεπτομανία» της Άννας
Φόνσου.

**Αφιερώνω στην Τούλα
από το Μπουρνάζι.**

**Έχεις ένα τάλιρο για το
κόκκινο τηλέφωνο;**

**Συναυλία Σπυριδούλα στο
Αχιλλείο. Συλλάβανε τον
Σιδηρόπουλο.**

Το βρήκα στο Μουρλοκούκου,
στη Σκουφά.

**Μαμά κούνα το σεμεδάκι, κρύβει την
οθόνη.**

Κοπάνα για άραγμα στο πάρκο Βενιζέ-
λου, έρχεσαι;

**Παπαθεμελή, Παπαθεμελή, απόψε
ένας ναύτης το κορμί μου αμελεί.**

Πάρτι για την πενταήμερη στην Μπαρ-
μπαρέλα της Συγγρού, θα έρθεις;

Το κάψαμε χτες στους Prodigy.

Σύνδεση με το Ωνάσειο για το ιατρικό
ανακοινωθέν.

**Ένα κουτί σπρίττα και μία τράπουλα,
παρακαλώ.**

Το βίντεο-κλαμπ της γειτονιάς σας.

**Πρέπει να επιστρέψω κάτι βιντεο-
κασέτες**

Μετά το θέατρο ραντεβού στο Ιντεάλ
της Πανεπιστημίου για φαγητό.

**Κάνω συλλογή από χαρτοπετσέτες,
εσύ;**

Μπαμπά μην τρέχεις.

**Έχει πορεία στο Υπουργείο Παιδείας
στη Μητροπόλεως.**

Πάρτι με ακάλεστους του Παπάγου,
Σάββατο βράδυ.

**Έγινα τύφλα με Β52ς στο Μέμφις,
χτες.**

Α, κι εγώ κατρακύλησα τις σκάλες του
No Name, ερχόμουν να σας βρω.

Το ρεμάλι της Φωκίωνος Νέγρη.

Ντου στους Iron Maiden στο Περιστέρι.

Πήρα το νέο άλμπουμ των Iron

Maiden και στο οπισθόφυλλο τα

γράφει όλα στα ελληνικά!

Ραντεβού έξω από το Ρόδον για Στέ-
ρεο Νόβα.

**Ραντεβού στο Virgin Megastore,
στα Village.**

Τη Λόλα από τη φωτιά ποιος θα την
βγάλει; Ο Καρνέισον που έχει δύναμη
μεγάλη.

**Στα άφτερ του Σαλιάρη προσφέ-
ρουν μπρέκφαστ και μαύρα γυαλιά
στην έξοδο.**

Δεκαήμερον φθίνειας στον Λαμπρό-
πουλο στα Χαυτεία.

**Στο Athénée της Σταδίου το βρήκα
φθονότερο.**

Πάμε στου Zonar's για καφέ.

Πάμε στον Άδωνι για καφέ.

Μεγάλος αλογομούρης, κάθε μέρα
Συγγρού, στον Ιππόδρομο.

Βγήκε από το υπόγειο του Κουν.

Μπουρδελότσαρκα στο Μεταξουρ-
γείο.

**Κόπηκα καθώς άνοιγα το Ζβαν με
το κλειδάκι.**

Αν θες να ξέρεις τι γίνεται στην
Αθήνα, διάβαζε τα In & Out του Ταχυ-
δρόμου.

**Παρακαλώ, πέντε χλαπάτσες φα-
τσούλες που κολλάνε στον τοίχο.**

Γιγαντοαφίσα η χαρακιά στο μοβ με-
ταξωτό του Silk Cut.

Έκανε γυμνή φωτογράφιση η

Ισμήνη Καλέση για το Playboy.

Ψάχνω να βρω κάτι πούρα που έγρα-
ψε ο Λυμπέρης στο Status ότι είναι
τα καλύτερα.

Είναι gay σου λέω, ρε. Αφού τον

είδα στην αμερικανική αγορά,

έψαχνε για ρούχα...

Μου αρέσει η τρομπέτα που έχει για
μουσικό σήμα ο Ζάχος Χατζηφωτίου
στην εκπομπή του.

**Μα βάζει αυγό στο φραπέ ο
Λέντζος, λέμε, γι' αυτό σου
αρέσει τόσο!**

Στρίμωξε η Κανέλη χθες στην
ΕΤ1 τη Δήμητρα Λιάνη.

**Το είδες το χαστούκι της
Αθίνα στη Λιάνη;**

Πόσες δραχμές είπαμε είναι
ένα γερμανικό μάρκο;

**...και καλούμε στη σκηνή
να παραδώσει το βραβείο**

**Woman Of The Year την κυρία
Έλενα Μακρή.**

Pamela Anderson.

**Ο Max Headroom εξώφυλλο στο
ΚΛΙΚ**

Το είδα χθες στο σπίτι ενός φίλου
σε laser disc και έπαθα ζημιά με την
εικόνα.

**Μου απομαγνητίστηκε το mini-disc
κι έχασα τα πάντα.**

Δεν διαβάζει το pc τη δισκέτα. Πρέπει
να ξαναέρθεις αύριο να μας φέρεις το
κείμενο

**Πάω Φειδίου για καινούργια γραφο-
μηχανή. Η άλλη τά' φτυσε.**

Ποιος παρουσιάζει τα Όσκαρ φέτος; Ο
Billy Crystal ή η Whoopi Goldberg;

**Σκηνές ροκ χθες το βράδυ στη Ρι-
ζούπολη!**

Έριξαν κέρματα στον Boy George στο
Καλλιμάρμαρο. Ήταν ντυμένοι σαν
γυναίκα!

**Δεν θα παίξουν οι Μουσικές Ταξιαρ-
χίες στο Rock in Athens - στράβωσε**

**ο Τζιμάκος που είναι χορηγός η
coca-cola!**

Βαβέλ ή Παρά Πέντε;

**Johnny Thunders επί σκηνής του
Club Tessera της λεωφόρου Πει-
ραιώς.**

Ο Nick Cave, πάντως, μόνον Ελλάδα
πουλάει, έξω δεν τον ξέρει κανείς!

**Ωχ, ξέχασα το cd player στο αυτοκί-
ντο, πάω να το βγάλω.**

Πάει στα μπαρ με το ραδιοκασετόφω-
νο στο χέρι σαν τσάντα, για να μην του
σπάσουν το αυτοκίνητο.

**Πάμε στο αεροδρόμιο του Ελληνι-
κού για μια ζεστή μπύρα σε πλαστι-
κό;**

Θα φέρουν, άκουσα, να παίξει dj set ο
Danny Rampling!

**Φίλος μου είπε, πάντως, ότι ο Paul
Oakenfold παίζει με μιξαρισμένα
βινύλια.**

Λαϊκά ακούω, αλλά μου αρέσει να
πηγαίνω παραλία για μπιτάκια καμιά
φορά!

**Χθες στο Amsterdam, στη Σίνα, έ-
παιξε EMF & Deee-Lite. Ερωτεύτηκα
μια ξανθιά, νομίζω...**

-Τι δέσμη ήσουν; -Τρίτη. Πήρα 148 στα
Λατινικά!

**Ποιον προτιμάς στο ραδιόφωνο; Ε-
βενη, Αβράμογλου ή Μουτσόπουλο;**

Κυριακή πρωί, μετά τη Θεία Λειτουργ-
γία, έχει παιδικά στην τηλεόραση.

Μουσικά Βραβεία Ποπ-Κορν.

Sold out το διήμερο φεστιβάλ έντε-
χνου τραγουδιού που διοργάνωσε το
περιοδικό Δίφωνο.

**Μία κασέτα με τα τραγούδια από
τους Αγώνες της Κέρκυρας, παρα-
καλώ.**

Ραντεβού στον Λώρα, στη Μαβίλη.

**Ο Χρήστος Πασαλάρης ανέλαβε την
Απογευματινή.**

Του πήρε συνέντευξη η Νίνα Βλάχου
για το «Φαντάζιο»!

**Κυκλοφορεί στα περίπτερα με δώ-
ρο ένα cd!**

Κυριακάτικη πρωινή προβολή.

**Τζιωτζιός-Τιμογιαννάκης στο Seven
X.**

Ελληνίδα top-model.

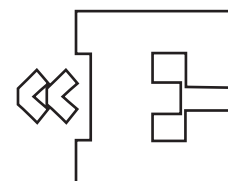
**Το Ελλάντα είναι το δεύτερο πατρί-
ντα μου, Γιάτσεκ Γκμοχ.**

Ελπίδα για το μέλλον ο Οφορίκουε

Σαράφης στα Τρίκαλα, Σαράφης στην
Αθήνα, Σαράφης στο Παρίσι.

Όζω, πστη, απ' την παράγκα!**

Ένα ποίημα, καληνύχτα σας. **Α**

Ξέχουσα φυσιογνωμία στον κόσμο του πειραματικού θεάτρου», «Μάγος Μέρλιν της καλλιτεχνικής πρωτοπορίας», «σκηνοθέτης-αλχημιστής (για άλλους ιμπεριαλιστής) του βλέμματος», οι υπερθετικοί δεν λείπουν γύρω από το όνο-

μά του. Πολυπράγμων, τελειοθήρας και διαρκώς σε κίνηση, ο 80χρονος Αμερικανός καλλιτέχνης (της θεατρικής, οπερατικής αλλά και εικαστικής σκηνής) βρέθηκε ξανά στην Αθήνα για την πρώτη του συνεργασία με την Εθνική Λυρική Σκηνή.

Χαίρεται που ξεκινάει τη μέρα του αντικρίζοντας το αττικό φως. Άλλωστε, στον δομημένο με αισθητικά εντυπωσιακές εικόνες μινιμαλιστικό σκηνικό του κόσμο, οι επιβλητικοί και λεπτομερώς συντονισμένοι φωτισμοί έπαιζαν πάντα καίριο ρόλο. Μαζί, φυσικά, με τη σήμα-κατατεθέν στιλιζαρισμένη αργή κινησιολογία του, τις σιωπές, το έντονο μακιγιάζ, τα ιδιαίτερα κοστούμια. Είναι, όμως, το χρώμα που καθοδηγεί τις δημιουργίες του στο ξεκίνημά τους. Ακόμα και τη μουσική στις όπερες που σκηνοθετεί έτσι την «ξεκλειδώνει», ακούγοντας τις αποχρώσεις της.

Ο «Οθέλλος», που έκανε πρεμιέρα στις 23 Φεβρουαρίου στην ΕΛΣ –σε συμπαραγωγή με το Πασχαλινό Φεστιβάλ του Μπάντεν Μπάντεν, όπου είχε παρουσιαστεί το 2019– και φέρει την υπογραφή του στη σκηνοθεσία, τα σκηνικά και τους φωτισμούς, δεν αποτελεί την πρώτη του συνάντηση με το σύμπαν του Βέρντι. Παραδέχεται, πάντως, πως χρειάστηκε κάποιον χρόνο για να συνηθίσει τη μουσική του διασημότερου συνθέτη του ιταλικού ρομαντισμού. «Στα νεανικά μου χρόνια είχα παρακολουθήσει την “Αϊντα” στη Βερόνα και από τη μια με γοήτευσε το θέαμα και η απήχυσή της, από την άλλη τη βρήκα πολύ κιτς. Χρόνια αργότερα, μου ζητήθηκε να τη σκηνοθετήσω στη Metropolitan Opera και στις Βρυξέλλες. Όταν είχα τον χρόνο να ακούσω πιο προσεκτικά, γοητεύθηκα περισσότερο από την όπερα. Είναι στην πραγματικότητα ένα έργο δωματίου. Συχνά βρίσκονται ένας, δύο ή τρεις τραγουδιστές επί σκηνής. Μόνο μία σκηνή είναι πραγματικά πομπώδης. Είναι ένα θριαμβευτικό εμβατήριο. Κάποια χρόνια αργότερα, σκηνοθέτησα τον “Μακμπέθ”. Οπότε, όταν προέκυψε η πρόταση για τον Οθέλλο ήμουν εξοικειωμένος με τη σύνθεση του Βέρντι, που για μένα παρουσιάζει ακραίες αντιθέσεις ανάμεσα σε πομπώδεις και σε πολύ ήσυχες στιγμές. Η όπερα του Βέρντι, όπως και το έργο του Σαίξπηρ, είναι εξαιρετικά δομημένη και γεμάτη αντικρουόμενες στιγμές».

— Στο ξεκίνημα της παράστασης παρουσιάζετε ένα βίντεο με έναν ελέφαντα που πεθαίνει. Μιλήστε μας γι’ αυτή την επιλογή.

Ο σιωπηλός πρόλογος με τον ελέφαντα που πεθαίνει αποτελεί μια μεταφορά για τον Οθέλλο, έναν γίγαντα που καταρρέει. Δεν θα τον απεικονίζα ως λιοντάρι (σ.σ. όπως τον παρομοιάζει ο Ιάγος), αλλά ως έναν βαρύ ελέφαντα που πέφτει αργά. Αυτή η ολιγόλεπτη σιωπηλή εισαγωγή έρχεται να μεγεθύνει τον αντίκτυπο της σαρωτικής καταγίγδας στην έναρξη της όπερας, με τις εκρηκτικές νότες της παρτιτούρας του Βέρντι.

— Από πού ξεκινάτε; Πώς ξεκλειδώνετε τον «γρίφο» ενός έργου και το προσεγγίζετε;

Σκέφτομαι κατ’ αρχάς ποιο είναι το σωστό χρώμα. Δουλεύοντας πρόσφατα το ανέβασμα της «Τουραντό» του Πουτσίνι στην Όπερα του Παρισιού, το χρώμα που μου ήρθε στο μυαλό ήταν το κόκκινο. Στην όπερα «Πελέας και Μελισσάνθη», πάλι, δεν θα χρησιμοποιούσα το κόκκινο αλλά ιριδίζουσες αποχρώσεις απαλού μπλε και πράσινου. Στον «Οθέλλο» βλέπω βαθιά μπλε στο χρώμα της μουσικής και για ένα μικρό διάστημα και το κόκκινο, αλλά όχι για πολύ.

— Έχετε αναφέρει ότι ο «Οθέλλος» πραγματεύεται το ζήτημα του πώς είναι να είναι κανείς ξένος, μια σύγκρουση σύγχρονη αλλά και κλασική. Έχετε νιώσει ποτέ ξένος;

Μπορώ να ταυτιστώ μαζί του κατά κάποιον τρόπο. Η μητέρα μου «έφυγε» νέα, 57 ετών, και λίγο πριν πεθάνει μου είπε ότι θα τα πάω μια χαρά στη ζωή. Τη ρώτησα γιατί το λέει και μου απάντησε: «Πατί ξέρεις πώς να είσαι μόνος». Αυτός είναι, λοιπόν, ο τρόπος που ταυτίζομαι με τον «Οθέλλο».

«Το μόνο σταθερό είναι η αλλαγή»

Όσα μας είπε ο εμβληματικός καλλιτέχνης **Μπομπ Ουίλσον** για τη δουλειά του, με αφορμή τον «Οθέλλο» που σκηνοθετεί στη Λυρική Σκηνή

Της ΙΩΑΝΝΑΣ ΓΚΟΜΟΥΖΑ

— **Η φιλοσοφία και η τέχνη της Άπω Ανατολής αποτελούν σταθερές αναφορές στη δουλειά σας. Γιατί σας ενδιαφέρει τόσο η Ανατολή;**
Έχω πει πολλές φορές ότι η δουλειά μου είναι πιο κοντά στην ανατολική φιλοσοφία παρά στη δυτική. Δεν χρειάστηκα ποτέ έναν λόγο σχετικά με το γιατί κάνω κάτι, δουλεύω ενστικτωδώς, αν ξέρω τι κάνω δεν θέλω να το κάνω. Ο λόγος για τον οποίο εργάζεσαι ως καλλιτέχνης είναι για να αναρωτιέσαι τι κάνεις. Η δυτική φιλοσοφία βασίζεται στην εκλογίκευση των καταστάσεων, κάποιος κάνει κάτι για έναν λόγο. Εγώ δεν το χρειάζομαι αυτό.

— **Οι έννοιες της ακινησίας και της σιωπής διατρέχουν τη δουλειά σας. Τι έχετε μάθει από αυτές; Και ποια είναι η πιο πικρή σιωπή που έχετε βιώσει;**
Ο πιο δυνατός ήχος που άκουσα ποτέ ήταν δημιούργημα του Lou Reed· ο ήχος από επτά steel κιθάρες, κάτι πραγματικά εκπληκτικό. Για τη σιωπή έμαθα από τον John Cage, ο οποίος έγραψε και το ομότιτλο βιβλίο, και λέει ότι «δεν υπάρχει σιωπή όσο ζούμε, υπάρχει ήχος». Έχω υιοθετήσει ένα κωφό αγόρι και μετράμε την ακοή του. Μέχρι τα 110 ντεσιμπέλ δεν ακούει τίποτα, αλλά το σώμα του ένιωθε δονήσεις του ήχου, οπότε κατά μια έννοια άκουγε. Το σώμα ακούει. Έμαθα για την ακινησία κοιτάζοντας τα ζώα. Πώς μπορεί να σε κοιτάξει ένας μαύρος πάνθηρας, μια αρκούδα. Ο Κλάιστ είχε δηλώσει ότι «ένας καλός ηθοποιός είναι σαν την αρκούδα. Δεν θα κουνηθεί ποτέ πρώτος, θα περιμένει εσένα».

— **Φως και σκοτάδι, σιωπή και ήχος, ακινησία και κίνηση, η οριζόντια και η κάθετη διάσταση που έχετε δηλώσει ότι είναι πολύ σημαντικές στη δουλειά σας. Ποια είναι η σημασία των αντιθέσεων στη ζωή και στην τέχνη σας;**
Όλη μου η δουλειά είναι ένα χωροχρονικό κατασκεύασμα. Σε μια πολύ σκοτεινή σκηνή που με ενδιαφέρει να είναι ακόμα πιο σκοτεινή, πρέπει να έχω κάτι σε φως. Αν θέλω να δω κάτι ακόμα πιο φωτεινό, χρειάζεται να έχω κάτι σκοτεινό. Εάν είμαστε πολύ ακίνητοι, συνειδητοποιούμε περισσότερο την κίνηση παρά όταν κάνουμε πολλές εξωστρεφείς κινήσεις. Όσο είμαστε ζωντανοί αναπνέουμε και κινούμαστε.

— **Οι σκέψεις σας σχετικά με το τι βλέπετε να έρχεται στο θέατρο και την τέχνη;**
Στο μέλλον όλα θα είναι διαφορετικά κι όμως όλα παραμένουν τα ίδια. Αυτό που βιώνουμε σήμερα, θα είναι διαφορετικό την επόμενη στιγμή. Το μόνο που είναι σταθερό είναι η αλλαγή.

— **Οι καλλιτέχνες είναι τα ημερολόγια της εποχής μας, είχατε πει κάποτε. Τι θα πρόσεχε, λοιπόν, κάποιος στο ημερολόγιό σας αυτό το διάστημα; Ποιες οι σκέψεις σας για τον κόσμο μας και την τρέχουσα κατάσταση;**
Βρίσκεσαι στη σκηνή, και ο σκηνοθέτης σου λέει να στρίψεις αριστερά. Σκέψου ότι στρίβεις δεξιά και μετά αριστερά και τότε θα είναι εντελώς διαφορετικό. Είπα στη Βιολέττα Λούστα, η οποία στην παράσταση ερμηνεύει τον ρόλο της Αιμιλίας, πως όταν σηκώνει το μαντίλι θα πρέπει να νομίζει ότι ανεβαίνει και σκύβει για να το σηκώσει. Ο Γκρεγκ Λουγκάνης, ο χρυσός ολυμπιονίκης του 1984, έχει αναφέρει πως, όταν καταδύόταν και ήταν στον αέρα, είχε την ψευδαίσθηση ότι ανέβαινε καθώς κατέβαινε.

— **Από πού αντλείτε ελπίδα;**
Βρίσκω ελπίδα στη μουσική των Αφροαμερικανών. Σε όλο το ρεπερτόριο των spirituals δεν υπάρχει ούτε ένα τραγούδι διαμαρτυρίας. Μια φυλή που ήταν αλυσοδεμένη, χτυπημένη, που δεν της επιτρεπόταν να διαβάσει τίποτα πέρα από τη Βίβλο, δημιούργησε μουσική γεμάτη ελπίδα. Τι με κάνει να χαμογελώ και να προχωρώ; Η Μισέλ Ομπάμα και ο Άλεκ.

— **Το πιο όμορφο πράγμα που σας συνέβη πρόσφατα;**
Όταν ξύπνησα τις προάλλες και αντίκρισα αυτό το όμορφο φως και τον ήλιο της Ελλάδας, που δεν τα βρίσκεις αλλού. **A**

INFO: «Ο Θέλλος» του Τζουζέπε Βέρντι, Εθνική Λυρική Σκηνή, 23, 27/2, 2, 5, 8, 11, 15/3.

Η αρχαιολόγος **Ειρήνη Γρατσία** και ο αρχιτέκτων **Γιώργος Νίνος**, μας ξεναγούν σε 4 εμβληματικά κτίρια του κέντρου, κατασκευασμένα από σπουδαίους μηχανικούς τη δεκαετία 1920-1930.

Του **ΤΑΚΗ ΣΚΡΙΒΑΝΟΥ**

A

ΑΘΗΝΑ, ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΣ, ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1922-1940. Περίοδος αναταραχής, που σημαδεύτηκε από τη Μικρασιατική καταστροφή και το δράμα των προσφύγων, την πολιτική αστάθεια, τα απανωτά οικονομικά κραχ. Όμως οι πιο ρομαντικοί ίσως να επιθυμούσαν να μεταφερθούν με έναν μαγικό τρόπο σε εκείνη την εποχή. Είναι τα χρόνια που γραμμόφωνα και ραδιόφωνα παίζουν τσάρλεστον, η Μάντρα του Αττίκ είναι γεμάτη σχεδόν κάθε βράδυ, ο Βαμβακάρης βάζει το μπουζούκι στη δισκογραφία του ρεμπέτικου, η μόδα της Κοκό Σανέλ έρχεται στην Αθήνα, η Μαρίκα Κοτοπούλη και η Κυβέλη κυριαρχούν στις θεατρικές σκηνές, οι Σεφέρης, Ελύτης, Εγγονόπουλος, Εμπειρικός συζητούν στα καφενεία, οι γυναίκες διεκδικούν και κερδίζουν δικαιώματα, η Εκκλησία αναγκάζεται να καταγράψει τα διαζύγια, ιδρύονται βιομηχανίες όπως τα μπισκότα Παπαδοπούλου και η γαλακτοβιομηχανία ΕΒΓΑ και στις παραλίες συμβαίνει το αδιανόητο: άνδρες και γυναίκες κάνουν το μπάνιο τους μαζί.

Την ίδια περίοδο γνωρίζει μεγάλη άνθηση η αρχιτεκτονική, με δεκάδες από τα εμβληματικά αθηναϊκά κτίρια που συναντάμε και σήμερα να έχουν κατασκευαστεί από σπουδαίους μηχανικούς τη δεκαετία 1920-1930. Αφορμή για τη βόλτα μας στην αρχιτεκτονική της Αθήνας του Μεσοπολέμου αποτελεί η έκδοση του πολυτελούς τόμου «**Ο πολιτικός μηχανικός Ανδρέας Κ. Δρακόπουλος**» του **Γιάννη Λ. Λάμπρου**, από την αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία για την προστασία της φυσικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς Ελλάδας και Κύπρου **MONUMENTA**, και η εμπλουτισμένη με περισσότερες από 100 φωτογραφίες ψηφιακή έκδοσή του, που πλέον μπορούμε να βρούμε ελεύθερα στο Διαδίκτυο. Η περιήγησή μας, με την αρχαιολόγο **Ειρήνη Γρατσία** και τον αρχιτέκτονα **Γιώργο Νίνο**, αφορά σε τέσσερα κτίρια πολύ κοντά το ένα στο άλλο, στο κέντρο της Αθήνας, τα οποία μπορείτε να δείτε κι εσείς σε κάποια από τις βόλτες σας.

Το σπίτι όπου έζησε η **Μαρία Κάλλας**

Ο περαστικός από την **Πατισίων 61** και **Σκαρामαγκά** σίγουρα θα ανοίξει το βήμα του για να μην του έρθει τίποτα στο κεφάλι από το κτίριο που στέκει εκεί σαν στοιχειωμένο. Ήταν σχεδόν 100 χρόνια πίσω, το 1925, όταν οι αδελφοί Παπαλεονάρδου ανέθεσαν στην εταιρεία «Μπετόν Αρμέ» του Μόσχου Διαμαντόπουλου, της οποίας τεχνικός διευθυντής ήταν ο **Ανδρέας Κ. Δρακόπουλος**, να κατασκευάσει αυτό το πενταώρο-

Η ΑΘΗΝΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΚΤΙΡΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥΣ

Η πολυκατοικία Δημητρίου Κορκόδειλου, στη Σκαρामαγκά 4, κτίριο του Μεσοπολέμου, αποτελεί παράδειγμα του πώς ένα κτίριο με την κατάλληλη φροντίδα μπορεί να αντέξει στον χρόνο

3

5

INFO Ο τόμος «Ο πολιτικός μηχανικός Ανδρέας Κ. Δρακόπουλος», ο οποίος εκδόθηκε με την υποστήριξη του Ανδρέα Δρακόπουλου, εγγονού του Ανδρέα Κ. Δρακόπουλου και προέδρου του Δ.Σ. του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος, πωλείται σε βιβλιοπωλεία και στα γραφεία της MONUMENTA (6973308857) και τα έσοδα διατίθενται για την ενίσχυση των δράσεών της. Την ψηφιακή μορφή του μπορείτε να βρείτε στο www.monumenta.org

1 Η «μνημειακή» είσοδος της οικοδομής Δημητρίου Ακριβού, στη γωνία των οδών Μάρνη και Αβέρωφ, που κτίστηκε την περίοδο 1924-1925.

2 Η είσοδος του κτιρίου Γκίνη του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου που ξεκίνησε να χτίζεται το 1920.

3 Η πολυκατοικία Παπαλεονάρδου Πατπίων και Σκαρμαγκά, όπου την περίοδο 1937-1945 έζησε η Μαρία Κάλλας με τη μητέρα και την αδερφή της.

4 Ο Ανδρέας Δρακόπουλος επιβλέπει τις εργασίες θεμελίωσης του Ξενοδοχείου «ΜΑΖΕΣΤΙΚ», οικοδομή Γιώργου Βεντούρη, Πανεπιστημίου 53 και Σανταρόζα.

φο σχεδόν 1.600 τ.μ. κτίριο, που συμπεριλαμβάνεται στις πολυκατοικίες της πρώτης περιόδου και που στην εποχή του αλλά και στα κατοπινά χρόνια, μέχρι να ρημάξει, μαγνήτιζε τα βλέμματα. Το κτίριο κατασκευάστηκε σε σχέδια του σπουδαίου **Κώστα Κιτσιίκη**, αρχιτέκτονα που αποφοίτησε από την αρχιτεκτονική του Βερολίνου το 1913 και ήταν βαθιά επηρεασμένος από το γερμανικό αρτ νουβώ (νέα τέχνη). Ο αρχιτέκτονας Γιώργος Νίνος μού επισημαίνει ότι το κτίριο, αν και κοσμεύεται με πρωτότυπα επιμέρους μορφολογικά στοιχεία, αποπνέει έναν κλασικισμό που εκδηλώνεται κυρίως με τη συμμετρική οργάνωση των όψεων και τις αναλογίες των ανοιγμάτων. Ακόμη και η χρήση φουρουσιών για τη στήριξη των εξωστών αποσκοπεί αποκλειστικά στη μίμηση παλαιών προτύπων, καθώς δεν έχουν κανέναν δομικό ρόλο σε ένα κτίριο κατασκευασμένο από οπλισμένο σκυρόδεμα. Εδώ, στον δεύτερο όροφο, έμεινε για οκτώ χρόνια η κορυφαία υψίφωνος **Μαρία Κάλλας**, με τη μητέρα της και την αδελφή της, από το 1937 μέχρι το 1945, μέχρι να φύγουν για τη Νέα Υόρκη. Τι συνέβη στο κτίριο από το 1945 έως το 1950 παραμένει ασαφές – πιθανότατα κατοικούνταν από ενοίκους σαν μια συνθησιμένη πολυκατοικία. Στη συνέχεια πέρασε στα χέρια του **Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου (ΝΑΤ)**, το 1989 επί υπουργίας Μελίνας Μερκούρη χαρακτηρίστηκε διατηρητέο, ιστορικό και αρχιτεκτονικό μνημείο των νεότερων χρόνων και έως το 1999 μισθωνόταν σε ιδιωτικό εκπαιδευτήριο. Ο σεισμός της Πάρνηθας την ίδια χρονιά προκάλεσε ζημιές και το κτίριο εκκενώθηκε, ενώ τον επόμενο χρόνο έπιασε φωτιά – δημοσιεύματα της εποχής ανέφεραν ότι η φωτιά μπήκε κατά λάθος από τοξικοεξαρτημένους που είχαν βρει εκεί καταφύγιο. Την περίοδο 2009-2013 στέγασε κατάληψη αντιεξουσιαστών και το 2014 το ΝΑΤ και ο Δήμος Αθηναίων συμφώνησαν και υπέγραψαν τα πρώτα έγγραφα προκειμένου στο κτίριο να στεγαστεί η **Ακαδημία Λυρικής Τέχνης Maria Callas**. Τον Σεπτέμβριο του 2019 η Εθνική Λυρική Σκηνή και η Εταιρεία για την Ακαδημία διοργάνωσαν στο Ηρώδειο ένα γκαλά όπερας με σκοπό να συγκεντρωθούν τα χρήματα για την εκπόνηση της προωθητικής μελέτης για το κτίριο, ωστόσο, μέχρι και σήμερα παραμένει κλειστό με λουκέτο, παραδομένο στη φθορά του χρόνου.

Η άλλη όψη ενός παρόμοιου κτιρίου

Ακριβώς δίπλα, στην οδό Σκαρμαγκά 4, βρίσκεται ένα επίσης μεσοπολεμικό, εκλεκτικιστικό κτίριο,

και αυτό σε σχέδια του **Κώστα Κιτσιίκη**. Με τη διαφορά ότι αυτό έχει αποκατασταθεί και είναι πραγματικά υπέροχο. Είναι η περίφημη **πολυκατοικία Δημητρίου Κορκόδειλου**, χτισμένη και αυτή τη δεκαετία του 1920. Δεν υπάρχουν πολλές πληροφορίες για τους κατά καιρούς ενοίκους της, ένας εκ των οποίων για 25 χρόνια ήταν ο **Π. Νινόπουλος**, από τον οποίο είχε πάρει συνέντευξη στο παρελθόν η Ειρ. Γρατσία, στο πλαίσιο του προγράμματος «Καταγραφή και ανάδειξη κτιρίων του 19ου και 20ού αιώνα στην Αθήνα». Ο Νινόπουλος, όπως μετέφερε στην Ειρ. Γρατσία, γνώριζε την **οικογένεια Παπαδάκη** στην οποία ανήκε ένα διαμέρισμα. Μετά την εκτέλεση της νθοποιού Ελένης Παπαδάκη στα Δεκεμβριανά από ΕΑΜίτες, ο αδελφός της, Μιχάλης Παπαδάκης, πολιτικός μηχανικός στο επάγγελμα, πούλησε το σπίτι τους στην Ιακωβάτων και αγόρασε εδώ ένα διαμέρισμα όπου έζησε με τη μητέρα του. Σήμερα εδώ στεγάζεται η **Ελβετική Αρχαιολογική Σχολή**. Όπως μας λέει η αρχαιολόγος και διοικητική γραμματέας της σχολής, **Δάφνη Βλαντί**, η έδρα της σχολής στην Αθήνα βρίσκεται σε αυτό το κτίριο ήδη από το 1988. Οι κτιριακές εγκαταστάσεις του 1ου ορόφου προσφέρονται για σεμινάρια και διαλέξεις, με μέγιστη χωρητικότητα τα 70 άτομα. Το γραφείο βρίσκεται στον 2ο όροφο και περιλαμβάνει μια ερευνητική βιβλιοθήκη. Επίσης, δύο δίκλινα δωμάτια στον 2ο όροφο και ένα διαμέρισμα στον 3ο όροφο φιλοξενούν Ελβετούς και διεθνείς ερευνητές για μικρά διαστήματα.

Ο Γιάννης Α. Λάμπρου και η «Εργοληπτική»

Χωρίς τα αρχεία του συλλέκτη **Γιάννη Α. Λάμπρου**, ο οποίος έφυγε από τη ζωή πριν από λίγους μήνες (1955-2021), θα ήταν αδύνατη η έκδοση του τόμου. Η Ειρ. Γρατσία, η οποία συνεργάστηκε μαζί του, μας λέει ότι «*ήταν συλλέκτης που ασχολήθηκε συστηματικά με την εύρεση τεκμηρίων για τα κτίρια των πόλεων. Χάρη σε αυτόν βρέθηκε και αποκτήθηκε το αρχείο της “Εργοληπτικής”, το οποίο αποτελείται από χιλιάδες έγγραφα, σχέδια, φωτογραφίες, κατάστιχα που τεκμηριώνουν το ιδιαίτερα σημαντικό έργο της εταιρίας από τη δεκαετία του 1910 έως τη δεκαετία του 1930. Η εύρεση του αρχείου αποτέλεσε την αφετηρία του διετούς προγράμματος “Καταγραφή, συντήρηση και ψηφιοποίηση του Αρχείου της εταιρείας Εργοληπτική ΑΕ”, το οποίο υλοποιείται από τη MONUMENTA σε συνεργασία με την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος και με δωρεά του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος*».

Ο μεθοδικός μηχανικός

Ο **Ανδρέας Κ. Δρακόπουλος** (1891-1973), στον οποίο είναι αφιερωμένο το βιβλίο, ήταν πολιτικός μηχανικός και τεχνικός διευθυντής και επέβλεψε ο ίδιος δεκάδες κτίρια, μεταξύ των οποίων την επέκταση του ξενοδοχείου «Μεγάλη Βρετανία», τον Ιππόδρομο στο Δέλτα Φαλήρου, τους μύλους Αγίου Γεωργίου στο Κερατσίνι, την επέκταση του ψυχιατρικού νοσοκομείου Δρομοκαΐτειο, τις επεκτάσεις του νοσοκομείου «Ευαγγελισμός» κ.λπ. «Τα έγγραφα και οι φωτογραφίες δείχνουν ότι ο Ανδρέας Κ. Δρακόπουλος ήταν ένας άνθρωπος πολύ δραστήριος, μεθοδικός, που παρακολουθούσε ανελλιπώς την κατασκευή, οργάνωνε αποτελεσματικά τα συνεργεία, επίλυε άμεσα τα τεχνικά προβλήματα και ήταν ένας πραγματικός γνώστης του νέου υλικού κατασκευής για εκείνη την εποχή, του οπλισμένου σκυροδέματος», μας λέει η συντο-

νίστρια της MONUMENTA Ειρ. Γρατσία. Στα χρόνια του Β΄ ΠΠ, όταν η «Εργοληπτική» αναγκαστικά υπολειτουργεί, ο Α.Κ. Δρακόπουλος έχει την ευθύνη της διανομής τροφίμων στους εργαζομένους. Μετά τον πόλεμο η εταιρία χάνει την παλιά της δυναμική και ο βασικός της συνεργάτης θα παραιτηθεί από μέλος του ΔΣ και θα ασχοληθεί με άλλες δραστηριότητες. Ο Α.Κ. Δρακόπουλος νυμφεύτηκε τη **Μαρία Νιάρχου**, αδελφή του εφοπλιστή Σταύρου Νιάρχου, και απέκτησαν έναν γιο, τον Κωνσταντίνο. Πέθανε το 1973.

Η γωνιακή οικοδομή Ακριβού Αβέρωφ & Μάρνη

«*Μνημειακή*», δηλαδή μεγαλειώδη στη γλώσσα των αρχιτεκτόνων, χαρακτηρίζει η Ειρ. Γρατσία την κεντρική είσοδο του κτιρίου που στέκει από τη δεκαετία του 1920 στη γωνία των οδών **Μάρνη** και **Αβέρωφ**. «*Πρόκειται για την οικοδομή Δημητρίου Ακριβού, βρίσκουμε το όνομά του σε επιγραφή, στην είσοδο. Κτίστηκε την περίοδο 1924-1925 από την Εργοληπτική, σύμφωνα με σχέδια του αρχιτέκτονα Εμμανουήλ Κριεζή, ενώ δυο χρόνια πριν, το 1922, για το ίδιο οικόπεδο που τότε ανήκε στον Γεώργιο Γυαλίστρα, είχε εκπονήσει μελέτη ανέγερσης τετράωρου κτιρίου ο αρχιτέκτονας Κώστας Κιτσιίης*», αναφέρει ο Γ. Νίνος.

Ο πρώτος όροφος του κτιρίου, στον οποίο από το 2004 έως το 2015 στεγαζόταν η **σχολή χορού του Φωκά Ευαγγελινού**, αγοράστηκε το 1944 από τον γιατρό-ουρολόγο Ευάγγελο Σοφρώνη, όπως μας ενημερώνει η σύζυγος του γιου του, Μανώλη, **Ντιάνα Σοφρώνη**. «*Όταν πέθανε ο πατέρας του συζύγου μου το σπίτι έκλεισε και ο Μανώλης έφυγε για σπουδές στην Αγγλία. Όταν επιστρέψαμε στην Ελλάδα, παρότι το σπίτι ήταν υπέροχο, με τεράστια παράθυρα, μπαλκόνια, γεμάτο αντικείμενα, αποφασίσαμε να μη μείνουμε σε αυτό γιατί ήταν πολύ μεγάλο. Ο σύζυγός μου, που ζούσε σε αυτό στο παρελθόν, θυμάται που ήταν πάντα ανοιχτό, με πολύ κόσμο*», λέει η Ντ. Σοφρώνη.

Τι να προσέξει κανείς περνώντας από εδώ, Ειρήνη; «*Να δει πόσο περίτεχνα είναι τα κάγκελα της περίφραξης, πόσο ωραία ο αρχιτέκτονας έχει αξιοποιήσει τη γωνία και εντάσσει το κτίριο στον χώρο*». Το κτίριο, το οποίο αποτελεί αντιπροσωπευτικό δείγμα εκλεκτικισμού, χαρακτηρίστηκε ως έργο τέχνης με το ΦΕΚ 759/Β/19-12-1985. Στον χαρακτηρισμό του αναφέρονται μεταξύ άλλων ότι «*υπάρχουν δύο όψεις συμμετρικές ως προς την κεντρική κυκλική απόληψη που είναι ο κεντρικός άξονας του κτιρίου*», καθώς και ότι «*στο εσωτερικό του τα ταβάνια κοσμούνται με ενδιαφέρουσες κυκλικές γυψίνες διακοσμήσεις*».

Τα εργατικά ατυχήματα και οι Ναξιώτες εργάτες

Το βιβλίο «*είναι μια αφορμή για να περπατήσουμε την Αθήνα και να γνωρίσουμε κτίρια που χτίστηκαν στον Μεσοπόλεμο*», αναφέρει ο Γ. Νίνος. «*Η γνωριμία μας*», προσθέτει, «*δεν περιορίζεται στην εξωτερική τους μορφή αλλά προχωρά στον τρόπο κατασκευής, δίνοντας λεπτομέρειες που σπάνια έχουμε την τύχη να γνωρίζουμε, πληροφορίες που έχουν μέχρι τώρα αποδειχθεί πολύτιμες, ιδιαίτερα στην περίπτωση αποκατάστασης κάποιου κτιρίου. Επίσης, αποτελεί μια πρώτη προσέγγιση στο αρχείο της “Εργοληπτικής”, ενός θησαυρού τεκμηρίων και πληροφοριών για τα κτίρια της Αθήνας, της Θεσσαλονίκης και πολλών άλλων πόλεων, από τα λιγοστά που παρουσιάζουν το έργο ενός μηχανικού, κάτι πολύ σπουδαίο γιατί μας βοηθά να κατανοήσουμε πολλά θέματα της κατασκευαστικής διαδικασίας*». Επίσης, λέει η Ειρ. Γρατσία, «*μέσα από το αρχείο της “Εργοληπτικής” αντλούμε πολλές πληροφορίες και για πολλά άλλα θέματα, όπως τα εργατικά ατυχήματα, τον τόπο προέλευσης των οικοδόμων και των τεχνικών. Οι κατάλογοι μισθοδοσίας π.χ. είναι γεμάτοι με επιθετα Ναξιωτών. Ακόμη, είναι πολύ σπουδαίες οι πληροφορίες που αντλούνται για τα εργαστήρια και τις βιοτεχνίες κατασκευής κιγκλιδωμάτων, ξυλείας αλλά και όλες τις ειδικότητες που σχετίζονταν με την οικοδομή*».

Το κτίριο Γκίνη του ΕΜΠ

Θα έχετε δει, ίσως, την ελληνική ταινία «Μια ζωή την έχουμε» (1958) όπου ο Δημήτρης Χορν είναι ταμίας τραπέζης και από ένα λάθος βρίσκεται ξαφνικά πλούσιος. Η είσοδος της τράπεζας στην ταινία είναι η είσοδος του **κτιρίου Γκίνη** του **Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου**, που διαμορφώθηκε έτσι, με την προσθήκη μιας ταμπέλας, για τις ανάγκες των γυρισμάτων. Αγνώριστη η **Στουρνάρη** εκείνης της εποχής, φανταστείτε πώς θα ήταν ακόμα πιο πίσω στο χρόνο όταν στη δεκαετία του 1920 άρχισε να κατασκευάζεται το κτίριο Γκίνη ως επέκταση του Πολυτεχνείου, για να στεγάσει τη **Σχολή Πολιτικών Μηχανικών**, διευθυντής της οποίας ήταν ο **Άγγελος Γκίνης** (1859-1928). Ο Κιτσιίης ανέφερε στο περιοδικό «Αρχιμήδης» τον Ιανουάριο του 1921 ότι διατήρησε σε γενικές γραμμές το αραιοηρηπές πνεύμα των παλαιών νεοκλασικών κτισμάτων, προκειμένου να υπάρχει μια ενιαία εμφάνιση σε όλο το συγκρότημα του Πολυτεχνείου, αλλά με σχετική ελευθερία στην αρχιτεκτονική σύνθεση των λεπτομερειών, χωρίς να τηρεί αυστηρά τον αρχαίο ρυθμό. Το κτίριο Γκίνη, με τη μεταφορά σχολών του ΕΜΠ στην Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου, γνώρισε παρακμή και φθορά, σήμερα είναι κλειστό και δεν μπορεί να λειτουργήσει χωρίς να προηγηθεί η αποκατάσταση, η οποία πρόκειται να γίνει. Σύμφωνα με απόφαση της Συγκλήτου του ΕΜΠ, το κτίριο Γκίνη σχεδιάζεται να μετατραπεί σε μια σύγχρονη υποδομή πολιτισμού, για να αποτελέσει γέφυρα ανάμεσα στο πρώτο τεχνολογικό ίδρυμα της χώρας, το ΕΜΠ, και την κοινωνία της πόλης στην οποία απευθύνεται. Για την ιστορία, τα προγενέστερα του Γκίνη κτίρια του ΕΜΠ κατασκευάστηκαν μεταξύ 1861-1876, σε σχέδια του αρχιτέκτονα **Λύσανδρου Καυταντζόγλου**. Ονομάστηκε Μετσόβιο από τον τόπο καταγωγής των δωρητών, Μιχαήλ και Ελένης Τσοίτσα, Νικόλαου Στουρνάρη και Γεωργίου Αβέρωφ και αποτελεί τη δεύτερη μεγάλης κλίμακας σύνθεση, μετά την περίφημη Αθηναϊκή Τριλογία (Εθνική Βιβλιοθήκη, Πανεπιστήμιο Αθηνών, Ακαδημία Αθηνών, στην οδό Πανεπιστημίου). **Α**

ΣΟΦΙΑ ΚΟΚΚΙ

16

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ
ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΡΙΑ
ΤΟΥ «ΣΕΛΗΝΗ,
66 ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ»

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΪΜΑΚΗ

ΚΑΛΗ

Μια από τις σημαντικότερες ηθοποιούς της γενιάς της είναι η **Σοφία Κόκκαλη**. Από μεγάλες παραγωγές τύπου «Μικρά Αγγλία» μπορεί εύκολα να μεταπηδήσει σε μικρού μήκους φιλμ ή το πέραςμά της από την κωμωδία στο δράμα να γίνει με χαρακτηριστική άνεση. Στην πρώτη μεγάλου μήκους ταινία της **Ζακλίν Λέντζου** «Σελήνη, 66 ερωτήσεις» υποδύεται μια μοναχική κοπέλα που αναλαμβάνει μια σκληρή αποστολή και έρχεται αντιμέτωπη με τα οδυνηρά μυστικά από το παρελθόν της.

— **Σε τι φάση σε βρίσκω;** Μόλις τελείωσα τους «Ναυαγούς» της Ηρώς Μπέζου οπότε δεν κάνω κάτι αυτές τις μέρες. Ξεκουράζομαι. Για κάνα μήνα ακόμη και μετά θα κάνω ταινία με τον Αλέξανδρο Βούλγαρη.

— **Έχεις δέσει με τον Αλέξανδρο κι αν δεν κάνω λάθος η πρώτη σου ταινία ήταν η «Μικρά Αγγλία» του Παντελή Βούλγαρη, σωστά;** Ναι. Είμαστε οικογένεια πια με την οικογένεια Βούλγαρη, όπως και με τη Ζακλίν.

— **Έχεις κάνει κι αρκετές μικρού μήκους ταινίες. Θυμάμαι σε ένα φεστιβάλ της Δράμας όπου έπαιζες με τον Χάρη Φραγκούλη σε ένα έργο με μια τρομερά κωμική ερωτική σκηνή...** Α, λες το «Όταν ήμουν στο σχολείο ήμουν ερωτευμένος με την Άννα» της Ελένης Μητροπούλου. Μου άρεσε πάρα πολύ αυτή η ταινία γιατί είχε καταπληκτικό γέλιο. Και μάλιστα ήταν σπουδαστική ταινία. Πάντως δεν έχω ανέβει ποτέ στο φεστιβάλ της Δράμας, αν κι έχουν προβληθεί εκεί κι άλλες μικρού μήκους ταινίες που έχω κάνει.

— **Η «Σελήνη, 66 ερωτήσεις» είναι μια ταινία ενηλικίωσης ή περισσότερο μια ταινία για τη σχέση κόρης-πατέρα;** Νομίζω και τα δύο. Σίγουρα στο κέντρο, ο πυρήνας του φιλμ, είναι μια ιστορία ενηλικίωσης. Είναι ένα ταξίδι από μια σχέση φροντίδας όπου η ηρωίδα συναντά τον πατέρα της μετά από πολλά χρόνια και προσπαθεί μέσω της διαδικασίας αυτής να γνωρίσει τον άνθρωπο που δεν γνώρισε ποτέ. Οπότε από τη μια είναι στο επίκεντρο η αρρώστια και ο πόνος του πατέρα που είναι το πιο δύσκολο να ξεπεραστεί κι από την άλλη η προσέγγιση της κόρης από την πλευρά του φροντιστή, μια ευκαιρία για εκείνη να καλύψει ένα κενό που υπήρχε στην καρδιά και την ψυχή της για πολύ καιρό.

— **Τι ακριβώς νιώθει η Άρτεμη για όλα αυτά;** Φυσικά και λυπάται για αυτό που συμβαίνει στον πατέρα της όμως από την άλλη βλέπει την ευκαιρία για να πάρει τις απαντήσεις σε όσα την απασχολούσαν όλα αυτά τα χρόνια και να καταφέρει να προσεγγίσει τον άνθρωπο που δεν είχε μάθει ποτέ. Οπότε μέσα από όλο αυτό δημιουργείται η διαδικασία ενηλικίωσής της.

— **Τελικά μόνο μία είναι η ενηλικίωση στη ζωή κάθε ατόμου;** Όχι, νομίζω ότι μπορούμε να βιώσουμε πολλές καταστάσεις και μάλιστα με διαφορετικούς τρόπους. Η ενηλικίωσή μας είναι συνεχής και αδιάκοπη. Συναντάς κομμάτια της σε όλη τη διάρκεια της ζωής σου. Κάποιο κομμάτι προσπερνάς, κάποιο το αγκαλιάζεις. Κι είναι άπειρα αυτά τα κομμάτια. Και δεν πιστεύω ότι γίνεται μόνο μέσα από δύσκολες καταστάσεις. Μπορεί κάποιο τμήμα της ενηλικίωσης να επιτευχθεί με χαρά ή σε συνθήκες δημιουργικότητας. Όμως κυρίως η ενηλικίωση έχει ταυτιστεί με συνθήκες δυσκολίας ή πόνου. Και πολύ συχνά συνδέεται με την έννοια της συγχώρεσης. Μερικές φορές για να μπορέσεις να προχωρήσεις στη ζωή σου χρειάζεται να συγχωρήσεις κάποιον.

— **Εσύ πιστεύεις ότι έχεις κάνει τη δική σου ενηλικίωση;** Κάθε φορά έτσι νομίζω, ώσπου σκάει κάτι καινούργιο ξαφνικά και ξεκινώ πάλι από την αρχή. Οπότε λέω τότε πως ακόμη έχω δρόμο να διαβώ. Για αυτό πιστεύω ότι η ενηλικίωση είναι πολλά στάδια κι όχι μόνο ένα. Άλλωστε τι είναι η ενηλικίωση; Σε ποιο κομμάτι της αναφερόμαστε; Στην παιδική ηλικία, στην εφηβεία, στη σχέση με τον μπαμπά ή τη μαμά, στην αθωότητα, στον έρωτα, στο πώς βλέπεις τον κόσμο, αν κατάλαβες την άσχημη πλευρά σου; Είναι πάρα πολλά πράγματα. Ναι, είναι μια συνεχής διαδικασία κι από αυτή την άποψη έχω μπει στη ράγα, όπως και η ηρωίδα του φιλμ. Το βλέπω πιο ζεστά το θέμα αυτό τώρα ενώ παλιότερα δεν ήθελα καν να το σκεφτώ.

— **Γιατί δεν ήθελες;** Θεωρητικά το ήθελα αλλά στην πραγματικότητα δεν μπορούσα να το κάνω. Δεν ήμουν έτοιμη. Μέχρι πρόσφατα δηλαδή.

— **Ως εφηβη πώς ήσουν;** Μαζεμένη και εσωστρεφής. Δεν ήμουν αντιδραστική. Είχα τις παρέες μου στο Πολύδροσο που μεγάλωσα, έβγαينا συχνά έξω αλλά περνούσα κι αρκετές ώρες στο σπίτι. Πάντως η εσωστρέφεια που είχα πάντα με χαρακτήριζε, αλλά έξω με τις φιλικές παρέες υπήρχε ενέργεια.

— **Σε μια σκηνή του φιλμ η Άρτεμη ανακαλεί μια σκηνή έντασης μεταξύ εκείνης και του πατέρα της από την εφηβεία της, που δεν της επιτρέπει να πάει σε ένα πάρτι στη Βάρκιζα...** Ήταν η πιο δύσκολη σκηνή του φιλμ. Αρχικά φοβήθηκα πως δεν ξέρω ακριβώς τι πάω να κάνω. Μου είπε η Ζακλίν θα κάνεις έναν διάλογο πατέρα κόρης με εναλλαγές και δεν ήξερα πώς ακριβώς να το φτιάξω. Και περίμενε το συνεργείο πότε θα το βρω. Η αμηχανία όμως που ένιωθα ήταν εκείνη που με βοήθησε για να κάνω τη σκηνή. Τη χρησιμοποίησα για να δώσω την ένταση της Άρτεμης σε ένα φανταστικό τσακωμό από το παρελθόν.

— **Έγιναν πολλές λήψεις για τη σκηνή αυτή;** Όχι, εντάξει. Από τη στιγμή που το βρήκα, λύθηκε το πρόβλημα. Όλες οι σκηνές που κάναμε έγιναν με 1-2 λήψεις. Δεν μας πήρε παραπάνω και νομίζω αυτό βγαίνει και στο φιλμ. Βγαίνει αυτή η αμεσότητα και στο δέσιμο των σκηνών.

— **Γιατί δεν ξέρουμε πολλά για τη ζωή της Άρτεμης;** Είχαμε μιλήσει πολύ με τη Ζακλίν για αυτό. Δεν ξέρουμε πού ζει, ποια είναι η δουλειά της, τι αγαπά. Μιλήσαμε λοιπόν και φτιάξαμε ένα πλαίσιο για τον χαρακτήρα της, τη δημιουργήσαμε κι ύστερα την αφήσαμε απροστάτευτη σε ένα αφιλόξενο σπίτι (παρότι είναι το σπίτι της παιδικής της ηλικίας) και μπαίνει ξανά στη διαδικασία του παιδιού που ήταν τότε. Δεν κάναμε πρόβες, ούτε και με τον Λάζαρο Γεωργακόπουλο που υποδύεται τον πατέρα. Τα πάντα στο φιλμ λειτούργησαν γραμμικά, κάτι που μου αρέσει στις μικρές ιστορίες σαν τη δική μας. Δεν κατάλαβα ποτέ γιατί να κάνεις πισωγυρίσματα σε μια απλή ιστορία. Θεωρώ ότι στερείς μέρος από την ομορφιά και την αλήθεια των γυρισμάτων. Η γλύκα, ας πούμε, που υπάρχει στο τέλος διαπότισε και εμάς τους ίδιους. Το πώς αγαπούσαμε όλοι το φιλμ εκείνη τη στιγμή ήταν κάτι μοναδικό. Και θεωρώ μεγάλο κρίμα να χαθεί αυτή η αίσθηση από τον θεατή. Μπορεί να ακούγεται ρομαντικό αλλά το πιστεύω.

— **Και στη γραφή της Ζακλίν φανερώνεται αυτό που λες;** Ναι, όντως. Δεν κόβει πολύ και παίζει κυρίως με τον πραγματικό χρόνο. Θέλει την πραγματική στιγμή κι όχι κάτι που είναι πιο κατασκευασμένο. Για αυτό και αρκείται στην πρώτη ή δεύτερη λήψη. Επιδιώκει την αλήθεια.

— **Είναι η «Σελήνη» ενταγμένη στο Greek weird cinema;** Όχι, είναι απλό φιλμ και δεν έχει κώδικες που δύσκολα αποσαφηνίζεις.

— **Γενικά τι σινεμά σου αρέσει να βλέπεις;** Προτιμώ τα φιλμ που σου αφήνουν κάτι. Η «Σελήνη» το έχει αυτό. Είναι ένα φιλμ εξοικείωσης που απευθύνεται σε κάποιον που ψάχνεται και δεν πάει να δει κάτι μόνο από συνήθεια. Πάντως δεν μου αρέσουν οι κατηγοριοποιήσεις. Βλέπω ταινίες που μου μιλάνε και με συγκινούν. Όπως απόλαυσα το «Dune» που ήταν μεν ένα μπλοκμπάστερ αλλά με φιλοσοφικό χαρακτήρα, έτσι ξετρελάθηκα και με τη «Μικρή μαμά» της Σιαμά που δεν την ήξερα και τώρα ψάχνω να δω ό,τι άλλο έχει φτιάξει.

— **Ο Λάνθιμος σου αρέσει;** Βέβαια, είναι τρομερός σε αυτό που κάνει και τον «Κυνόδοντα» τον λάτρεψα. Όμως μετά από εκείνο τον χαμό που έγινε, με τα όσκαρ κ.λπ. πολλοί νέοι σκηνοθέτες άρχιζαν να «λανθιμίζουν» αντί να ψάχνουν να βρουν το δικό τους στιλ. Ευτυχώς όλη αυτή η φάση πέρασε και τώρα βλέπουμε κι άλλους ταλαντούχους δημιουργούς που έχουν αξιόλογο έργο να επιδείξουν.

— **Τηλεοπτικές σειρές παρακολουθείς;** Ναι. Τελευταία έπαθα πλάκα με το «Succession». Φοβερή σειρά και με απίστευτους χαρακτήρες. Όλοι δε οι ηθοποιοί είναι εξαιρετικοί. **A**

CYPRESS HILL

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΜΑΣΤΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΙ

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ

Πήραν το όνομά τους από έναν δρόμο στο Λος Άντζελες και πρωταγωνίστησαν σε ένα ταξίδι που άφησε έκπληκτη την ποπ κουλτούρα. Πριν από τρεις δεκαετίες, οι B-Real, Sen Dog και DJ Muggs, οι Cypress Hill, έσκασαν με ρίμες και ρυθμούς, υποστήριξαν με ζέση τη χρήση μαριχουάνας κι έγραψαν hip hop ιστορία: No 1 στο Top 200 του Billboard και το πρώτο rap συγκρότημα με δύο άλμπουμ ταυτόχρονα στα charts, το πρώτο λατινοαμερικανικό rap συγκρότημα που πέτυχε πολυ-πλατινένιες επιτυχίες, σπάζοντας το φράγμα των 20 εκατομμυρίων πωλήσεων σε δίσκους, αποκτώντας το δικό του αστέρι στη Λεωφόρο της Δόξας στο Χόλιγουντ, το δικό του αφιερωματικό επεισόδιο στη σειρά «The Simpsons». Από τον JAY-Z μέχρι τον ASAP Rocky, από τους The Black Eyed Peas μέχρι τον Chance The Rapper, είναι πολλοί αυτοί που έχουν πάρει ένα sample τους. Το 2022 τους βρίσκει να κυκλοφορούν το νέο, δέκατο στούντιο άλμπουμ τους «Back In Black», που προέκυψε σαν ένα straight hip hop joint, να νοιάζονται για το τι συμβαίνει γύρω τους και να ετοιμάζονται για νέα ρεκόρ με το πολυαναμενόμενο ντοκιμαντέρ που θα προβληθεί στο Showtime. Ο Sen Dog μίλησε στην ATHENS VOICE και είχε να πει πολλά.

Χαιρετίσματα από την Αθήνα και συγχαρητήρια για το επερχόμενο άλμπουμ σας «Back In Black». Είναι ένας δίσκος με βάθος, με πολύ groove, ταξιδιάρικος, που σε κάνει να τον ακούς συνέχεια. Πώς καταλήξατε σε αυτόν τον τίτλο; Ο τίτλος δεν ήταν δική μου ιδέα, ο B-Real τον σκέφτηκε... Νομίζω πως έχει να κάνει και με τον παραγωγό Black Milk, ο οποίος έκανε την παραγωγή σε όλο το άλμπουμ. Οπότε έδειξε με αυτόν τον τρόπο τον σεβασμό του σε εκείνον.
Οι Cypress Hill επιστρέφουν με κρότο και νέα singles, το «Bye-bye» σε συνεργασία με τον Dizzy Wright, αλλά και το «Open Ya Mind», που ρίχνει φως στην αμφιθυμία των μεταρρυθμίσεων νομιμοποίησης της κάνναβης στην Αμερική. Λοιπόν, «they legalized in California / but the Feds still tryna put the pressure on ya». Τι τρέχει εδώ; Με τη νομιμοποίηση της μαριχουάνας σε πολιτείες των ΗΠΑ τώρα έχεις να ασχοληθείς με την κυβέρνηση

για συγκεκριμένα θέματα. Πατί δεν μπορείς να έχεις μία πλατφόρμα σαν την κάνναβη και να περιμένεις να βγάλεις λεφτά από εκεί. Και τώρα να μπορείς να πηγαίνεις να την αγοράσεις νόμιμα από τα καταστήματα. Θα προσθέσουν φόρους και έτσι βγάζει και η κυβέρνηση χρήματα. Γι' αυτό «οι αστυνομικοί προσπαθούν να ρίξουν την πίεση επάνω σου», γιατί πριν δεν χρειαζόταν να ανησυχούμε γι' αυτό. Πριν καλλιεργούσαμε μαριχουάνα στην πίσω αυλή μας, τη φτιάχναμε, είχαμε τη σοδειά μας και ήμασταν έτοιμοι να την καπνίσουμε, πλέον όμως πρέπει να πληρώνεις εκατομμύρια δολάρια σε άδειες και διάφορων τύπων αμοιβές. Και αν δεν έχεις τα μέσα να πληρώσεις, μπορούν να σε κλείσουν. Τα προβλήματα παραμένουν. Είναι νόμιμη πια αλλά ο αγώνας συνεχίζεται, η συμβολή μας συνεχίζεται, θέλουμε ο κόσμος να το ξέρει αυτό. Ξέρεις, λένε «εί, πάμε να φτιαχτούμε, πάμε να μαστουρώσουμε, είναι νόμιμο». Όχι, δικέ μου. Η κυβέρνηση προσπαθεί να ασκήσει πίεση για να βγάλει περισσότερα χρήματα. Θέλουμε οι ακροατές μας να γνωρίζουν ότι μπορεί να είμαστε μπροστάρηνδες σε αυτό το μέτωπο για περισσότερα από 30 χρόνια και πλέον να κάνουμε τα πράγματα με τον δικό μας τρόπο, αλλά στην ουσία πρέπει ακόμη να εξαγοράζεις την πορεία σου. Μπορεί να ακούς περί νομιμοποίησης στην Καλιφόρνια, αλλά οι ομοσπονδιακοί συνεχίζουν να μας πιέζουν, προσπαθούν να βγάλουν ακόμη περισσότερα χρήματα από την κατάσταση. Έτσι έχουν τα πράγματα, και ως καταναλωτές ή καλλιεργητές οφείλουμε να τα γνωρίζουμε όλα αυτά.

Οι μεγάλες φαρμακευτικές εταιρείες φαίνεται πως προσπαθούν πάντα να ορίσουν τις συνθήκες των ανθρωπίνων σκοτεινά μέσα. Η κρίση των οπιοειδών συνεχίζει να αυξάνεται σε όλο τον κόσμο, και ιδιαίτερα στις ΗΠΑ. Ποια είναι η άποψή σας; Νιώθω ότι οι άνθρωποι γνωρίζουν την επικινδυνότητα των οπιοειδών και της χρήσης τους, αλλά είναι ακόμα νό-

μιμα. Υπάρχουν πολλοί θάνατοι και πραγματικά δεν γνωρίζω τι περισσότερο να πω σε κάποιον που παλεύει με τον εθισμό από οπιοειδή εκτός από το «μην κάνετε χρήση, προσπαθήστε να βρείτε νέους τρόπους για να χειριστείτε τη ζωή σας». Αλλά δεν μοιάζει να λειτουργεί αυτό – όσο πιο επικίνδυνη γίνεται μία κατάσταση τόσο οι άνθρωποι θέλουν να γίνουν μέρος της. Προσπαθείς λέγοντας ότι το όπιο μπορεί να σε σκοτώσει, το ακούνε, αλλά είναι σχεδόν σαν την επιδημία κρακ τη δεκαετία του 1980. Ήξεραν ότι το κρακ ήταν επικίνδυνο, όμως εξακολουθούσαν να κάνουν χρήση. Ήταν σε μια φάση που δεν τους ένοιαζε, ήθελαν μόνο να «φτιαχτούν» με αυτά τα σκατά. Υπάρχουν ομοιότητες ανάμεσα στις δύο δεκαετίες, εξάλλου. Είναι η θλιβερή πραγματικότητα των σκληρών ναρκωτικών. Όσον αφορά τα αμιγώς μουσικά, τώρα, το άλμπουμ «Elephants On Acid», που κυκλοφόρησε το 2018, ήταν τεράστια επιτυχία. Ανέδειξε επίσης στοιχεία ψυχεδελικού rock αλλά και world music. Ποια ήταν η μεγαλύτερη δημιουργική πρόκληση που αντιμετωπίσατε για το νέο σας άλμπουμ; Θα έλεγα το να βρεις να πεις νέα πράγματα, να πλησιάσεις τον κόσμο και να μην επαναλαμβάνεσαι, να μην ακούει κάποιος τον ίδιο δίσκο από τους Cypress Hill ξανά και ξανά. Δεν μπορούμε να κάνουμε άλλο ένα «Elephants On Acid», ένα ακόμα «Stoned Raiders» ή ένα «Till Death Do Us Part».

Πρέπει κάθε νέα δουλειά να είναι διαφορετική και πάντοτε να ανοίγει τα μάτια και το μυαλό σε αυτόν που θα την ακούει. Έχουμε ακόμα πράγματα να γράψουμε, πράγματα με τα οποία μπορεί ο κόσμος να ταυτιστεί, αυτό είναι το κλειδί για τους δίσκους των Cypress Hill, ότι πρέπει να γίνονται διαφορετικά πράγματα. Εκεί ακριβώς ήταν η πρόκληση.

Πάντοτε προσπαθείτε να αποφύγετε την επανάληψη. Έχετε πουλήσει πάνω από είκοσι εκατομμύρια αντίτυπα παγκοσμίως, και γίνατε το πρώτο λατινοαμερικανικό συγκρότημα hip hop που πέτυχε πλατινένια και πολυ-πλατινένια

επιτυχία. Είστε ένα άτομο που έχει επηρεάσει πολλούς, έχετε εμπνεύσει ανθρώπους να γίνουν MC's... Πώς ορίζετε την επιτυχία;

Την ορίζω με βάση τη συνοχή, τη μακροπρόθευση και τη συνέχεια με κάθε επόμενο project, όποιο κι αν είναι αυτό. Αυτά τα τρία πράγματα συμβάλλουν πολύ στην επιτυχία μιας μπάντας, ειδικά όταν βρίσκεται στα πράγματα για περισσότερα από 30 χρόνια. Απλώς πρέπει να δεις μέσα σου και να ξέρεις τι θέλεις να έρθει μετά, κι αν είσαι σωστός με αυτό που κάνουν οι fans θα συμφωνήσουν, θα αγοράσουν τον δίσκο και θα τον απολαύσουν. Αν αποτύχουμε, εννοώντας αν κάνουμε τα ίδια με το προηγούμενο άλμπουμ, θα το καταλάβουμε επίσης πάρα πολύ γρήγορα.

Τι σας έδωσε η συνεργασία σας με τον Black Milk στο νέο άλμπουμ; Τι στοιχεία πρόσθεσε στο συνολικό ύψος;

Είναι ένας καθαρός hip hop δίσκος. Νομίζω ότι χρειαζόμασταν μια επιστροφή στις ρίζες μας κατά κάποιον τρόπο, όχι αντιγράφοντας όσα κάναμε στο παρελθόν, στα πρώτα μας άλμπουμ, αλλά με τα vibes ενός απλού hip hop άλμπουμ, κι αυτό είναι πολύ σημαντικό. Οι Cypress Hill έχουν πειραματιστεί με κάθε είδος μουσικής που μπορού να σκεφτώ, αλλά για τον συγκεκριμένο δίσκο, όταν μπήκα μέσα σε αυτό και άκουσα τα beats, ήμουν πολύ χαρούμενος που ήταν hip hop. Δεν είναι rap metal δίσκος, ούτε rap reggae, δεν έχει ισπανικά στοιχεία – αν και θέλουμε να κάνουμε έναν ισπανικό δίσκο στο μέλλον. Οπότε ήμουν χαρούμενος που θα κάναμε ένα παραδοσιακό hip hop άλμπουμ.

Καθώς γιορτάζουμε την 30ή επέτειο από το επίσημο ντεμπούτο σας, τι έχει αλλάξει και τι παραμένει το ίδιο από το 1991; Από την ημέρα που ξεκίνησε το μουσικό σας ταξίδι μέχρι σήμερα; Από την αρχή μέχρι σήμερα θα έλεγα ότι έχει έρθει πολλή σοφία στη ζωή μας. Όταν ξεκινήσαμε ήμουν 24 χρονών και δεν ήξερα πολλά πράγματα, αν και νόμιζα πως ήξερα. Ακολουθώντας μουσική καριέρα εδώ και 30 χρόνια, μαθαίνεις περισσότερα γύρω από τη συγκεκριμένη βιομηχανία, γνωρίζεις περισσότερο τον εαυτό σου. Είμαστε ενήλικες πια, δεν είμαστε παιδιά, δεν είμαστε εκεί για να πουλήσουμε αγριάδα – υπήρξε καιρός που ήμασταν έτσι και είχε πλάκα. Τώρα πια αυτό που με αφορά είναι η σύνδεση του μυαλού μου με το δικό σου, πώς μπορώ να σε προσεγγίσω, πώς να σε κάνω να πεις «ω, οι Cypress Hill έκαναν αυτό». Εκεί ακριβώς είναι η πρόκληση. Έπρεπε να ωριμάσεις και

Ο Sen Dog μιλάει στην ATHENS VOICE για το νέο τους άλμπουμ «Back In Black», το hip hop όραμα, τη νομιμοποίηση της κάνναβης και τα σκληρά ναρκωτικά, το rock, την trap και τις παγίδες της ζωής

να μπορείς αυτό να το δείξεις με τους δίσκους σου, αυτός είναι ο στόχος, και το να έχεις επιτυχία στο παρόν.

Ποιο είναι το πιο σημαντικό «μάθημα» που σας έμαθε η ζωή –εντός ή εκτός μουσικής– και γιατί είναι σημαντικό;

Το πιο σημαντικό θα έλεγα πως είναι να εμπιστεύεσαι το όραμα των συναδέλφων σου στην μπάντα. Όταν ξεκινήσαμε δεν εμπιστευόμουν πάντοτε το όραμα που κυνηγούσαμε. Και αυτό με έκανε τεμπέλη, δεν πίστευα σε πολλά πράγματα που προσπαθούσαν να κάνουν τα παιδιά. Τελικά βγάλαμε έναν δίσκο, πέτυχε, και τότε σκέφτηκα ότι ο DJ Muggs και ο B-Real είχαν δίκιο και ότι έπρεπε να τους στηρίζω και όχι να τους δυσκολεύω όλη την ώρα. Αυτό το έμαθα λοιπόν με τα χρόνια, να υποστηρίζω ένα όραμα, να εμπιστεύομαι την ομάδα μου και να αφήνομαι στις ιδέες τους, να παρέχω πλήρη ενότητα. Αν δεν εμπιστεύεσαι τα μέλη της μπάντας σου, τους αδερφούς σου, δεν πρόκειται να πάει μακριά. Οφείλουμε να πιστεύουμε ο ένας τον άλλον.

Ποια χαρακτηριστικά φτιάχνουν έναν καλό MC; Αρχικά πρέπει να έχεις μια παρουσία, να δείχνεις άνετος. Μπαίνεις στο παιχνίδι με μια δυνατή εμφάνιση, με αυτοπεποίθηση – είναι κάτι που πρέπει να ψάξεις μέσα σου για να το κάνεις πραγματικότητα. Πρέπει επίσης να έχεις ένα όραμα, να είσαι καλός αφηγητής, να έχεις σωματικές δεξιότητες, αλλά δεν είναι μόνο αυτά· είναι και η σκηνική παρουσία, εκεί που το κοινό σε παρακολουθεί ζωντανά, πρέπει να τους κερδίσεις και να τους κάνεις fans. Πρέπει όμως να έχεις συνοχή και να είσαι ευρηματικός στα concept και τις ιδέες σου. Όλα αυτά παίζουν τον ρόλο τους όταν θέλεις να είσαι ένας σπουδαίος MC. Και σίγουρα υπάρχουν κι άλλα χαρακτηριστικά, δεν θα πω ότι τα γνωρίζω όλα, αλλά πρέπει να έχεις σιγουριά για το πού ανήκεις, οφείλεις να γνωρίζεις ότι ανήκεις εκεί επάνω που παίζεις. Να είσαι εκεί με όλη σου την καρδιά. Το αν ανοίξεις αυτό το κεφάλαιο στη ζωή σου και αφήσεις την αυτοπεποίθηση να εισχωρήσει και να βγει προς τα έξω, αυτό είναι που χρειάζεται.

Πριν από 10 χρόνια, η Καλιφόρνια πέρασε σοβαρή οικονομική κρίση· σήμερα είναι μία από τις πιο ακριβές περιοχές για να μένει κανείς. Πώς αντιμετωπίζετε αυτή τη νέα πραγματικότητα; Πόσο εύκολα τύποι σαν εσάς, τους Cypress Hill, ζείτε στις μέρες μας στη Μέκκα της τεχνολογίας και των νεαρών εκατομμυριούχων; Εξαιτίας της δουλειάς που έχουμε κάνει. Όσο προχωράς, μαθαίνεις, προσπαθείς να διατηρήσεις αυτό που έχεις χτίσει, γιατί μπορεί να χαθεί πολύ εύκολα. Εμείς αποφασίσαμε ότι δεν θα πάμε προς τα πίσω. Όταν μπαίνεις μέσα σε αυτό, συντηρείς το ποιος είσαι όχι μόνο για εσένα αλλά και για τον κόσμο σου. Πρέπει να δείξεις ότι έχεις αλλάξει με έναν τρόπο που είναι ωφέλιμος για την μπάντα σου.

Ποιο είναι το πιο όμορφο μέρος που έχουν δει τα μάτια σας; Ομορφιά έχουμε δει σε όλα τα μέρη που έχουμε ταξιδέψει και σε όλα τα μέρη που έχουμε δει – και δεν τα έχουμε δει όλα. Έχουμε δει πολλή

ομορφιά και στην Ελλάδα, όταν την επισκεφθήκαμε πρώτη φορά, και στην ιστορία που υπάρχει στη χώρα σας, και η Ιστορία είναι το μόνο μάθημα που έδωσα ποτέ την προσοχή μου...

Αλήθεια; Γιατί; Γιατί αφορά πράγματα που έχουν ήδη συμβεί, και είναι κάτι που συνεχίζεται... Όταν ήρθα στην Ελλάδα και είδα μερικά από τα ιστορικά μνημεία που υπήρχαν εκεί, αυτό με συνεπήρε, σκέφτηκα ότι ήταν ό,τι πιο όμορφο έχω δει. Σε όλο τον κόσμο είναι ευλογία τα ταξίδια, σε μέρη όπως η Σαρδηνία, η Ιταλία, τόσο cool και όμορφα, και πριν μπορούσες μόνο να τα περιγράψεις στους φίλους σου γιατί δεν είχαμε κινητά με κάμερα, δεν είχαμε social media. Τώρα, ο κόσμος μπορεί να δει πού είμαστε και κατά κάποιον τρόπο να το ζήσουν μαζί μας. Πάντοτε πίστευα, πάντως, ότι συνολικά η Ευρώπη είναι ένα πολύ όμορφο μέρος με μεγάλη Ιστορία, μια ιστορία που είναι ορατή, κάτι που κάνει το ταξίδι ωραιότερο. Θυμάμαι μια φορά ήμασταν κάπου στην Ιταλία και είδα ένα από αυτά τα αρχαία ρωμαϊκά υδραγωγεία – παίζαμε και το έβλεπα από απόσταση και ένιωθα πολύ ξεχωριστά, σκεφτόμουν ποιος άλλος βλέπει αυτά τα πράγματα; Εμείς!

Ακολουθείτε κάποιο συγκεκριμένο τελετουργικό πριν από τις συναυλίες; Αντιμετώπισατε ποτέ άγχος στη σκηνή; Άγχος στη σκηνή... ναι. Στην αρχή, όταν ηγηναίναμε σε χώρες που δεν είχαμε επισκεφτεί ξανά, ήμουν μέσα στα νεύρα και έλεγα «τι κάνουμε εμείς εδώ;». Αλλά όσο κάνεις τα ίδια και τα ίδια το άγχος μοιάζει να εξαφανίζεται. Δεν ξέρω αν το θυμάστε, ήμουν εκτός των Cypress Hill για περίπου δύομισι χρόνια. Αποφάσισα ότι χρειαζόμουν χρόνο εκτός της μπάντας και ήταν ακριβώς ό,τι χρειαζόμουν για να καταλάβω ότι είχα κάτι πολύ ξεχωριστό στα χέρια μου και να το εκτιμήσω περισσότερο. Αν δεν είχα σταματήσει τότε, αμφιβάλλω αν θα ήμουν σήμερα εδώ. Ήταν μία περίοδος που έμαθα ότι τα πράγματα συμβαίνουν ακριβώς το λεπτό που τα ζεις και πρέπει να εστιάζεις στη στιγμή, γιατί όπου και να είσαι περιοδεύεις στον κόσμο θα υπάρχει αρχή και τέλος. Οπότε, αντί να αφήνεις το άγχος και τα νεύρα να χάνουν το παρόν σου, πρέπει να διαφυλάσσεις τις στιγμές σου, και οφείλεις να φερθείς με σεβασμό στον κόσμο που πλήρωσε πολλά και ήρθε να σε δει. Έτσι ξεπέρασα το άγχος μου για τις επισκέψεις σε άλλες χώρες.

Τι κάνετε για να φορτίσετε τις δημιουργικές σας μπαταρίες; Επιλέγω να μείνω εκτός μουσικής, όχι μόνο από τη δημιουργία αλλά ακόμα και από την ακρόαση. Μπορεί να βαρυνώ τη μηχανή μου με τους φίλους μου, να βγω μαζί τους, να κάνω κάτι που με κάνει να αισθάνομαι ζωντανός, ευγνώμων για όσα ζω. Και τελικά όλη αυτή η ενέργεια γυρνάει σε σένα και σε βοηθάει να είσαι δημιουργικός και να επανέλθεις με υλικό που θα αρέσει στον κόσμο. Δεν χρειάζεται να είμαι ο Sen Dog 24 ώρες το 24ωρο. Ειδικά μετά τις περιοδείες επιλέγω να μείνω λίγο μακριά από τη μουσική και να κάνω απλά, καθημερινά πράγματα, που με κάνουν μετά να θέλω να γυρίσω πίσω στη μουσική μου.

Υπάρχουν μουσικά σχέδια για τους Powerflo μετά το EP «Bring That Shit Back»; Ναι, ναι, για την ακρίβεια θα έχουμε καινούργιο άλμπουμ. Έχω ολοκληρώσει το δικό μου μέρος, απλώς περιμένουμε να γίνει η μείξη και το mastering. Κάναμε το άλμπουμ, αλλά δεν έχω τίποτ' ακόμα, όμως υπάρχουν καλά τραγούδια εκεί, η μπάντα με προκάλεσε να είμαι πιο «βαρύς» στη φωνητική μου έκφραση και νομίζω ότι το πέτυχα, ακούω heavy metal όλη την ώρα, στο αμάξι μου, Pantera, Megadeth, τέτοια...

Διάβασα ότι είστε στενοί φίλοι με τον Dave Lombardo... Ναι, ηγηναίναμε στο ίδιο γυμνάσιο. Είμαστε και οι δύο «Cubanos», οπότε γίναμε αμέσως φίλοι, και μάλιστα ήταν ο πρώτος τύπος που είδα από το γυμνάσιο να λέει στους καθηγητές του ότι ξέρει τι θέλει να κάνει. Ήξερε ότι η μπάντα του θα γίνει μεγάλη, ήξερε ότι θα περιοδεύσει σε όλο τον κόσμο και εννοείται ότι αυτό άρχισε να συμβαίνει μετά το γυμνάσιο. Ο Dave

είχε ένα κορίτσι που έμενε στον ίδιο δρόμο, μερικά σπίτια μακριά από το σπίτι της μητέρας μου, ερχόταν λοιπόν και ζητούσε να μας ακούσει και μας έλεγε ότι ακουγόμαστε συνεχώς καλύτερα και μας έκανε να το πιστέψουμε ότι τα ηγηναίναμε καλύτερα. Ο Dave ήταν πάντοτε έμπνευση όσο ήταν τριγύρω, μας πρόσχε.

Αν ο 15χρονος εαυτός σας μπορούσε να σας δει τώρα, τι θα σκεφτόταν; Wow! Στα 15 μου ήμουν πολύ χωμένος στα σπορ, στο μπέιζμπολ, και αυτό πίστευα ότι θα γίνω, επαγγελματίας αθλητής. Εάν αυτό το παιδί μπορούσε να μου μιλήσει τώρα, ή καλύτερα αν μπορούσα εγώ να μιλήσω σε αυτό το παιδί τότε, θα του έλεγα να είναι ανοιχτός στις επιλογές του, να βλέπει την

κάθε μέρα ξεχωριστά, άλλο το χτες κι άλλο το σήμερα, τα πράγματα αλλάζουν από ώρα σε ώρα. Όταν ήμουν 18-19 και άρχισα να ραπάρω, δεν το έκανα σοβαρά, πίστευα ότι ήταν αστέιο. Έγινε σοβαρό όταν γνώρισα τον DJ Muggs. Θα έλεγα σε εκείνον τον νεαρό να είναι έτοιμος για οτιδήποτε επιφυλάσσει η ζωή σε εκείνον, ποτέ δεν γνωρίζεις τι θα συμβεί. Ερχόμαστε από μία μικρή πόλη, το South Gate στην Καλιφόρνια, εκείνη την εποχή αυτό δεν ήταν εύκολο, έπρεπε να είσαι έτοιμος για τα πάντα. Πρέπει να το γνωρίζεις αυτό γιατί η ζωή μονίμως αλλάζει, μεγαλύτερα πράγματα έρχονται στον δρόμο σου και, αν δεν είσαι έτοιμος, ίσως πέσεις και πας πίσω. Κανένας δεν θέλει να αποτυγχάνει, όλοι θέλουν να είναι επιτυχημένοι, αλλά, όταν κάνεις κάτι που οι άλλοι το θεωρούν αδύνατο, αυτό θα σου μάθει ποιος είσαι εσύ και ποιοι είναι οι φίλοι σου. Οι φίλοι μου και εγώ το κυνηγήσαμε. Όλη τη μέρα, κάθε μέρα, καμιά φορά δεν ηγηναίναμε καν σπίντι, απλώς ηχογραφούσαμε, ηχογραφούσαμε... Οπότε πρέπει να είσαι ανοιχτός στις αλλαγές.

Πότε ήταν η τελευταία φορά που αλλάξατε τη γνώμη σας για κάτι, μιας και μιλάμε για αλλαγές; Είναι δύσκολη ερώτηση, αλλά θα έλεγα ότι η μεγαλύτερη αλλαγή είναι η απόφασή μου να συνδυάσω το heavy metal με το rock 'n' roll, αντί να είναι μόνο κάτι που ακούω. Δεν πίστευα ότι μπορούσα να κάνω heavy metal και rocking rap, όμως όσο έβλεπα ότι οι fans αντιδρούσαν θετικά σε αυτό που βγάλαμε, αυτό με έκανε πιο ανοιχτόμυαλο και δεκτικό σε πειραματισμούς στη μουσική, και οι fans ήταν πάντοτε θετικοί με ό,τι τους παρουσιάζαμε και αναρωτιόμουν «τι τους αρέσει από αυτό;». Πρέπει να είσαι έτοιμος, ακόμα και κάτι μικρό, όπως το να αλλάξεις τη διατροφή σου, μπορεί να είναι μεγάλη υπόθεση. Αλλά χρειάζεται να είσαι ανοιχτόμυαλος συνεχώς. Δεν μπορείς να πεις «θα μείνω με τα flows του 1990». Πρέπει να μεγαλώσουμε, πρέπει να

είμαστε διαφορετικοί, πρέπει να αλλάξουμε, δεν μπορείς να είσαι ο ίδιος συνεχώς. Όταν το εντοπίσεις αυτό, θα αφήσεις περισσότερη θετικότητα να μπει στη ζωή σου.

Υπάρχουν εκατομμύρια δίσκοι των Cypress Hill σε σπίτια και δισκοπωλεία. Ποιος είναι ο πρώτος δίσκος που αγοράσατε; Ο πρώτος δίσκος που αγόρασα ήταν του συγκροτήματος Cameo. Τους γνωρίζετε; Είχαν ένα τραγούδι, το «Word Up».

Ναι. Μεγάλη επιτυχία. Ανακάλυψα τους Cameo στα 12 μου, γύρω στο 1976, και ήταν 10-11 άτομα στην μπάντα. Η αδελφή μου άκουγε funk, οπότε όταν τους άκουσα πρώτη φορά είπα «Θεέ μου, αυτό είναι ό,τι καλύτερο», και μπή-

κα κι εγώ μέσα σε αυτό, το άλμπουμ που πήρα ήταν το «Knights Of The Sound Table». Ήταν ο πρώτος δίσκος που αγόρασα. Όσο για τον πρώτο δίσκο που πραγματικά έπρεπε να αποκτήσω, ήταν των Kiss. Άκουσα υλικό τους, τους είδα... είδα τις φωτογραφίες στο άλμπουμ, και από τότε έγινα fan και αγόραζα κάθε άλμπουμ τους που έβγαινε. Το funk ήταν πιο προσβάσιμο σε εμάς, εκεί που ζούσα και όταν μεγάλωσα ξεκίνησα με Jimi Hendrix, Janis Joplin, Led Zeppelin, Kiss, Cream. Όλα μου άφησαν κάτι, αλλά δεν το ήξερα, και δεν θα το μάθαινα μέχρι τα 20 μου ότι είμαι ένας metal head.

Ακολουθείτε τη σύγχρονη hip hop σκηνή; Η κυριαρχία του trap άλλαξε ριζικά το είδος. Είναι όμως για το καλύτερο; Πώς έχει αλλάξει το rap game από τότε που ξεκινήσατε εσείς, 30 χρόνια πριν; Ναι, άλλαξε πολύ. Όταν ξεκίνησαμε, η rap βασιζόταν στην αυτοβελτίωση και τη διάδοση της κουλτούρας μας, δεν ήταν τόσο υλιστική, πίσω στα 80s υπήρχε ένα κομμάτι του ροκ εν ρολ που ο κόσμος αποκαλούσε «glam rock». Ήταν συννεσταλμένο και όμορφο, οι άντρες φορούσαν μείκ-απ, και νομίζω πως έτσι είναι και η hip hop σήμερα. Είναι σε μια κατάσταση «glam rap». Αφορά περισσότερο την επίδειξη, τα περίσσια χρήματα, κορίτσια που κουνάνε τα οπίσθιά τους, αυτοκίνητα εκατομμυρίων δολαρίων. Η εποχή που μεγάλωσα εγώ είχε να κάνει με την ανύψωση της hip hop κουλτούρας, πώς θα είμαστε καλύτεροι και πιο δυνατοί. Δεν ήταν όλο «εγώ, εγώ, εγώ», αλλά «εμείς, εμείς». Και τώρα έχεις τύπους που πετούν τα λεφτά τους στον αέρα, τις χρυσές αλυσίδες τους, όταν ξεκίνησα δεν ήταν έτσι. Ήταν «όλοι μαζί καλύτερα»... Σε εκείνο το σημείο έφυγα. Το hip hop αφορά στο να γίνει μια κουλτούρα καλύτερη. Όταν ξεκίνησαν τύποι να φωνάζουν «είμαι το No 1», τελείωσε για μένα.

Πίσω στο «Back To Black», το βίντεο «Open Ya Mind» μοιάζει να αντλεί έμπνευση από τη σει-

ρά τίτλων του «Game of Thrones». Πώς προέκυψε αυτό; Ησασταν μεγάλοι θαυμαστές της σειράς; Η μήπως ήταν ένας οδυνηρός παραλληλισμός με την ίντριγκα πίσω από τους νόμους νομιμοποίησης της κάνναβης;

Μάλλον και τα δύο, οπωσδήποτε μου άρεσε το «Game of Thrones», ήταν από τα καλύτερα που είδα εδώ και καιρό, όταν μας παρουσίασαν το περιεχόμενο του βίντεο και δεν έπρεπε να συμμετέχουμε εμείς και είχε κάποιες cool γεωμετρικές μέσες, μου άρεσε αυτό. Δεν ήταν μόνο ότι κάναμε κάτι διαφορετικό σε ό,τι αφορά το περιεχόμενο, αλλά θυμίζει κάτι που έχουμε ήδη δει, το «Game of Thrones», όπως είπα νωρίτερα, η έμπνευση έρχεται από τα πιο περίεργα μέρη και από τα πιο παράξενα πράγματα. Όταν κάνεις μίτινγκ με σκηνοθέτες δεν ξέρεις εκείνοι τι «βλέπουν» όταν ακούνε τη μουσική σου. Αναπτύσσεται μια δυναμική και αυτή είναι η ιδέα που είχαν όταν άκουσαν τη μουσική μας. Μετά από 137 βίντεο που συμμετέχουμε σε όλα – δεν υπάρχει κανένα που δεν παίζουμε κι εμείς – ήταν μια τέλεια ιδέα για να βγάλουμε αυτό το τραγούδι.

Το 2022 μοιάζει ήδη με μια συναρπαστική χρονιά για τους Cypress Hill και την τεράστια παγκόσμια βάση θαυμαστών τους. Μαζί με το άλμπουμ, ένα νέο ντοκιμαντέρ για το συγκρότημα και την κληρονομιά του πρόκειται σύντομα να μεταδοθεί μέσω του Showtime.

Να ενθουσιαστούμε κι εμείς; Νομίζω ότι θα πρέπει να ενθουσιαστείτε για το ντοκιμαντέρ, έχω ήδη παρακολουθήσει αποσπάσματα και με έναν τύπο όπως ο Estevan Oriol στη σκηνοθεσία, όχι επειδή τα «σπάει» η σκηνοθεσία του και είναι ο καλύτερος σε ό,τι κάνει, αλλά ήταν μαζί μας συνεχώς. Τραβούσε φωτογραφίες, ήταν ο tour manager, καμιά φορά ήταν ο DJ, και έχει το καλύτερο υλικό. Κυρίως ανυπομονεί ο ίδιος να πει την ιστορία. Βγήκε όμορφο, πιστεύω ότι στις μέρες μας το ντοκιμαντέρ έχει γίνει πιο σημαντικό κομμάτι της μουσικής σε σχέση με πριν. Ειδικά με το lockdown, που έμειναν όλοι στο σπίτι. Νομίζω ότι θα αρέσει στον κόσμο και νομίζω ότι θα αρέσει και σε εσάς, όταν το παρακολουθήσετε.

Πώς περάσατε το lockdown; Έκανα πράγματα που αφορούσαν την οικογένειά μου. Ως μέλος της μπάντας, ημέρες σημαντικές όπως γενέθλια, επετείους, κηδείες τα έχανα. Με το να είμαι σπίντι, είδα τα παιδιά μου, ήμουν εκεί την 4η Ιουλίου, αυτά ήταν πράγματα που κάθε χρόνο τα χάναμε. Είχα, λοιπόν, την ευκαιρία να είμαι εκεί, και τα παιδιά μου ήταν πολύ χαρούμενα που ήμουν μαζί τους και ήμουν κι εγώ χαρούμενος που βρίσκoμουν σπίντι. Δεν είχα συνειδητοποιήσει πόσο κουρασμένος ήμουν. Είχα την ευκαιρία να ξεκουράσω το σώμα μου, η πανδημία για μένα ήταν μία ευκαιρία επανεστίασης, επανεκτίμησης και προετοιμασίας για να μπω στο παιχνίδι ξανά. Δεν ξέρω αν ήταν αυτό που θέλατε να ακούσετε, αλλά αυτό δούλεψε για μένα.

Το 2019 δώσατε μία «insane in the brain» συναυλία στην Αθήνα. Τι θυμάστε από το show και την επίσκεψή σας στην πόλη μας; Θυμάμαι ότι ήταν μια όμορφη εποχή του χρόνου, δεν είχε κρύο, θυμάμαι να μιλάω με τον πατέρα μου και να με ρωτάει «πού είσαι, παιδί μου; » και να του απαντάω ότι βρίσκομαι στην Ελλάδα. Και η μαμά μου ζητούσε να της συλλαβίσω το όνομα της πόλης και, όταν το έκανα, μου είπε «δεν το πιστεύω ότι είσαι εκεί! Αυτή η πόλη είναι στη Βίβλο!» και εκείνο και το άλλο... Εγώ καταλάβαινα ότι είχα μπροστά μου μια μεγάλη Ιστορία. Όχι όπως το 2004, τότε που ο Eric Bobo εμφανίστηκε με μια ποδοσφαιρική φανέλα που δεν έγινε αποδεκτή και άρχισαν να μας πετούν πέτρες στη σκηνή, αυτή τη φορά όλοι ήταν χαρούμενοι που έβλεπαν τους Cypress Hill. Όταν το κοινό ενθουσιάζεται, ενθουσιάζεσαι κι εσύ.

Ευχαριστώ πάρα πολύ για τον χρόνο σας. Το «Back in Black» τα «σπάει», είναι ήχος πρωταθλητών. Ό,τι καλύτερο! Κι εγώ σας ευχαριστώ για τον χρόνο σας και ελπίζω να σας συναντήσω από κοντά και να σας αφιξώ το χέρι. A

**ΠΕΡΙΚΛΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
07.00 - 08.00

**ΣΠΗΛΙΟΣ
ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00-10.00

**ΓΙΑΝΝΗΣ
ΚΟΡΟΒΕΣΗΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00-10.00

**ΓΙΑΝΝΗΣ
ΝΕΝΕΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
10.00-12.00

**ΓΙΟΒΑΝΝΑ
ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΥ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
12.00-14.00

**ΣΤΕΦΑΝΟΣ
ΔΑΝΔΟΛΟΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
14.00-16.00

**ΕΛΕΝΗ
ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
16.00-18.00

**ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
18.00-20.00

**ΣΠΥΡΟΣ
ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
20.00-22.00

**ΣΩΤΗΡΗΣ
ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
22.00-00.00

«Η οδός Αιόλου δεν είναι
ο ωραιότερος δρόμος της
Αθήνας, αλλά σε οδηγεί
στην ωραιότερη τοποθεσία
του κόσμου»

–David George Hogarth

(Άγγλος αρχαιολόγος, 1900)

Η ΑΙΟΛΟΥ

ΕΧΕΙ ΤΗ ΔΙΚΗ ΤΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΑ

Της ΕΛΕΝΑΣ ΝΤΑΚΟΥΛΑ

◀ Οδός Αιόλου από το ύψος της Μητροπόλεως. Δεξιά, η πλατεία Δημοκρατηρίου.

▲ Οδός Αιόλου, χωματόδρομος, Τέλη δεκαετίας του 1870.

ΕΙΝΑΙ ΕΝΑΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΔΡΟΜΟΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ο οποίος χρησιμοποιείται, ως οδική αρτηρία, από τα αρχαϊκά χρόνια, όπως επιβεβαιώνεται από σημαντικά αρχαιολογικά ευρήματα με πιο πρόσφατο την ανακάλυψη της κεφαλής του Ερμή, τον Νοέμβριο του 2020. Περιπατώντας την απόσταση του ενός χιλιομέτρου, από την μία άκρη στην άλλη, ο διαβάτης μπορεί να αισθανθεί τη σταδιακή μετάβαση από την αρχαιότητα στη σύγχρονη εποχή.

Είναι ο πρώτος δρόμος που χαράχθηκε όταν η Αθήνα έγινε πρωτεύουσα του νεοσύστατου ελληνικού κράτους και ο πρώτος της ελληνικής επικράτειας τμήμα του οποίου ασφαλτοστρώθηκε (1906). Αρχικά είχε σχεδιαστεί να οδηγεί μέχρι τα Πατήσια και τα σχέδια των αρχιτεκτόνων Κλεάνθη και Σάουμπερτ προέβλεπαν το πλάτος της να φτάνει τα 15 μέτρα, αλλά περιορίστηκε στα 12. Η αρχή της βρισκόταν κοντά στο μνημείο αφιερωμένο στους Αέρηδες, γνωστό ως Ωρολόγιο του Κυρρήστου, και γι' αυτό αρχικά ονομάστηκε «Αιολική οδός».

Πολύ γρήγορα, ο δρόμος αυτός συγκέντρωσε πολλές εμπορικές δραστηριότητες και έγινε κέντρο της οικονομικής, πολιτικής και κοινωνικής ζωής της πόλης. Σύμφωνα δε με τους όρους δόμησης, τα κτίρια όφειλαν να διαθέτουν υποχρεωτικά ισόγειο και έναν όροφο. Έτσι, κτίστηκαν «οικείαι στέραι και κατά την θέαν κομψόταται», τα ισόγεια των οποίων χρησιμοποιήθηκαν για τη λειτουργία εμπορικών καταστημάτων, φωτογραφείων, φαρμακείων, ζαχαροπλαστείων και καφενείων που είχαν αέρα ευρωπαϊκό. Στα δε χρόνια του Όθωνα, η οδός Αιόλου ήταν το πρώτο στέκι των καλύτερων ξενοδοχείων της πόλης μέχρι το 1850, οπότε πήρε τη σκυτάλη το Σύνταγμα, και μαζί με την οδό Ερμού αποτελούσαν βασικό οδικό άξονα της Αθήνας.

Είναι ένας δρόμος γεμάτος αντιθέσεις, αλλά με μεγάλο αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον. Από εδώ, δε, έκαναν τα πρώτα τους βήματα επιφανείς και γνωστοί μέχρι και σήμερα έμποροι και επιχειρηματίες (Γουτάκης, Δραγώνας, Ζολώτας, Θανάπουλος, Κρίνος, Λαμπρόπουλος, Λουμίδης, Μείμαριδης, Παυλίδης, Σγούρδας κ.ά.), καθώς επίσης και κάποιοι τρα-

πεζίτες (Γ. Σταύρου, Στρ. Ανδρεάδης) που έπαιξαν σημαντικό ρόλο στη νεότερη οικονομική ιστορία της χώρας.

Οι «πρωτιές» εμφανίζονται και σε άλλους τομείς, μια και εκεί άνοιξαν στα μέσα του 19ου αιώνα τα πρώτα βιβλιοπωλεία και εκδοτικοί οίκοι (του Δράκου Παπαδημητρίου, του Χρ. Σαλιβέρου, του Γερμανού Βενέδικτου Ριτς), το πρώτο εστιατόριο των Αθηνών, «Η Πετρούπολις» (απέναντι από την Αγία Ειρήνη), το πρώτο φαρμακείο της πόλης («Κρίνος»), το πρώτο θέατρο της Αθήνας (1835) και τα πρώτα πολυκαταστήματα (Δραγώνας, Κατράντζος, Λαμπρόπουλος).

Στις περασμένες δεκαετίες του 20ού αιώνα, την περίοδο των Χριστουγέννων η οδός Αιόλου μετατρέποταν σε ένα τεράστιο παζάρι με τους πάγκους εκατοντάδων μικροπωλητών κατά μήκος του δρόμου, γεμάτους με ό,τι μπορούσε να φανταστεί ο ανθρώπινος νους.

Νοερή ξενάγηση στην οδό Αιόλου

Αφήνοντας πίσω το Ωρολόγιο του Κυρρήστου, ή Πύργο των Ανέμων, βλέπουμε στο δεξί μας χέρι μία ξύλινη πόρτα με ανάγλυφη οθωμανική επιγραφή στο υπέρθυρο. Πρόκειται για ό,τι έχει απομείνει από τον Μεντρεσέ-ισλαμικό ιεροσπουδαστήριο την περίοδο της Τουρκοκρατίας, το οποίο στα χρόνια του Όθωνα μετατράπηκε σε φυλακή, σε σχέδια του Χρ. Χάνσεν.

Εκεί, υπήρχε ο γνωστός πλάτανος, «στοιχειό καταραμένο, της τυραννίας τρόπαιο», όπως τον αποκαλεί στο γνωστό ποίημά του ο Αχιλλέας Παράσχος, ο οποίος είχε φυλακιστεί εκεί για ένα διάστημα εξαιτίας της δράσης του με στόχο την απομάκρυνση του Όθωνα. Στα κλαδιά του δένδρου κρεμούσαν τους καταδικασμένους σε θάνατο, και όσοι ήταν τυχεροί και αποφυλακίζονταν αποχαιρετούσαν τους πρώην συγκρατούμενούς τους λέγοντάς τους «χαιρέτα μου τον πλάτανο». Η φράση αυτή χρησιμοποιείται έως τις μέρες μας για την περιγραφή μιας κατάστασης που φαίνεται χαμένη από την αρχή. Οι φυλακές κατεδαφίστηκαν το 1914.

Αιόλου 1 & Πελοπίδα. Διασώζεται διώροφη νεοκλασική οικία των τελών ►

Η ΑΙΟΛΟΥ

ΕΧΕΙ ΤΗ ΔΙΚΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑ

του 19ου αιώνα και σήμερα εκεί στεγάζεται η 3η Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Αθηνών.

Αιόλου 3-5 & Αδριανού 64. Βρίσκεται το ξενοδοχείο «Αίολος», το οποίο κτίστηκε μεταξύ των ετών 1835 και 1837, σε σχέδια του Στ. Κλεάνθη για να χρησιμεύει εξ αρχής ως ξενοδοχείο στην Αθήνα.

Λίγο πιο κάτω, στο αριστερό μας χέρι, η Βιβλιοθήκη του Αδριανού, η οποία κτίστηκε το 132 μ.Χ. από τον φιλέλληνα αυτοκράτορα Αδριανό και καταστράφηκε το 267 μ.Χ. από τους Έρουλους.

Αιόλου 9 & Πανδρόσου. Δεσπόζει το διατηρητέο Μέγαρο Θεοδωρίδη, το οποίο οικοδομήθηκε στα τέλη του 19ου αιώνα και σήμερα είναι ιδιοκτησίας της οικογένειας Μαρτίνου.

Στην πλατεία Δημοπρατηρίου, ή Σιντριβανίου από ένα σιντριβάνι που υπήρχε στο κέντρο της, βρισκόταν το Δημοπρατήριο, κεραμοσκεπές κτίριο, έργο του Χρ. Χάνσεν. Η πλατεία, στα οθωνικά χρόνια, ήταν αγαπημένος χώρος περιπάτου των Αθηναίων και κέντρο της κοινωνικής ζωής. Γύρω της υπήρχαν μερικά από τα πιο γνωστά καφενεία της εποχής. Ένα από αυτά ήταν το «Καφενείο των Αγωνιστών» κάτω από την οικία Τζαβέλλα (συμβολή των οδών Αιόλου και Μητροπόλεως, εκεί όπου σήμερα βρίσκεται το Starbucks).

Στον χώρο της μεταγενέστερης πλατείας Δημοπρατηρίου βρισκόταν η μεγαλύτερη εκκλησία της οθωμανικής Αθήνας, ο Άγιος Παντελεήμονας, όπου στις 21 Απριλίου του 1821 κηρύχθηκε η Επανάσταση στην Αθήνα. Ο ναός κατεδαφίστηκε το 1853.

Η συμβολή των οδών Αιόλου και Ερμού υπήρξε κατά την οθωνική περίοδο το πλέον πολυσύχναστο μέρος της πόλης, αφετηρία του Παμφορείου, του ιππήλατου λεωφορείου που συνέδεε την Αθήνα με τον Πειραιά.

Άλλος ένας λόγος που συγκεντρωνόταν πολύς κόσμος σε αυτό το σημείο ήταν το Καφενείο «Bella Grecia», «Ω-ραία Ελλάδα», στο ισόγειο της οικίας Βρυζάκη, ένα από τα πιο γνωστά, δημοφιλή και πολυτελή καφενεία της Αθήνας. Ιδρύθηκε το 1836 από τον Ιταλό Μπρινταρέλι και μετά πέρασε στην ιδιοκτησία του Παναγή Βενετσάνου. Το καφενείο υπήρξε στέκι πολιτικών, δημοσιογράφων, δικαστών, στρατιωτικών, καθώς και ποιητών της Ρομαντικής Σχολής αλλά και ξένων περιηγητών. Λόγω δε των έντονων πολιτικών συζητήσεων και ζυμώσεων που γίνονταν συχνά, το παρομοίαζαν ως «τον Άρειον Πάγον της Κοινής Γνώμης». Συνδέθηκε άμεσα με την αμφισβήτηση του οθωνικού καθεστώτος και των γεγονότων της Εξέωσης, αλλά και με την περίοδο των «Λαυρεωτικών» (1873), όπου η αίθουσα του μπιλιάρδου είχε μετατραπεί σε άτυπο χρηματιστήριο. Έκλεισε το 1879.

Αιόλου 32 & Ερμού 62. Ένα διώροφο κτίριο των τελών του 19ου αιώνα, αφού υπέστη πολλές επεμβάσεις και φθορές και πέρασε από αρκετές χρήσεις και ιδιοκτησίες (φούρνος, χρυσοχοείο, υποδηματοποιείο, αντιπροσωπεία της Michelin κ.ά.), κληροδοτήθηκε το 1931 από τον Δημήτριο Θωμαΐδη στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Το 1985 κηρύχθηκε από το ΥΠΕΧΩΔΕ διατηρητέο.

Προχωρώντας, συναντάμε τον ναό της Αγίας Ειρήνης (Αιόλου & Αθηναϊδος), τρίκλιτη βασιλική με τρούλο και δύο κωδωνοστάσια νεοκλασικού ρυθμού, ο οποίος αποτελεί έναν συνδυασμό δυτικών αναγεννησιακών και βυζαντινών επιδράσεων. Σε αυτό το σημείο υπήρχε ο μεσαιωνικός ναός της Αγίας Ειρήνης, ο οποίος κατά τη διάρκεια της Επανάστασης είχε υποστεί μεγάλες ζημιές. Μετά τις επισκευές, το 1834-1835, έγινε ο σημαντικότερος ναός της νέας πρωτεύουσας, που φιλοξενούσε τις επίσημες θρησκευτικές τελετές, παρουσία του Όθωνα και, μέχρι την οικοδόμηση του σημερινού μητροπολιτικού ναού (1862), ήταν ο μεγαλύτερος της Αθήνας.

Ο ναός συνδέθηκε με σημαντικές στιγμές της ιστορίας της πόλης και των θεσμών της, όπως την ενηλικίωση του Όθωνα (5/1835), την ανάδειξη του δημάρχου της Αθήνας, τον πρώτο εορτασμό και την καθιέρωση της 25ης Μαρτίου (1838) ως εθνικής επετείου, την κηδεία του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη (4/2/1843), τη δοξολογία πριν από

την έναρξη των εργασιών της Πρώτης Εθνοσυνέλευσης (8/11/1843), τον εορτασμό της πρώτης επετείου του Συντάγματος, το 1844.

Το 1847 άρχισε η επέκταση και εν τέλει η ανοικοδόμηση νέας εκκλησίας στη θέση της παλαιάς, σε σχέδια του Λ. Καυταντζόγλου, μετά από απαλλοτρίωση γειτονικών οικοπέδων και κτισμάτων καθώς και χρήση υλικού από κατεδαφισμένες εκκλησίες αλλά και ερείπια της Ακρόπολης. Αν και ημιτελής εγκαινιάστηκε το 1850, αλλά οικονομικοί λόγοι καθυστέρησαν, μέχρι το 1892, την αποπεράτωσή της. Το εντυπωσιακό τέμπλο είναι δωρεά του τσάρου της Ρωσίας Νικόλαου Α΄ και η εικονογράφηση του Σπυρίδωνα Χατζηγιαννόπουλου, του σπουδαιότερου εκπρόσωπου της εκκλησιαστικής ζωγραφικής του δεύτερου μισού του 19ου αιώνα.

ΑΙΟΛΟΥ 38. ΠΕΝΑΝΤΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΝΑΟ ΤΗΣ ΑΓ. ΕΙΡΗΝΗΣ άνοιξε το 1838 «το κομψότερον καφενείον των Αθηνών», όπως το χαρακτήρισαν περιηγητές της εποχής, το «Καφενείο της Ευρώπης», ιδιοκτησίας της κόρης του Γάλλου φιλέλληνα Ρομπέρ. Είναι το πρώτο που φέρνει μπιλιάρδο και ακμάζει πριν από την ίδρυση του καφενείου «Η Ωραία Ελλάδα». Η πλατεία Αγίας Ειρήνης, η οποία οφείλει το όνομά της στην ομώνυμη εκκλησία, διαμορφώθηκε το 1835 επί δημαρχία Κων/νου Γαλάτη. Περιβάλλεται περιμετρικά από νεοκλασικά κτίρια τα οποία συνθέτουν την εικόνα αθηναϊκού τοπίου του περασμένου αιώνα. Στην πλατεία παλιά υπήρχαν 28 ανθοπώλες και υπαίθρια αγορά φυτών και σπόρων, αλλά τώρα στη θέση τους βρίσκονται καφετέριες και μπαράκια και έχει απομείνει ένα μόνο κιόσκι λουλουδιών.

Αιόλου 38. Υπάρχει ένα τριώροφο, διατηρητέο κτίριο της δεκαετίας του 1830, το οποίο τον Νοέμβριο του 2019 κόντεψε να καταρρεύσει, λόγω έλλειψης συντήρησης. Λειτουργήσε για έναν περίπου αιώνα ως ξενοδοχείο στην αρχή με την επωνυμία «Η Ανατολή» και αργότερα ως «Βύρων». Από το 1839 έως το 1842 στο κτίριο στεγάστηκαν το παρατηρητήριο και ο Μετεωρολογικός Σταθμός του Αστεροσκοπείου Αθηνών. Στο ισόγειο λειτουργήσαν διάφορα εμπορικά καταστήματα.

Αιόλου 52 & Μιλτιάδου 26. Βρίσκεται ένα κτίριο των μέσων του 19ου αιώνα, ιδιοκτησίας του εκδότη σχολικών βιβλίων Μιχαήλ Σαλιβέρου.

Στη συμβολή Αιόλου και Βύσσης ίδρυσε το 1841 ο Σπυρίδων Παυλίδης το «Γλυκισματοποιείον», που ήταν η αρχή της επιχείρησης «Σοκολατοποιία Παυλίδης».

Αιόλου 61. Βρίσκεται ένα νεοκλασικό του 19ου αιώνα που στέγασε, στην ίδια θέση, από το 1870 το ιστορικό κατάστημα «Σγούρδας», μέχρι τον Αύγουστο του 2021, οπότε μεταφέρθηκε στο Γαλάτσι. Και ποιος δεν θυμάται αυτή την οικογενειακή επιχείρηση, που λειτουργεί μέχρι σήμερα με τους απογόνους του Γεωργίου Σγούρδα, ο οποίος την ξεκίνησε αρχικά πουλώντας «είδη κιγκκαλερίας», λέξη άγνωστη έως τότε στο πλατύ κοινό της αγοράς που την ερμήνευε χαριτολογώντας με τη φράση «Ο Σγούρδας έγινε καγκελάριος». Αργότερα, γυαλικά, κρύσταλλα, πορσελάνες, σερίβτσια, λάμπες, είδη οικιακής χρήσης και ό,τι άλλο χρειαζόταν ένα νοικοκυριό πήραν τη θέση των σιδηρικών και, όπως έλεγαν, «Ό,τι ζητάς και δεν βρίσκεις τρέξε στο Σγούρδα να τ' αποκτήσεις».

Αιόλου 62 & Χρυσοσπηλιώτισσας. Δεσπόζει ο Ι.Ν. της Παναγίας της Χρυσοσπηλιώτισσας, ο οποίος ανεγέρθηκε την περίοδο 1863-1878 στη θέση ομώνυμης μεσαιωνικής εκκλησίας (κτίσεως του 1705), που καταστράφηκε κατά την πολιορκία της Ακρόπολης από τον Κιουταχί, το 1826. Ο ναός είναι τρίκλιτη βασιλική, συνδυάζει νεοκλασικά και βυζαντινά στοιχεία και αγιογραφήθηκε από τον Σπ. Χατζηγιανόπουλο.

Περπατώντας την απόσταση του ενός χιλιομέτρου, από τη μία άκρη στην άλλη, ο διαβάτης μπορεί να αισθανθεί τη σταδιακή μετάβαση από την αρχαιότητα στη σύγχρονη εποχή

◀ Η οδός Αιόλου από ψηλά (από το ύψος της Ερμού)

Δίπλα στη Χρυσοσπηλιώτισσα άνοιξε το 1835 το πρώτο ευρωπαϊκό ζαχαροπλαστείο της Αθήνας, το «Ζαχαροπλαστείο του Λέριου», το οποίο είχε εντυπωσιάσει τους Αθηναίους με την ποικιλία των άγνωστων τότε σε αυτούς γλυκισμάτων. Είχε όμως άδοξο τέλος, όταν ανέλαβε μία παραγγελία παγωτών για τον χορό του αντιβασιλέα Αρμανσπεργκ, και οι καλεσμένοι έφυγαν άρον άρον, λόγω δηλητηρίασης από χρωστικές ουσίες που χρησιμοποιήθηκαν για την παρασκευή των παγωτών.

Αιόλου 72. Στο κτίριο στο ισόγειο του οποίου λειτουργεί σήμερα το Marks & Spencer μεταφέρθηκαν (από Αιόλου και Σοφοκλέους) το 1978 τα «Μεγάλα Καταστήματα Δραγώνα».

Αιόλου 79. Εδώ λειτούργησε από το 1877 έως το 1931 το καταπληκτικό μπακάλικο του Παναγιώτη Θανόπουλου, ένα τεράστιο delicatessen, ευρωπαϊκών προδιαγραφών, τόσο για την παρουσίαση, την ποιότητα και την ποικιλία των προϊόντων όσο και για την εξυπηρέτηση των πελατών, το οποίο θεωρείται το πρώτο super market της Αθήνας.

Μια μεγάλη πυρκαγιά που ξέσπασε στο κέντρο της Αθήνας τον Ιούλιο του 1902 κατέστρεψε ολοσχερώς το κατάστημα του Π. Θανόπουλου, αλλά ο δυναμικός επιχειρηματίας κατάφερε μέσα σε λίγο διάστημα και έστησε ξανά την επιχείρησή του, ανανεωμένη και ανακαινισμένη εκ βάθρων, η οποία αποτελούσε ένα αξιοθέατο της πόλης. Το 1931 το κατάστημα μεταφέρθηκε στα Χαυτεία (Σταδίου και Αιόλου 98), όπου λειτούργησε μέχρι τη δεκαετία του '80, πριν μεταφερθεί στα βόρεια προάστια.

Αιόλου 80 & Σοφοκλέους 11. Στο κτίριο αυτό του Μεσοπολέμου, σε σχέδια του Κ. Κιτσίκη, στεγάστηκε πριν από την Alpha Bank η Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος.

Αιόλου 82-84. Μέγαρο Διοικητή Θ. Καρατζά. Εντυπωσιακό, σύγχρονο οικοδόμημα, με ορατά μπροστά από αυτό, σπουδαία αρχαιολογικά ευρήματα που αποκαλύφθηκαν κατά την ανέγερσή του και αφορούν τμήμα της Αχαρνικής οδού και τμήμα του Θεμιστόκλειου τείχους.

Αιόλου 86. Μέγαρο της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος. Στεγάστηκε σε δύο κτίρια του 1840 τα οποία αγοράστηκαν από τον Γ. Σταύρου ενώθηκαν και ανακαινίστηκαν, προκειμένου να καλύψουν τις ανάγκες της Εθνικής Τράπεζας. Το πρώτο ήταν η διώροφη νεοκλασική οικία του καθηγητή Κ. Δομνάδου, στη συμβολή των οδών Αιόλου και Γ. Σταύρου, και το δεύτερο, το πολυτελές και μεγαλύτερο τότε ξενοδοχείο της πόλης, το «Αγγλία», του γαλλικής καταγωγής επιχειρηματία Φραγκίσκου Θεοφ. Φεράλδη (1805-1888).

Αιόλου 87. Εδώ άνοιξε το 1855 το πρώτο φαρμακείο της Αθήνας, από τον φαρμακοποιό Σταμάτη Κρίνο. Το κτίριο αγοράστηκε το 1923 από έναν Μικρασιάτη πρόσφυγα, τον Μηνά Κασμάτη, ο οποίος, κρατώντας την επωνυμία «Κρίνος», άνοιξε ζαχαροπλαστείο, ξετρελαίνοντας τους Αθηναίους με τις γλυκιές και νέες γεύσεις. Μία στάση για λουκουμάδες στον «Κρίνο», όπου διατηρούνται ακόμη η διακόσμηση και η ατμόσφαιρα του παρελθόντος, είναι ένας πειρασμός στον οποίο δύσκολα κάποιος αντιστέκεται.

Αιόλου 88 & Γεωργίου Σταύρου 2-4. Το διώροφο διατηρητέο κτίριο ήταν η οικία του βουλευτή και πρεσβευτή Ευσταθίου Σίμου (1804-1878), η οποία κτίστηκε το 1850 σε σχέδια του Στ. Κλεάνθη.

Αιόλου 91 & Σοφοκλέους. Εδώ άνοιξαν το 1908 από τον Γεώργιο Δραγώνα τα «Μεγάλα Καταστήματα Δραγώνα», τα οποία χάραξαν νέους δρόμους στο αθηναϊκό εμπόριο με τα πρωτοποριακά συστήματα που εφάρμοσαν τόσο στη εξυπηρέτηση της πελατείας όσο και στη φροντίδα του προσωπικού. Ήταν το πρώτο εμπορικό που καθιέρωσε τις εκπτώσεις (1930), και κάθε φορά που υπήρχε η «εβδομάς υπολοίπων» οι Αθηναίοι σχημάτιζαν τεράστιες ουρές απ' έξω για να κάνουν τις αγορές τους. Η χριστου-

γεννιάτικη διακόσμηση των βιτρινών έχει αφήσει εποχή καθώς επίσης το σλόγκαν «Ό,τι θέλει ο λαός στον Δραγώνα ασφαλώς», ή οι διαφημιστικές καμπάνιες «Επιστροφή στα θρανία», «Αγοράζετε ελληνικά προϊόντα». Τον Ιούλιο του 1981 το κατάστημα κήκε από εμπρησμό και το 1987 η επιχείρηση έκλεισε οριστικά.

Αιόλου 93. Το υπέροχο Μέγαρο Βασιλείου Μελά κτίστηκε το 1874 σε σχέδια του Τσίλλερ, κατόπιν παραγγελίας του Βασιλείου Μελά. Αρχικά στέγαζε το «Grand Hotel d' Athenes» και στην πορεία των ετών πέρασε από διάφορες χρήσεις. Το 1974, κηρύχθηκε διατηρητέο και από το 1977 ενοικιάστηκε από την Εθνική Τράπεζα.

ΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΟΤΖΙΑ, μπροστά από την Εθνική Τράπεζα, υπάρχει περιφραγμένος αρχαιολογικός χώρος με σημαντικά ευρήματα από την οχύρωση της κλασικής Αθήνας, αρχαίους δρόμους, νεκροταφείο, εργαστήρια κεραμικής, οικιστικά κατάλοιπα που καλύπτουν μία μεγάλη χρονική περίοδο από τα τέλη του 9ου αιώνα π.Χ. μέχρι τα τέλη του 3ου-4ου αιώνα μ.Χ.

Αιόλου 95 & Ευπόλιδος 2. Απέναντι από τον «στρατώνα του πυροβολικού» υπήρχε το ξενοδοχείο ΣΤΕΜΜΑ (ιδιοκτησίας Μητζόπουλου), το οποίο εγκαινιάστηκε στις 21/12/1861, ημέρα των γενεθλίων της βασίλισσας Αμαλίας. Το ξενοδοχείο, όπως και η οικία του Ε. Σίμου, είχε χρησιμοποιηθεί ως οχύρωμα από τους «Ορεινούς» κατά τη διάρκεια των Ιουλιανών (1863) και εκεί σκοτώθηκε ο υπολοχαγός του πυροβολικού Αριστείδης Κανάρης, γιος του Κωνσταντίνου Κανάρη.

Σε κάποιο σημείο της διασταύρωσης των οδών Σταδίου, Αιόλου και Πανεπιστημίου, υπήρχε το «Καφενείο των Γερόντων», του αγωνιστή Χάφτα, από τον οποίον πήρε το όνομά της η περιοχή, αγαπημένος τόπος περιπάτου των Αθηναίων.

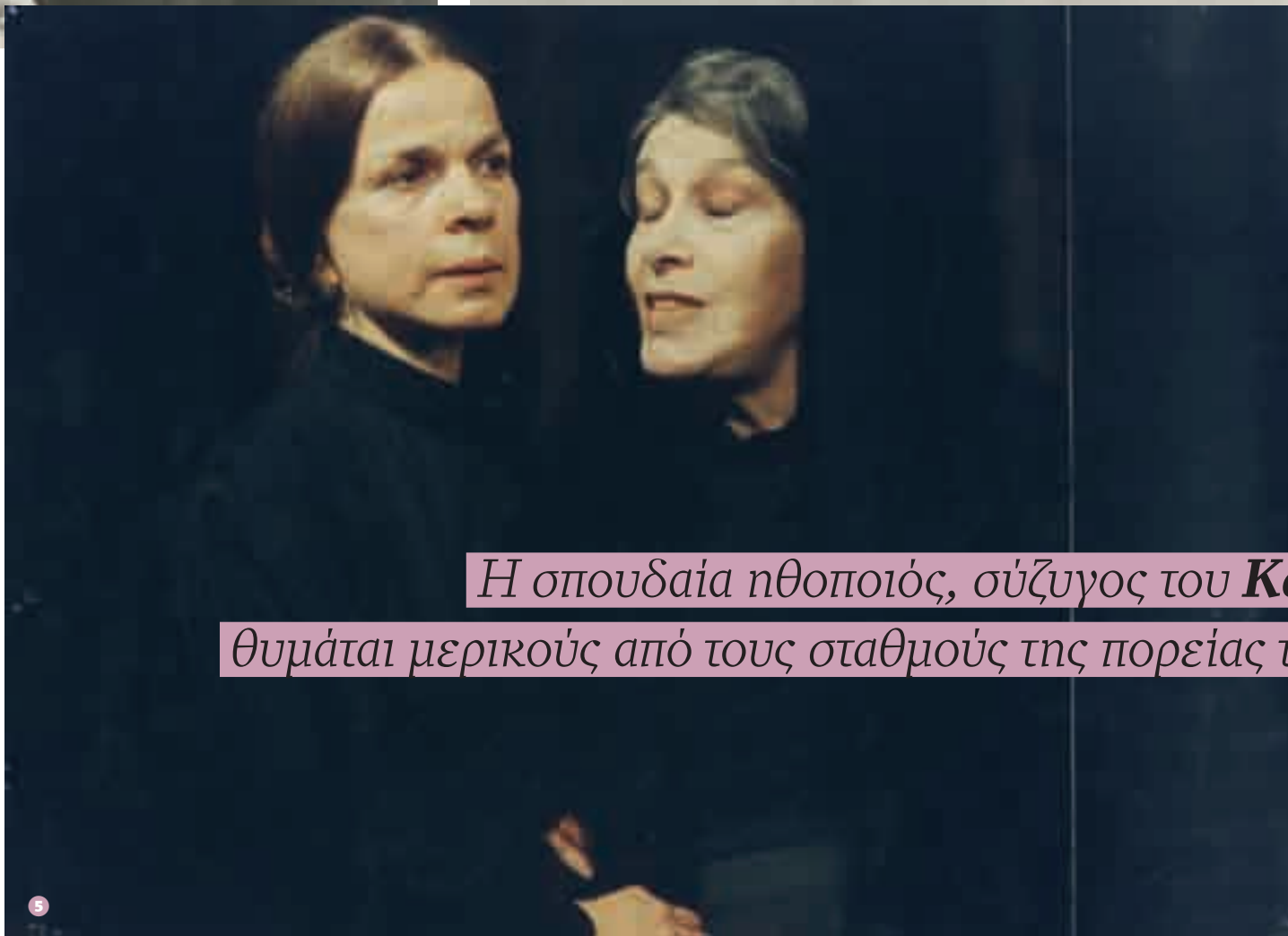
Αιόλου 96 & Σταδίου 53. Σ' ένα άδειο περιφραγμένο σήμερα οικόπεδο βρισκόταν το πολυκατάστημα «Κατράντζος Σπορ», το οποίο καταστράφηκε ολοσχερώς από πυρκαγιά που ξέσπασε στις 19/12/1980, ταυτόχρονα με άλλη φωτιά στο πολυκατάστημα MINION, γεγονός που είχε συγκλονίσει τότε τους πάντες. Ακριβώς απέναντι, Αιόλου 99 και Σταδίου, εκεί όπου σήμερα βρίσκεται το Notos Galleries, υπήρχε από το 1913 το πολυκατάστημα «Αφοί ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΙ», που «διάλεγε» πριν από εμάς για εμάς, το οποίο σφράγισε με τις καινοτομίες του την εμπορική ιστορία της Αθήνας. Υπήρξε τοποσήμο της πόλης για σχεδόν έναν αιώνα, μέχρι το 1999, όταν έπεσε κι αυτό θύμα εμπρησμού, αφήνοντας πολλές αναμνήσεις σε όσους το έζησαν και το θυμούνται.

Αιόλου 103 & Σταδίου. Σ' ένα διατηρητέο κτίριο, στεγαζόταν το ξενοδοχείο ΑΠΟΛΛΩΝ, το οποίο οικοδομήθηκε μεταξύ των ετών 1880-1890 σε σχέδια του αρχιτέκτονα και ιδιοκτήτη Α. Καυταντζόγλου.

Βορείως του ξενοδοχείου, στην Αιόλου 105, βρισκόταν το καφενείο της μαστορίας «Παρθενών». Το διώροφο κτίριο, σε σχέδια του Ερ. Τσίλλερ, καταδαφίστηκε το 1976, αλλά έμεινε στην ιστορία από το ομώνυμο εικαστικό έργο του Πάννη Τσαρούχη.

Στην ίδια πλευρά της Αιόλου, στη συμβολή με την οδό Πανεπιστημίου 71, υπήρχε το καφεζαχαροπλαστείο «Α-στόρια» και στην απέναντι γωνία άνοιξε το 1930 το ιστορικό καφεκοπτείο του Λουμίδη.

Και απ' αυτό το σημείο, τέλος της οδού Αιόλου, γυρνώντας το βλέμμα από εκεί από όπου ξεκινήσαμε βλέπουμε, σαν κάδρο, την Ακρόπολη αγέρωχη να απενίξει αυτό τον δρόμο που, παρ' όλες τις αλλαγές που έφεραν τα χρόνια, εξακολουθεί να είναι γοητευτικός, αλλά χρειάζεται ακόμη τις αντίστοιχες παρεμβάσεις ώστε να αναδείξει περισσότερο την ομορφιά του. **Α**

Η σπουδαία ηθοποιός, σύζυγος του **Κώστας**
θυμάται μερικούς από τους σταθμούς της πορείας της

Η ΕΦΗ ΡΟΔΙΤΗ ΔΙΗΓΕΙΤΑΙ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ

Του ΠΑΡΙ ΔΟΜΑΛΗ

τα Νίτσου, στο θέατρο

1. «Ο Βασιλικός» (1986). Έφη Ροδίτη (Ρονκάλαϊνα), Μαρία Δημητριάδου (Λανάρως).
2. Αρχείο Εθνικού Θεάτρου, από την παράσταση «Μάνα Κουράγιο». Πένυ Παπουτσή (Αννία), Έφη Ροδίτη (Βάρια).
3. Χαρακτικό του Α. Τάσσου με τον Στάλιν
4. Με τον Θανάση Βέγγο στην ταινία «Θανάση, πάρε τ' όπλο σου» (1972)
5. «Το σπίτι της Μπερνάρντα Άλμπα» (1996) Έφη Ροδίτη (Ανγκούστιας), Νέλλη Αγγελίδου (Πόνθια).
6. Αύγουστος 1959. Ο Κ. Νίτσος (αριστερά) στο γραφείο του Δ. Ψαθά στην εφημερίδα, με στοιβές επιστολών πολιτών. «Θα το γράψω στον Ψαθά...» μια από τις τρομερές απειλές της εποχής. (φωτό: Αρχείο Λένας Κ. Νίτσου)
7. Η Κατινά Παξινού ως Μανα κουραγιο. Η Έφη Ροδίτη ως Κατρίν.

ενέργεια της Έφης Ροδίτη ρωτώ για τα παιδικά και εφηβικά χρόνια της.

Τα πρώτα χρόνια

Γεννήθηκα και μεγάλωσα στην Αίγυπτο, σε μια μικρή πόλη, στην αρχή της διώρυγας, που λέγεται Port Said. Παρότι μικρή, κάθε μέρα για λίγες ώρες έπαιρνε κοσμοπολίτικο χαρακτήρα. Ο κόσμος τότε ταξίδευε περισσότερο με το πλοίο. Έρχονταν τεράστια υπερωκέακια πλοία, κανονικές πολυκατοικίες. Αποβίβαζαν τους επιβάτες και εκείνοι ψώνιζαν στα μαγαζιά, χάζευαν και ύστερα έφευγαν. Ακουγες διάφορες γλώσσες λοιπόν. Θυμάμαι ότι ώσπου να πας στην παραλία υπήρχε μια λεπτή άμμος, περπατούσες και έκαιγε. Ήταν η πρώτη εξοικείωση και αγάπη για τη θάλασσα. Μια παραλία από εδώ μέχρι το Σύνταγμα, φαντάσου. Ανοιχτή θάλασσα χωρίς κόλπους. Υπήρχαν παροικίες ιταλικές και γαλλικές. Και φυσικά η ελληνική, η οποία ήταν η μεγαλύτερη. Είχαμε το μεγαλύτερο σχολείο και σπουδαίους δασκάλους. Τώρα τους καταλαβαίνω. Η εκκλησία ήταν καταπληκτική και υπάρχει και σήμερα. Μέχρι τώρα δεν άκουσα ωραιότερες καμπάνες. Θυμάμαι, άμα έπαιζαν ελληνική ταινία, τρέχαμε όλοι. Στο El Dorado, κινηματογράφο που εκτελούσε και χρέη θεάτρου, όταν έρχονταν ελληνικοί κυρίως θίασοι αραιά και πού. Παρ' όλα αυτά, οι οικογένειες ήταν μεσοαστικές. Ρωτούσαν ποιος είσαι, τι κάνεις, τι φοράς. Δεν ασχολούνταν τόσο με την τέχνη.

Σπουδές & Ολυμπιακή

Σπούδασα στην Αρσάκειο Παιδαγωγική Ακαδημία και στη συνέχεια δίδαξα για δύο χρόνια στην Αίγυπτο. Το 1957 γυρίσαμε στην Ελλάδα. Εγώ τότε εργαζόμουν στην Ολυμπιακή ως ιπταμένη, γιατί είχα οικονομική ανάγκη, και παράλληλα παρέδιδα ιδιαίτερα μαθήματα. Πριν σε προλάβουν σε κάποια δουλειά, έδινες αυτό που λέμε σήμερα «συνέντευξη». Οπότε περιμέναμε έξω από μια μεγάλη αίθουσα καμιά τριανταριά κοπέλες. Μου λένε «πηγαίνετε και θα σας εidoποιήσουμε». Πηγαίνω στην πόρτα, γυρίζω πίσω και τους λέω «θα με εidoποιήσετε ναι ή όχι... γιατί έχω και δουλειές». Επρόκειτο περί θράσους που λέμε.

Σχολή Θεάτρου Κατσέλη

Έκανα μαθήματα φωνητικής με μια υπέροχη γυναίκα που ήταν ηθοποιός στο Εθνικό Θέατρο, τη Νέλλη Μαρσέλου. Μας έδινε και κομμάτια θεατρικά. Τη δεύτερη χρονιά μου λέει: «Εσύ πρέπει να πας σε σχολή». «Ποια είναι κοντά;», «Εδώ στην Ασκληπιού, του Κατσέλη». Πάμε στον Κατσέλη. Φαλακρός, ψηλός, αδύνατος, οστεώδης. Με κάτι μάτια που σε τρυπούσαν. Γοπεύτηκα και τρόμαξα ταυτόχρονα. «Ξέρετε... εγώ... θέλω να έρθω». Πού να αρθρώσεις λέξη; «Καλά λοιπόν... να 'ρθείτε!» Πήγαίνα λοιπόν στη Σχολή Κατσέλη και παράλληλα εργαζόμουν. Έμενα στην Κυψέλη. Κατέβαινα εκεί με τη βαλίτσα, δεν υπήρχαν ταξί, ούτε χρήματα, ανέβαινα όλη την Καλλιδορομίου, ανηφόρα μεγάλη. Και έλεγα στον Κατσέλη: «Πρέπει να φύγω», «Πάλι θα φύγεις; Πού θα πας;», «Στο Κάιρο!» του απαντούσα. Γυρνούσα εξουθενωμένη από τα ταξίδια. Λονδίνο, Παρίσι, Γερμανία. Πήγαίνα κατευθειάν στη σχολή με τη βαλίτσα. «Και θα δώσετε εξετάσεις τώρα εσείς στο τρίτο έτος;» Ντρεπόμουν που μου έκανε την παρατήρηση μπροστά σ' όλα τα παιδιά. Ο Κατσέλης δεν ήθελε να μου δώσει βαθμό γιατί έλεγε ότι ήμουν μια λαμπρά νέα, από σπίτι, αλλά πίστευε ότι δεν πρέπει να βγω στο θέατρο. Τότε έρχονταν από το Υπουργείο Παιδείας στις εξετάσεις. «Θα της δώσουμε βαθμό, δεν μπορούμε αλλιώς, και ας κάνει ό,τι θέλει». Έτσι και έγινε. Πέρασα λοιπόν.

Πρώτη συνάντηση με τον Κουν

Τον είδα στο Θέατρο Τέχνης. Αυτός κοιτούσε την πλατεία, αν έχει κόσμο, πόσο έχει. Διασταυρώθηκαν τα βλέματά μας. «Κοίταξε να δεις, λέω, να με κοιτάει ο Κουν». Η δε πρώτη συνάντηση είναι μυθιστορηματική. Απογευματάκι είμαι στο αεροδρόμιο και πηγαίνω κάπου προς τον Νότο. Έρχεται κατά πάνω μου ο Κουν: «Με συγχωρείτε, πού είναι η έξοδος επιβατών εξωτερικού; Πατί περιμένω την κυρία Μερκούρη». Λέω: «Καλά τόσο κόσμος, εμένα βρήκε να ρωτήσει!». Του δείχνω. Και χωρίς να έχω πρετμά-

σει τίποτα, του λέω: «Κύριε Κουν... ξέρετε... έχω τελειώσει τη σχολή του Κατσέλη». Και αυτός με κοίταξε με το τσιγάρο στα χείλη, όπως πάντα. «Περάστε να σας ακούσω». Ένα παιδί που γνώριζα, ο Αντώνης, έπαιζε μια σκηνή του «Γλάρου» και έψαχνε μια κοπέλα για να τον ακούσει ο Κουν. Οπότε πήρε εμένα και πήγαμε. Όλο το πρωινό, αν ο Κουν δεν είχε πρόβα, καθόταν με το τσιγάρο και το καφεδάκι του σ' ένα τραπέζακι. Κατεβαίνουμε τη φοβερή σκάλα αυτή, τάρταρα, για να πας στη σκηνή. Μαύρες κουρτίνες, μαύρα όλα. Μόνο το φως της πρόβας. Και ο Κουν μπροστά να κοιτάει. Όταν μιλούσα εγώ, έφυγε από τη θέση του και ήρθε και κάθισε απέναντί. Να έρθει ο Κουν απέναντί σου και να σε κοιτάει, φαντάσου. Θυμάμαι σαν να τον βλέπω τώρα. Ήταν μεγάλος δάσκαλος και σπουδαίος άνθρωπος. Λέει ύστερα στον φίλο μου: «Εσείς δεν μου κάνετε γι' αυτό τον ρόλο. Εσείς με ενδιαφέρετε όμως», προσέθεσε. Πήγα να με ακούσει. Έπαιξα τους μονολόγους που μου είχε πει, έκανα αυτοσχεδιασμούς. Με παίρνει αγκαλιά ο Κουν και πάμε στο γραφειάκι του. «Κοίτα να δεις τι μου συμβαίνει τώρα», σκεφτόμουν. Στο καμαρίνι κάτω ήταν το τραπέζακι, μια πολυθρόνα δική του και ένας μικρός καναπές που κάθισα εγώ. Παιδί 21 ετών. Τι καταλάβαινα; Τη στιγμή που είμαι απορριπτέα από την άλλη σχολή; Έλεγα «τι είναι το θέατρο;». Μου λέει: «Κοιτάξε, έχω να ανεβάσω τον "Θείο Βάνια"». Δεν έχω Σόνια. Εσείς, απ' όσο σας βλέπω, μου κάνετε. Θέλω να έρχεστε στις πρόβες όμως, να μπειτε στο κλίμα μου». Ακούμπησε τα χέρια του πιο τρυφερά στους ώμους μου και είπε «σας δίνω τον ρόλο». Έτρεμα. Έτσι όμως με δέχθηκε το θέατρο.

Ο τρόπος του Κουν

Στην πρόβα δίδασκε τον καθημερινό τρόπο παιχνιδιού, Ας πούμε «πιάσε ένα ποτήρι, κοίτα αυτόν και μετά μιλάς». Άγνωστα πράγματα για εμένα. Συγκλονιστικός δάσκαλος. Ο Κατσέλης έλεγε «πες τα». Ο Κουν σου έλεγε «εδώ σκώνεσαι, εδώ κάθσαι». Μου έλεγε, θυμάμαι, σε μια σκηνή, ήταν το τελευταίο κομμάτι της δεύτερης πράξης. «Ξαναπές το! Ξανά. Πάλι». Μπορεί να το έκανα και δέκα φορές. Δεν μου έλεγε τι να κάνω. «Ξανακάν' το». Να μου έρχεται τρέλα. Να μην ξέρεις τι να κάνεις. Και την τελευταία φορά, έκανα μια κίνηση στα χέρια, τυχαία. «Μπράβο, Έφη!». Αυτό ήταν! Υπάρχει η συνέχεια του σώματος και αφού πεις τα λόγια. Εκείνη την εποχή ο Κουν ήταν κάτι απλησίαστο. Το αντίθετο του Εθνικού Θεάτρου. Τα καθίσματα γύρω γύρω από τη σκηνή. Το Εθνικό Θέατρο με τη βερμπαλιστική εκφορά του λόγου και ο Κουν άμεσα, καθημερινά. Φοβερές διαφορές, τότε τρομακτικές. Το αντίπαλο δέος. Δύο αντιλήψεις για το θέατρο. Από τη μια, η μεγαλοπρέπεια και ο ακαδημαϊσμός του Εθνικού και, από την άλλη, ο ριζοσπαστισμός του Θεάτρου Τέχνης.

Κριτικές

Υπήρξαν πολύ καλές. Ο Νίτσος έγραψε: «Τον εξημίωσε πρωτίστως η εμφάνιση της Αλεξάνδρας Λαδικού. Ελπιδοφόρα η εμφάνιση της Έφης Ροδίτη». Πώς να πας στο θέατρο μετά; Σαν βρεγμένη γάτα. Δεν είπα τίποτα... Αφού μου λέει η Αλεξάνδρα: «Δεν ξεχνιέται η στάση σου».

Η πιο ξεχωριστή προσωπικότητα

Ο Κουν είναι ο άνθρωπος που με σημάδεψε. Ένα μεγάλο μέρος του εσωτερικού κόσμου μου το οφείλω στον Κουν. Σε όποιον ρόλο έπαιξα, ήταν εκεί. Από κάτω. Κασέτα. Άνοιγε ορίζοντες. «Βλέπω το μέτωπό σου και βλέπω αν σκέφτεσαι», έλεγε ο Κουν και είχε δίκιο. Μέγας δάσκαλος, δεν ξεχνιέται.

Χαρακτικό του Στάλιν

Πριν λίγους μήνες έγραψε ο Τύπος ότι **η Έφη Ροδίτη παρέδωσε στον Δημήτρη Κουτσούμπα ένα χαρακτικό του κορυφαίου χαράκτη Α. Τάσσου**, που απεικονίζει τον Σοβιετικό ηγέτη Ιωσήφ Στάλιν συνοδευόμενο από μια επιστολή. Το μοναδικό αυτό έργο το είχε εμπιστευτεί ο δημιουργός της στον Κώστα Νίτσο. Γίνονται τα Δεκεμβριανά. Ο «Ριζοσπάστης» τότε είχε τα γραφεία του Σταδίου και Αμερικής. Τα κάνουν γυαλιά-καρφιά οι φασίστες. Εκεί υπήρχε και το χαρακτικό του

Η ΕΦΗ ΡΟΔΙΤΗ ΔΙΗΓΕΙΤΑΙ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ

Το θέατρο με
δικαίωσε...
αισθανόμουν
ότι έδινά όσα
περισσότερα
μπορούσα
στο κοινό
και τους
δικούς μου
ανθρώπους

Τάσσου το οποίο πετούν στα σκουπίδια. Το βλέπει ένας αστυνομικός, του κάνει εντύπωση και το παίρνει. Δεν είχε δει ποτέ άνθρωπο ζωγραφισμένο σε ξύλο. Φωτιές, καψίματα, πιστολιές δίπλα. Του λέει ένας συνάδελφός του: «Αυτόν που βλέπεις δεν τον ξέρεις! Ξέχνα τον!». Ο αστυνομικός φυλάει το ξύλο για χρόνια και κάποια στιγμή το πάει στον εκδοτικό οίκο Μέλισσα του Ραγιά που έβγαζε πολύ ωραία λευκώματα. «Αυτό να το πας στον βοηθό του Τάσσου, τον Σπύρο Καραχρήστο». Και έτσι το πήγε στον Σπύρο. Και ο Τάσσος κάνει ένα αντίτυπο. Έλεγε στο Νίτσο: «Βρε Κώστα, έχω κάνει έναν Στάλιν αλλά δεν τον βρίσκω». Και να που βρέθηκε έτσι. Κάνει ένα αντίτυπο λοιπόν και του το δίνει. «Έχε τον εσύ και φύλαξέ τον». Και έτσι το είχε ο Νίτσοσ και ύστερα εγώ το έδωσα.

Περιοδικό «Θέατρο»

Η Έφh Ροδίτη φέρνει ένα τεύχος που βρίσκεται στα ράφια κάτω από το παράθυρο. Άρχισε να βγαίνει το 1961. Τα εξώφυλλα ήταν παραγγελία σε κάποιον καλλιτέχνη, ζωγράφο, αρχιτέκτονα. Το κάθε τεύχος είχε μέσα και ένα αδημοσίευτο ολόκληρο θεατρικό έργο. Συμπτωματικά αυτό που κρατάς έχει το «Περιμένοντας τον Γκοντό» του Μπέκετ. Αυτή είναι η πρώτη δημοσίευση στην Ελλάδα ενός από τα διασημότερα έργα του 20ού αιώνα. Για εκείνη την εποχή είναι κάτι πολύ ιδιαίτερο. Σε μια εποχή που η Βουλγιοκλάκη είναι σταρ, στην πολιτική γίνεται χαμός και ο κόσμος δεν έχει τόσο καλό μορφωτικό επίπεδο, αυτό είναι κάτι πρωτοποριακό. Με καλή ποιότητα χαρτίου, καλό περιεχόμενο. Και η θεατρολογία δεν υπήρχε τότε. Ξεκίνησε δεκαετίες μετά το κλείσιμο του «Θεάτρου».

Αστερίσκοι

Ο Νίτσοσ εξέδιδε το «Θέατρο» ενώ ήταν διευθυντής στα «ΝΕΑ». Άρχιζε ο «Αστερίσκος», ένα μονόσηλο, δέκα αράδες, στη δεύτερη σελίδα πάνω πάνω και κάτω είχε αστεράκια. Αφορούσε τις τέχνες και λίγο περισσότερο το θέατρο γιατί έδινε περισσότερες αφορμές. Παρακολουθούσε την παράσταση και κατευθείαν πήγαινε στο γραφείο για να γράψει την κριτική. Την άλλη μέρα έτρεχαν να δουν τι γράφει ο Νίτσοσ. Μπορούσε να κατεβάσει μια παράσταση. Λόγω της κριτικής σε μια παράσταση του Μάνου Κατράκη δεν πήγε ο κόσμος. «Με έκαψες», του είπε ο Κατράκης. Ήταν δίκαιος αλλά και πολύ αυστηρός. Έντιμος κριτικός. Δεν θα έκανε κάτι για να τον αγοράσεις. Δεν υπήρχε τέτοια περίπτωση. Έλεγε τη γνώμη του, όποια και αν ήταν.

Στο «Θέατρο» μετέφερε τους «Αστερίσκους». Ήταν πραγματικοί καταπέλτες. Ιδιαίτερα καυστικοί, με έντονο πολιτικό χρώμα. Ειδικά στη Μεταπολίτευση, ο Νίτσοσ ήταν πολύ μαχητικός εναντίον της Νέας Δημοκρατίας που ήταν τότε κυβέρνηση. Ο Τρυπάνης ήταν υπουργός Πολιτισμού κάποτε. Κάποια στιγμή του φέρνουν να διαβάσει αμέσως το νέο τεύχος. Δίπλα του η Συνοδινού, η οποία και μας το διηγήθηκε ύστερα. Λέει: «Πάλι με χτυπάει ο Νίτσοσ. Αλλά καλά τα λέει. Δίκιο έχει».

Ο Νίτσοσ σαν άνθρωπος

Δούλευε πολύ σκληρά. Στην εφημερίδα πήγαινε από τις 4 το πρωί εκεί που τυπώνεται, δίπλα στους εργάτες. Έπινε ένα καφεδάκι, κάπνιζε το τσιγάρο του και μετά κατέβαινε στο γραφείο του. Ένα τραπέζο-γραφείο και πάνω ήταν τα χαρτιά του. Εφημερίδες σκόρπιες, βουνό πάνω στο γραφείο. Εγώ άφησα το θέατρο σαν ηθοποιός για να είμαι κοντά στον Νίτσο. Χρειαζόταν έναν τέτοιο άνθρωπο κοντά του. Ήμουν μέσα στον χώρο, γνώριζα τα πράγματα. Έκανα μύρια όσα. Διορθώσεις, με την ανιψιά του την Έλλη. Ξανά και ξανά μέχρι να είναι τέλειο. Έβρισκα διαφημίσεις. Πήγαينا σε αγνώστους. Πήρα διαφήμιση από τη Swiss Air και από άλλους πολλούς. Θυμάμαι ήταν ένας που είχε διαφημιστική εταιρεία, θαλής στο όνομα. Είχα αποταθεί σ' αυτόν σοβαρά προτείνοντας, δείχνοντάς του. Μου λέει: «Να σας πω... έρχεστε να δουλέψετε εδώ;» (γέλια).

Συνεργασία με τον Αλέξη Μινωτή στη δικτατορία

Έκανα διάφορες συνεργασίες μετά τον Κουν. **Δεν ξέρω πώς και με παίρνει ο Μινωτής αφού έκανα οντισιόν.** Θα ανέβαζε το «Μάνα κουράγιο». Δεν είχε κάποια για τον ρόλο της Κατρίν. Ο ρόλος δεν έχει λέξη. Τα λόγια του ρόλου με το σώμα και ανάρθρες κραυγές. Η σιωπή όμως έχει πολύ κείμενο μέσα. Η παύση λέει πιο πολλά από το κείμενο. Η Κατρίν αγαπούσε πολύ τα παιδιά. Είναι στο τέλος λοιπόν στρατιώτες και λένε: «Πάμε στο άλλο χωριό να σκοτώσουμε τον κόσμο, πάμε ξεκίνα!». Και η Κατρίν δεν ξέρει πώς να ειδοποιήσει. Υπάρχει μια καλύβα με μια σκάλα. Βαστώντας ένα ταμπούρλο, ανεβαίνει στη σκεπή και χτυπάει μανιωδώς για να ειδοποιήσει, σαν να τους λέει «Ξυπνήστε, φύγετε!». Και τότε τη σκοτώνουν. Πέφτει από τη σκεπή. Με ξαπλώνουν κάτω και έρχεται από πάνω μου και κλαίει η Παζινού. Οπότε γίνεται σκοτωμός, φοβερό χειροκρότημα. Μεγάλη επιτυχία. Ο κόσμος έβλεπε το ταμπούρλο και το δυνατό χτύπημα σαν να το έλεγα σ' εκείνους. Μήνυμα αφύπνισης. Αυτό εισέπραττε. Έπαιρνε άλλες διαστάσεις μέσα στη δικτατορία.

Απολογισμός

Νιώθω ηρεμία. Το θέατρο με δικαίωσε, έκανα καλά που το διάλεξα, γιατί αισθανόμουν ότι έδινά όσα περισσότερα μπορούσα στο κοινό και τους δικούς μου ανθρώπους. Πολλά έργα και έντονες σκηνές. Αυτό ήταν για εμένα το θέατρο. Δεν ήξερα τι ήθελα από μικρή. Το βρήκα κάνοντας αυτά με τον Κατσέλη, φτάνοντας στον Κουν. Δεν

1. «Ο Θείος Βάνιας» του Τσέκοφ. Στον ρόλο του Βάνια, ο Κάρολος Κουν, που σκηνοθέτησε το έργο. Τη Σόνια υποδύεται η Έφh Ροδίτη. (1960)

2. Ο Κάρολος Κουν

3. Ο Πέλος Κατσέλης

4. Ο Κώστας Νίτσοσ, ιστορικός διευθυντής της εφημερίδας «ΤΑ ΝΕΑ» και της απεργιακής εφημερίδας «Αδέσμευτη Γνώμη», που κυκλοφόρησε το 1975 ως απάντηση στους εκδότες.

είχαμε στο Port Said το περιβάλλον, πράγματα που να σου δείχνουν δρόμους.

Νοσταλγείτε;

Δεν νοσταλγώ. Είμαι ευτυχής που έζησα εκείνη την εποχή. Κάποτε με ρώτησαν «τι θα ήθελες να παίξεις;» Δεν θέλω όμως να παίξω, θέλω να ξαναπαίξω. Με τον καιρό τα πράγματα όλα αυτά δουλεύουν μέσα σου. Καζάνι. Πλένεις τα πιάτα, περπατάς και κάποια στιγμή σου έρχεται και λες «αυτό ήθελε να πει το έργο και δεν το κατάλαβα». Η δικαίωση όμως είναι σημαντική. Ότι δεν πήγε η ζωή σου στράφι. Να σε σταματήσουν στον δρόμο, να σου πουν «σας ευχαριστώ». Είναι ένα αίσθημα να κλάψεις, να βουρκώσεις. Δεν υπάρχουν λόγια. Λες «καλά έκανα».

Έχω ζήσει και την κωμικοτραγική πλευρά βέβαια. Το 1983 υποδύομαι σε μια τηλεοπτική σειρά, τη «Λάμψη των Άστρων», τη σύζυγο του Δημήτρη Παπαμιχαήλ, ο οποίος είχε μια πολύ μεγάλη κλινική. Εγώ έκανα την καλή, κοσμική σύζυγο. Αρρωσταίνει η αδερφή του Νίτσο και είναι στον Ευαγγελισμό. Υπήρχε τότε άνθρωπος στο ασανσέρ που σε ρωτούσε πού πηγαίνεις. «Εσείς που θέλετε να πάτε;» Απαντώ «Στον 5ο». Λέει «Πατί;», λέω «Είναι, ξέρετε, η αδερφή του άντρα μου». Και μου λέει: «Κοτζάμ κλινική έχετε, εδώ τη φέρατε;». Είναι φοβερό αλλά αλήθεια ο άνθρωπος το πίστευε.

Μια γυναίκα, μια φορά, με είχε σταματήσει έξω από τον Εθνικό Κήπο: «Κυρία Ροδίτη μου, ευχαριστώ πολύ. Δεν ξέρετε τι έχετε κάνει για εμένα». Βούρκωσε, μου κράτησε τα χέρια, δεν είπε όμως τίποτα. Τα χάνεις και εσύ. Τόσο αυθόρμητο, αληθινό που δεν μπορείς να ρωτήσεις. Έχω ζήσει άσχημα και ωραία. Είμαι ευχαριστημένη. Έχω κάνει κάτι καλό. Κάπου, κάτι έδωσα. Θα μου πεις αυτό πλανιέται κάπου στον αέρα. Αυτή είναι η μοίρα όλων όμως. Όσο ζουν οι άλλοι, που μνημονεύουν αυτόν που έφυγε, ζει και εκείνος.

Ποια είναι η φιλοσοφία σας για τη ζωή;

Να τα έχεις καλά με τον εαυτό σου. Να κοιμάσαι ήσυχος. Να χαίρεσαι που υπάρχουν! Γιατί ανά πάσα στιγμή φεύγεις. Να χαίρεσαι τη στιγμή. Δύσκολο. Νομίζουμε πως είμαστε αθάνατοι. Για να το καταλάβεις θέλει άσκηση μεγάλη. Εσύ είσαι μικρό παιδί. Πόσο είσαι;

-20.

Αχ, υπάρχει και αυτή η ηλικία! (Γέλια)

-Σας ευχαριστώ πολύ για τη συζήτηση.

Να είσαι καλά!

Εκτίμησα πολύ τη ζεστασιά της Έφh Ροδίτη, και αναγνώρισα το ταλέντο της να διηγείται με τρομερό ενδιαφέρον ιστορίες, καθώς και το χιούμορ της που διατηρείται ακμαίο. Φεύγοντας, μου χαρίζει το πρώτο μεταδικτατορικό τεύχος του «Θεάτρου», που κυκλοφόρησε το τρίμηνο «Μάρτης - Ιουνίου 1974». Επιφυλάσσεται στην επόμενη συνάντησή μας να μου δώσει κι άλλα. Στον δρόμο το ξεφυλλίζω και διαβάζω στους «Αστερίσκους» του Νίτσου «Το «Θέατρο» καλύπτει με ανέκφραστη υπερηφάνεια, το εξώφυλλο του πρώτου ελευθέρου τεύχους από το απείριστο Σήμα της Δημοκρατίας, χαραγμένο από ένα μεγάλο καλλιτέχνη και πιστό δημοκράτη, τον Κωνσταντίνο Παρθένη! Οι κοινωνικοί αγώνες είχαν ανέκαθεν υποστηρικτές του καλλιτέχνης. Δεν θα μπορούσε να είναι αλλιώς. Η τέχνη είναι συνδεδεμένη με τη βαθύτερη ελευθερία του ανθρώπου. Μια ελευθερία υπόστασης». Η γραφή του Νίτσου πραγματικά σε συνεπαίρνει... **A**

Επιμέλεια:
ΤΑΝΙΑ ΔΕΛΗ

ΞΕΡΕΙΣ ΟΤΙ
ΜΠΑΙΝΕΙ
ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ
ΑΝΟΙΞΗ ΟΤΑΝ:
...λες στο
τηλέφωνο:
«Ωραία,
θα είμαι έτοιμη
σε 5 λεπτά»

MAC
Υγρό κραγιόν
από τη συλλογή
Lunar Luck €32

KIKO MILANO
Υγρό ενυδατικό foundation €15,99

CALZEDONIA
Καλτσάκια Mickey Mouse

SWATCH
Ρολόι Squared Love, από τη σειρά
Valentine's Day €115

SAFILO
Γυαλιά οράσεως
Polaroid

NEW BALANCE
Γυναικεία αθλητικά παπούτσια

KALOGIROU
Μοκασίνια από καστόρι
€147,50

CARPISA
Τσάντα €49,95

MISSONI
Υφασμάτινο παντελόνι €590

BEE CERA
Stemcell, ορός προσώπου και
λαιμού άμεσου lifting

YAMAMAY
Σατινέ lingerie €35,95

NUXE
Huile Prodigieuse Florale,
ξηρό λάδι για μαλλιά,
πρόσωπο και σώμα

ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΩΡΙΑ SOS
Βραχιόλι Μαρτάκι μαργαρίτα €5,50

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ
Χειροποίητα μπολ από πορσελάνη, του Μάνου Καλαμένιου

BENETTON
Unisex κασκόλ

**ΧΑΜΟΓΕΛΟ
ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ**
Βραχιολάκι Μαρτιάτικο
Μίκτ €3,50

Η καθηγήτρια της ευτυχίας

Γιατί υπάρχουν τόσα βιβλία για την κατάκτηση της ευτυχίας, τόσες συμβουλές, κι όμως οι άνθρωποι δεν είναι ευτυχισμένοι; «Γιατί θέλει δουλειά», λέει η ακαδημαϊκός Λόρι Σάντος.

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΥΤΣΟΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Νιώθω ότι κρατάω την αναπνοή μου πολλές φορές μέσα στην ημέρα. Δεν αναπνέω καθόλου. Θέλω να χορτάσω ανάσες. Πάνω τον εαυτό μου να προσπαθεί να μιμηθεί τις βαθιές αναπνοές της γιόγκα. Να οξυγονωθεί ο εγκέφαλος. Αναπνοές, αναπνοές, αναπνοές. Και το στρες φεύγει; Όχι, αλλά μειώνεται, μου λέει η φίλη που περιγράφει τα συμπτώματά της. Αυτό το στρες, αυτό το άγχος είναι που μας καταστρέφει. Μας κάνει κακό. Και δεν απόρρησα καθόλου όταν διάβασα ότι το μάθημα *Ψυχολογία και Ευ Ζην*, το οποίο διδάσκει στο πανεπιστήμιο Yale η καθηγήτρια **Λόρι Σάντος**, έγινε το πιο σουζεδιάρικο. Από το 2018, που η κυρία Σάντος πάτησε το πόδι της στο αμφιθέατρο το μάθημά της συγκαταλέγεται μεταξύ των δημοφιλέστερων. Γιατί; Η ίδια υποστηρίζει πως τα παιδιά μας τα τρώει το άγχος. Τα καταστρέφει. Αυτοί οι Ivy Leaguers που γράφτηκαν σωρηδόν στο μάθημα αναζητούσαν κάτι, ήθελαν να μάθουν επιβεβαιωμένες τεχνικές για να ζήσουν μια πιο ευτυχισμένη ζωή. Με το μέλλον τους να προδιαγράφεται λαμπρό, κάτι μελαγχολικό υπέβασκε παρά τη δημοφιλία του μαθήματος.

Όλοι αυτοί οι νέοι άνθρωποι με τις υψηλές επιδόσεις αναζητούσαν κάτι που έχασαν ή δεν βρήκαν ποτέ. Είτε έτσι είτε αλλιώς, η επιθυμία να ζεις μια πιο ολοκληρωμένη ζωή δεν περιορίζεται στους συγκεκριμένους φοιτητές, και η Σάντος μετέτρεψε το μάθημά της στη δημοφιλή σειρά podcast υπό τον τίτλο *«The Happiness Lab»*. Και έγινε download περισσότερες από 64 εκατομμύρια φορές. Η Σάντος καταπιάνεται με κάτι ασυνήθιστο. Διδάσκει Ευτυχία. Γιατί υπάρχουν τόσα βιβλία για την κατάκτηση της ευτυχίας, τόσες συμβουλές και τόσο πολύ υλικό περί ευτυχίας, και όμως οι άνθρωποι τελικώς δεν είναι ευτυχισμένοι; *«Γιατί θέλει δουλειά. Γιατί είναι δύσκολο!»* Αυτή είναι η απάντηση που δίνει η 46χρονη ακαδημαϊκός, η οποία πήρε άδεια από τη διδασκαλία για να αφοσιωθεί στα podcasts και κυρίως για να μην «καεί». Αν δεν είναι η καθηγήτρια ευτυχισμένη, θα είναι οι φοιτητές;

Στα περισσότερα πράγματα κάνουμε λάθος. Το μυαλό μας μάς εξαπατά. Έχουμε βάλει σε «κουτιά» όλα όσα νομίζουμε ότι μας κάνουν ευτυχισμένους. Μπορεί να θεωρούμε ότι τα περισσότερα λεφτά φέρνουν την ευτυχία, ή νομίζουμε ότι θα τη φέρει η αλλαγή των συνθηκών ή η αγορά ενός σούπερ κινητού τηλεφώνου. Κι όμως δεν βαδίζουμε στον δρόμο τον σωστό, αναφέρει σε συνέντευξή της στους NYT η ακαδημαϊκός. Όλα αυτά είναι αποπροσανατολιστικά. *«Μετά από μια εξαντλητική μέρα, θέλω να κάθομαι και να παρακολουθώ χαζομάρες στο Netflix, παρόλο που ξέρω ότι τα επιστημονικά δεδομένα υποδηλώνουν ότι αν γυμναζόμουν ή αν καλούσα έναν φίλο θα ήμουν πιο χαρούμενη. Αλλά, για να το κάνω αυτό, πρέπει να καταπολεμήσω την προαίσθησή μου. Χρησιμοποιώ βοήθεια με*

αυτό, και δεν τη λαμβάνουμε φυσικά, ειδικά στη σύγχρονη εποχή. Υπάρχει η τεράστια καπιταλιστική κουλτούρα γύρω μας που μας λέει να υπερκαταναλώνουμε και η κουλτούρα των ταχύτατων και θορυβωδών επιτευγμάτων που καταστρέφει τους φοιτητές μου από την άποψη του άγχους. Πολεμούμε επίσης πολιτιστικές δυνάμεις που μας λένε: "Δεν είσαι αρκετά χαρούμενος. Η ευτυχία θα μπορούσε απλώς να βρίσκεται στη γωνία"». Δεν θα καούμε περισσότερο, αλλά η Σάντος πιστεύει ότι θετική επίδραση στην ευτυχία έχει και η σύνδεση με άλλους ανθρώπους, το να συμμετέχεις σε ομάδες, να κάνεις εθελοντισμό, βοηθά ο διαλογισμός ή η θρησκευτική πίστη. Θα μπορούσε να σε κάνει πιο ευτυχισμένο ακόμα και η ομάδα του Cross Fit. Για άλλους είναι η αλλαγή περιβάλλοντος, θα μπορούσε κάποιος να μετακομίσει στην Ολλανδία, για παράδειγμα, και να γίνει χαρούμενος. Είναι πιο εύκολη η αναζήτηση νοήματος εάν υπάρχει γύρω μας ένας «κοινωνικός και πολιτιστικός μηχανισμός». Καλό θα ήταν να είναι ένας υγιής μηχανισμός. Να είναι υγιείς ομάδες με υγιή αυτοπεποίθηση. Α, και να μη συγκρίνουμε τον εαυτό μας με τους άλλους. Υπάρχουν έρευνες που δείχνουν ότι οι έφηβες αποσταθεροποιούνται και νιώθουν άσχημα με τον εαυτό τους μετά την περιδιάβαση στον συνήθως εξωραϊσμένο και fake κόσμο του Instagram. Αλλά είναι εργαλείο, λέει η Λόρι Σάντος, όπως και τα άλλα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν είτε με θετικό τρόπο για την ευεξία σου, είτε με αρνητικό τρόπο. Μπορεί για χίλιους λόγους να νιώσεις χειρότερα χρησιμοποιώντας την εφαρμογή του Instagram, αλλά οι φοιτητές συνδέονται μέσω αυτού, συνδέονται με κοινότητες για την αντιμετώπιση και ενημέρωση όσον αφορά τις διατροφικές διαταραχές και το άγχος. Μπορείς να είσαι παρών χωρίς να ασκείς ή να σου ασκούν κριτική. Μπορείς να συμμετέχεις. Θα μπορούσε να συμβάλει στο να νιώσεις χαρούμενος και πιο ευτυχής το να αφήσεις κάτω το κινητό σου. Να μελετήσεις περισσότερο, να μιλήσεις με τον/τη συγκάτοικό σου.

«Οι φοιτητές ξοδεύουν πολύ χρόνο στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, νομίζοντας ότι είναι κοινωνικοί, αντί να μιλούν με άλλους ανθρώπους. Το κάνω κι εγώ. Υπάρχουν φορές που ο σύζυγός μου μπαίνει στο δωμάτιο και θα μπορούσαμε να κάνουμε μια ωραία συζήτηση για το πώς είναι η μέρα μας και κοιτάζω μερικές βλακείες στο Reddit. Θα μπορούσα να του μιλήσω! Δεν χρησιμοποιούμε πάντα σωστά τους ανθρώπους γύρω μας».

Τελικά υπάρχει απάντηση; Ποιο είναι το νόημα της ζωής;

«Να απολαμβάνεις τη μυρωδιά του καφέ το πρωί», λέει Σάντος, «να αγαπάς τα παιδιά σου. Να κάνεις έρωτα, να χαίρεσαι τις μαργαρίτες, την άνοιξη. Είναι όλα τα καλά πράγματα στη ζωή. Αυτό ακριβώς είναι». **Α**

CITY GUIDE

Αλίεβα και Πλατανιάς στο Μέγαρο

Δύο ξεχωριστές φωνές συναντιούνται στις 3 Μαρτίου σ' ένα γκαλά όπερας με αποσπάσματα από αγαπημένα έργα των Βέρντι, Πουτσίνι, Λεονκαβάλλο και Μασκάνι. Με την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών υπό τον Μίλτο Λογιάδη.

Ακτινοβολούν στο διεθνές λυρικό στερέωμα εδώ και χρόνια κερδίζοντας το θερμό χειροκρότημα και την αγάπη του κοινού. Την Πέμπτη 3 Μαρτίου η σοπράνο από το Αζερμπαϊτζάν Ντινάρα Αλίεβα και ο βαρύτονος Δημήτρης Πλατανιάς μας δίνουν ραντεβού στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών σε μια βραδιά που θα κυλήσει με τα ωραιότερα αποσπάσματα από αγαπημένες όπερες των Τζουζέππε Βέρντι, Τζάκομο Πουτσίνι, Ρουτζέρο Λεονκαβάλλο και Πιέτρο Μασκάνι.

Το γκαλά ανοίγει ο Έλληνας διακεκριμένος σολίστ, με τη χαρακτηριστική άρια του Ρενάτο «Eri tu che macchiavi quell'anima» («Εσύ χάδι για τούτη την ψυχή ήσουν») από τον «Χορό μεταμφιεσμένων» του Βέρντι. Η φημισμένη για τη βαθιά εκφραστικότητά της βραβευμένη υψίφωνος θα ερμηνεύσει το περίφημο «Vissi d'arte» [«Έζησα για την τέχνη»] από την «Τόσκα» του Πουτσίνι, μια από τις

πλέον συγκινητικές παρτιτούρες που έχουν γραφτεί για τη φωνή της σοπράνο στην ιστορία του ιταλικού μελοδράματος. Θα ακουστούν, επίσης, χαρακτηριστικά σόλο και ντουέτα από τους «Παλιάτσους» του Λεονκαβάλλο.

Στη δεύτερη ενότητα, περιμένουμε να απολαύσουμε τους δύο αγαπημένους λυρικούς ερμηνευτές σε ρεπερτόριο Βέρντι, σε δημοφιλείς άριες από τη «Λουίζα Μίλλερ» και τη «Δύναμη του πεπρωμένου», αλλά και σε ένα δραματικό ντουέτο από τον «Τροβατόρε».

Μαζί τους, η Κρατική Ορχήστρα Αθηνών, υπό τον καταξιωμένο μάεστρο Μίλτο Λογιάδη, συμπληρώνει το πρόγραμμα με τρία ορχηστρικά: τις Εισαγωγές από τον «Σικελικό εσπερινό» και τη «Λουίζα Μίλλερ» του Βέρντι, καθώς και το Intermezzo από τον «Φίλο Φριτς» του βεριστή Πιέτρο Μασκάνι.

Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, Βασ. Σοφίας & Κόρραλη,
Αίθουσα Χρήστος Λαμπράκης - Πέμπτη 3 Μαρτίου στις 20:30
Τηλέφωνο: 2107282333, www.megaron.gr

ΓΕΥΣΗ

9 Αθηναϊκά Ταβερνάκια από τα παλιά

Της ΝΕΝΕΛΑΣ ΓΕΩΡΓΕΛΕ

Φλεβάρης δηλαδή Απόκριες, δηλαδή γλέντι, δηλαδή ταβέρνες, ήταν παλιά η απόλυτη εξίσωση για όλους τους Αθηναίους. Τότε βέβαια δεν υπήρχαν παρά ελάχιστα «καλά» εστιατόρια (που διαφοροποιούνταν από τις ταβέρνες βάζοντας υφασμάτινο τραπεζομάνηλο αντί για λαδόκολλα, μαύρο σακάκι στους σερβιτόρους κι ένα τάλιρο παραπάνω στον λογαριασμό), ούτε στριτφουντάδικα με «όλες τις γεύσεις του κόσμου», η έννοια «αθηναϊκή εστίαση» δεν είχε εφευρεθεί σαν όρος, να μη μιλήσουμε για fine dining... Σήμερα οι παλιές ταβέρνες –στυλοβάτης και ιστορικό κομμάτι της ελληνικής γαστρονομίας που σαν τέτοιες θα έπρεπε να μελετιώνται αλλά και να πρωτοδοτούνται από το κράτος για να εξακολουθήσουν να υπάρχουν–, έχουν μειωθεί δραματικά, έχουν αλλάξει κατά πολύ τον χαρακτήρα τους, πολλοί είναι οι ιδιοκτήτες τους που πεθαίνοντας δεν άφησαν πρόθυμους για να ακολουθήσουν απογόνους. Παρόλα αυτά υπάρχουν και αρκετές που επιμένουν και συνεχίζουν ακάθεκτες τη λειτουργία τους μαζεύοντας στα τραπέζια τους μεγαλύτερους νοσταλγούς αλλά και νέους που τρελαίνονται στην ιδέα να ζήσουν μια ταβερνίσια βραδιά «όπως παλιά». Ας δούμε κάποιες αγαπημένες που στον χώρο τους μοιάζει ο χρόνος να έχει σταματήσει και βλέπουν τα τραπέζια τους και σήμερα καθημερινά γεμάτα.

Το κουτούκι του Τσεκούρα

Ξεκίνησε το 1933 σαν μπακαλοταβέρνα με 2-3 τραπέζια για την εργατιά της περιοχής που ερχόταν μέχρι εδώ τα μεσημέρια να κολατσίσει φέρνοντας μαζί και το κάτι τους για να τους το ψήσει ο μπακάλης. Τα... «ψηστικά» κοστίζουν κάτι παραπάνω, μουρμούραγαν οι εργάτες λέγοντας πως ο μπακάλης τους τσεκούρωνε στον λογαριασμό, οπότε... να και το όνομα! Σήμερα, η τρίτη γενιά έχει κρατήσει το υπέροχο λαϊκό ντεκόρ, μαγειρεύει άζια και παينةμένα κατσαρόλα, τηγανίζει αφρόψαρα ή και συκωταριές, παραδίπλα ψήνει μπριζόλες, παϊδάκια και ωραίο μοσχαρίσιο συκώτι, το κρασί το φτιάχνουν οι ίδιοι με μούστο που παίρνουν από τη θήβα. **25ης Μαρτίου 83, Κερατσίνι, 2104007519**

Μεταξού

Παλιά νόμιζα πως το όνομα βγαίνει από την περιοχή που βρίσκεται, το Μεταξουργείο. Όμως όχι, εδώ ήταν το σπίτι της εύπορης οικογενείας Μεταξά, πάνω έμεναν, κάτω είχαν την μπακαλοταβέρνα. Ωραία πλακόστρωτη αυλή, μουριά που δίνει φουντωτή σκιά τα καλοκαίρια, στα πιάτα μπακαλιάρος σκορδαλιά, ρεβυθάδες, ψητά κρεατικά, μαγειρευτά, καλό χύμα, ανοιχτή και τα μεσημέρια. Πολύ γνω-

στή και στις νεανικές παρέες για τα αυθεντικά γλέντια που στήνονται κάθε βράδυ, τις Τρίτες το συγκρότημα Γκιντίκι, τις Τετάρτες Ικαριώτικα, το Σ/Κ ρεμπέτικα, και ποιος δεν έχει ρίξει τις στροφές του εδώ αλλά και στην «αδελφή» Κοτταρού λίγο παρακάτω (αυτή μόνο βράδυ). **Πυθοδώρου 10, Μεταξουργείο, 2105120682**

Τσομπανάκος

Από Μικρασιάτες πρόσφυγες που το άνοιξαν το 1954 (πριν έβοσκαν πρόβατα στους χωματινούς δρόμους της Καισαριανής) και με ντεκόρ που τα έχει όλα: αντίκες, παλιά σκεύη και εργαλεία, πίνακες και φωτογραφίες με παλιούς θαμώνες, μπακίρια, κρασοβάρελα αλλά κι ένα τζουκ μποξ σε λειτουργία. Μεγάλη δύναμη στα μαγειρευτά, πίτες, μεζεδάκια, όμως όλοι πάνε για τα «φρούτα του δάσους», τα υπέροχα, λεπτοκομμένα και άφθαστα στο ψήσιμο παϊδάκια. Από τις τελευταίες που έμειναν για να θυμίζουν πως η Καισαριανή πριν γίνει κι αυτή «όπισθεν Χίλτον» ήταν μια λαϊκή γειτονιά γεμάτη ταβέρνες που μάζευαν κόσμο από όλη την Αθήνα. **Ανακρέοντος 2, Καισαριανή, 2107248441**

Πειναλέων

Εντάξει, δεν είναι από τις αρχές του προηγού-

ΚΡΙΤΙΚΗ
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΩΝ /
ΠΡΟΣΩΠΑ /
ΑΦΙΞΕΙΣ /
ΣΥΝΤΑΓΕΣ /
TIPS ΓΕΥΣΗΣ

Πειναλέων

Ραμόνα

Σαΐτα

Τσομπανάκος

μενου αιώνα—πρωτάνοιξε το 1975—, αλλά είμαστε πολλοί που έχουμε ρίξει εκεί τα φοιτητικά μας γλέντια (και συγκινούμαστε όταν ακούμε πως ακόμη ζει και βασιλεύει). Οι παρέες σήμερα είναι όλοι οι παλιοί αλλά και πολλή νεολαία που κάτι τέτοια μικρά, «ιστορικά» ταβερνάκια τα ψάχνει και όταν τα βρει ζωντανά και του γούστου της τα κάνει στέκια της. Στον κατάλογο θα βρεις τα κλασικά—γίγαντες, φάβα, κοκκινιστό, λεμονάτο—, αλλά και πιο «σύγχρονα» όπως το χοιρινό με μαστίχα και μάραθο (που προδίδει και την καταγωγή του ιδιοκτήτη Μακάριου Αβδελιώδη από τη Χίο). **Μαυρομυάλη 152, Εξάρχεια, 2106440945**

Λεύκα

Στον ίδιο δρόμο και η παμπάλαιη Λεύκα που ξεκίνησε σαν καρβουνιάρικο της γειτονιάς και σιγά σιγά εξελίχθηκε σε μία από τις καλύτερες παραδοσιακές ταβέρνες της πόλης. Ανθηρή και ζωηρή και σήμερα μαζεύει στην υπέροχη στεγασμένη αυλή της παρέες από το μεσημέρι μέχρι αργά το βράδυ και τις ταΐζει ωραία αρνάκια ριγανάτα, ντολμαδάκια, συκωταριές αλλά και μαεστρικά ψημένα κρεατικά σχάρας. Έχω βρεθεί σχετικά πρόσφατα εκεί Τσικνοπέμπτη και γινόταν το σώσε! **Μαυρομυάλη 121, Εξάρχεια, 2103614038**

Σαΐτα

Κι αν ήταν παλιά η Πλάκα ταβερνομάνα... Σήμερα οι περισσότερες ταβέρνες είναι αρκετά τουριστικές αλλά στον κεντρικό της δρόμο την Κυδαθηναίων υπάρχει πάντα η Σαΐτα, το υπόγειο καπηλειό που ξεκίνησε πουλώντας ρετσίνα από τα Μεσόγεια. Εδώ ερχόταν και ο Σαββόπουλος με την παρέα του και ο ιδιοκτήτης της ταβέρνας του... άφηνε τα κλειδιά γιατί βαριόταν να τους περιμένει να τελειώσουν τα τραγούδια τους. Στα χέρια της εγγονής Φωτεινής σήμερα, η οποία δεν λέει να αλλάξει τίποτα ούτε στο παλιό γραφικό ντεκόρ αλλά ούτε και στα πιάτα που είναι ίδια ακριβώς όπως τα έφτιαχναν οι γονείς και οι παππούδες της: μπακαλιάρος με σκορδαλιά, σαρδέλες, αλλά και κοκκινιστό, αρνάκι λεμονάτο και ωραία ψητά. **Κυδαθηναίων 21, Πλάκα, 2103226671**

Σκαλάκια

Υπήρχε εποχή που δεν λεγόσουν φοιτητές αν δεν είχες φάει-πiei-τραγουδήσει στα θρυλικά Σκαλάκια των Ιλισίων. Το σουζέ της εν λόγω ταβέρνας διατηρείται αμείωτο μέχρι και σήμερα και είναι πολλοί αυτοί που μαζεύονται στα τραπέζια της για το φοβερό κοκορέτσι φούρνου, τα ριγανάτα και φούρνου αρνάκια,

τις συκωταριές, τα κοκκινιστά, τους λαχανο-ντολμάδες, κυρίως όμως για τα ωραία, μερακλικά ψητά της. Μέσα ή έξω και κάτω από την κληματαριά ακόμη και τον χειμώνα χάρη στις τέντες και τα θερμαντικά σώματα. **Αιγινήτου 32, Ιλίσια, 2107229290**

Μαύρος Γάτος

Και το Παγκράτι φημιζόταν κάποτε για τις πολλές και ωραίες του ταβέρνες, οι περισσότερες από τις οποίες σήμερα έχουν κλείσει ή έχουν μετατραπεί σε σύγχρονα άλλων γαστρονομικών «χρήσεων» στέκια. Από τις αγαπημένες μου ο αναλλοίωτος Μαύρος Γάτος, με στιλ και ατμόσφαιρα παλιακά, με πολλά τραπεζάκια μέσα στον χώρο με τις ωραίες ζωγραφικές στους τοίχους ή έξω στα τραπεζάκια πάνω στο πεζοδρόμιο. Ωραία και τα μαγειρευτά του, αλλά τέλεια τα μπιφτεκάκια, τα παϊδάκια, το σπώκι στη σχάρα μαζί με χειροποίητη τηγανητή πατάτα. **Πολέμωνος 4, Παγκράτι, 2107236903**

Ραμόνα

Η απαρχή της χάνεται στον περασμένο αιώνα και το ντεκόρ της—γεμάτο ξύλινα βαρέλια, ζωγραφίες με παλιούς μπекρήδες, γελοιογραφίες άλλων εποχών αλλά κι ένα τζουκ μποξ—είναι αυτό ακριβώς που περιμένεις από ένα

παλιό αυθεντικό κουτούκι. Οι σημερινοί ιδιοκτήτες είναι παιδιά και εγγόνια των πρώτων ιδιοκτητών. Παλιά όλοι καθόντουσαν μέχρι το πρωί με κιθάρες και τραγούδια, τώρα λίγο πιο ήρεμα (κάποιες βραδιές όμως υπάρχουν και όργανα) αλλά πάντα με προσήλωση στο καλό φαγητό. Μαγειρευτά, καλή σχάρα—το τέλειο μπιφτέκι—, και καλές λαϊκές τιμές που αρέσουν στη γειτονιά που εδώ έχει το στέκι της «από πάντα». **Μίνως 11-13, Καλλιθέα, 2109515952**

Και φυσικά υπάρχουν και βασιλεύουν πάντα τα θρυλικά **Δίπορτο** εκεί κοντά στη Βαρβάκειο, τα **Μπακαλιαράκια του Δαμίγου** στην Πλάκα, η **Κληματαριά** στην πλατεία Θεάτρου, ο φοβερός **Λελούδας** στον Βοτανικό, όπως είμαι σίγουρη πως κι εσείς ξέρετε κάποιες που ακόμα υπάρχουν και στις δικές σας γειτονιές. Τιμήστε τις τώρα τις Απόκριες, είπαμε, η ταβέρνα είναι ο θεμέλιος λίθος αυτού που σήμερα λέμε «αθηναϊκή εστίαση». Να ευχαριστήσω τον φίλο μου Γιώργο Πίττα (greekgastronomyguide.gr), για τις φωτογραφίες που βλέπετε, κυρίως όμως τον ευχαριστώ για το καταπληκτικό βιβλίο του *«Η Αθηναϊκή Ταβέρνα»*, που ξεκίνησε σαν μια δική του προσωπική και «ρομαντική» καταγραφή και κατέληξε να είναι το ωραιότερο βιβλίο που έχω ποτέ διαβάσει για την εμβληματική, παραδοσιακή, ιστορική αθηναϊκή ταβέρνα.

ΣΙΝΕΜΑ

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΚΑΪΜΑΚΗ

critic's CHOICE

Σελήνη, 66 ερωτήσεις***

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Ζακλίν Λέντζου ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Σοφία Κόκκαλη, Λάζαρος Γεωργακόπουλος, Μαρία Ζορμπά, Νικήτας Τσακίρογλου

JUST THE FACTS

Σελήνη, 66 ερωτήσεις***
Το πρώτο βήμα για την ενηλικίωση στη Σελήνη

Μια μέρα στη Σαγκάη**
Ρομαντισμός στην Άπω Ανατολή

Το πάθος**
Γαλλο-ρωσικό ερωτικό στόρι

Ο μεσάζοντας (Blacklight) ½
Ο Λιαμ Νίσον undercover για το FBI

Μπάντι ο Ροκ Σταρ 2 (-)
Αμερικανοκινεζική συμμαχία στην παιδική αγορά

Η Άρτεμη λείπει αρκετά χρόνια από το πατρικό της. Η αιφνίδια ασθένεια του πατέρα της την αναγκάζει να επιστρέψει στην πατρική εστία. Παρότι ελάχιστα πράγματα θυμίζουν το παρελθόν της παιδικής ηλικίας της, εκείνη νιώθει ακόμη σαν να είναι η παρουσία της ενοχλητική για τον αυστηρό πατέρα της. Οι μέρες που θα ακολουθήσουν θα φέρουν πατέρα και κόρη αντιμέτωπους με μυστικά από το παρελθόν αλλά και αλήθειες που έπρεπε να έχουν ειπωθεί προ πολλού.

Πατέρας-κόρη. Για την πρώτη της μεγάλου μήκους ταινία, η ταλαντούχα Ζακλίν Λέντζου επέλεξε ένα δοκιμασμένο δραματουργικό σχήμα. Η σχέση πατέρα-κόρης προσφέρεται για πολλαπλές αναγνώσεις. Κυρίως όμως αφορά τη συναισθηματική βάση μιας σχέσης που μπορεί υπό προϋποθέσεις να καθορίσει μια ολόκληρη ζωή. Τη ζωή της Άρτεμης στη συγκεκριμένη περίπτωση, η οποία μοιάζει αρχικά χαμένη στον ρόλο της εσωτερικής νοσοκόμας του άρρωστου πατέρα της (τρομερή η επίδοση του Λάζαρου Γεωργακόπουλου σε έναν τόσο απαιτητικό ρόλο) που φορτώθηκε από την οικογένειά της. Με χαμπλότονη αφήγηση, ελάχιστους διαλόγους και σκηνές-βινιέτες (η παντομίμα, το πινγκ-πονγκ, ο μοναχικός χορός στο σκαμπό κ.ά.) από μια ασυνήθιστη καθημερινότητα, η Λέντζου χτίζει το χρονικό μιας επώδυνης ενηλικίωσης. Με ακαταμάχητο κινηματογραφικό στίλ, η Λέντζου ποντάρει σωστά στη χημεία της με τη Σοφία Κόκκαλη (που ξεκίνησε από τον πολυβραβευμένο «Εκτορα Μαλό» πριν από τρία χρόνια) και ενισχύει ένα καλοφτιαγμένο και στιβαρό δράμα χαρακτήρων που αποφεύγει τα στραβοπατήματα των κλισιέ. Το σενάριο της Λέντζου θέτει δεκάδες ερωτήματα για την αγάπη, την κίνηση, τη ροή και την απουσία αυτών, όπως σημειώνει ο εισαγωγικός υπότιτλος, αλλά πάνω από όλα η «Σελήνη» είναι μια ταινία για την ελευθερία και τη μοναξιά. Αυτά τα δύο στοιχεία αλληλοεπιδρούν όσο η Άρτεμη συνειδητοποιεί ότι η ώρα της ενηλικίωσης που κοντεύει πηγάζει υποχρεωτικά μέσα από την επιστροφή στην παιδική ηλικία. Το ταξίδι στη Σελήνη ξεκινά, και το συναισθηματικό φορτίο του έργου (αφόρητο και δυσβάσταχτο) απορροφάται μέσα από τις υποκριτικές επιδόσεις της Κόκκαλη, που χτίζει την ερμηνεία της σε υπέροχες χορογραφίες, κωμικά ξεσπάσματα αλλά και μια δραματική συνέπεια που γίνεται γιατρικό για τα ανοιχτά, ανεπούλωτα τραύματα της ηρωίδας της. Η κορύφωση του δράματος έρχεται με έναν τρυφερό εναγκαλισμό στο φινάλε. Εκεί που, όπως λέει και το τραγούδι του Φ. Ρ. Ντέιβιντ στους τίτλους τέλους, *words don't come easy*.

Το animation «Μπάντι ο Ροκ Σταρ 2» (Rock Dog 2) σε σκηνοθεσία Μαρκ Μπάντο αποτελεί τη συνέχεια ενός παιδικού φιλμ του 2016 που ενώνει κάποιους συμπαθείς ζωικούς χαρακτήρες με τη δύναμη του rock 'n' roll. Η ταινία θα βγει στις αίθουσες μόνο μεταγλωττισμένη στα ελληνικά.

«Δεν έχουμε τίποτα κοινό. Σε εκείνον αρέσουν τα κοστούμια Dior, τα φανταχτερά αυτοκίνητα, οι χαζές αμερικανικές ταινίες κι ο Πούντιν» (Το πάθος)

«Ο μεσάζοντας»

Ο μεσάζοντας BLACKLIGHT *½

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Μαρκ Γουίλιαμς
ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Λιάμ Νίσον, Άινταν Κούιν, Τέιλορ Τζον Σμιθ

Ο Τράβις είναι ένας «αόρατος» συνεργάτης του FBI, δουλειά του οποίου είναι να επεμβαίνει σε ζόρικες καταστάσεις και να σώζει μυστικούς πράκτορες. Κάποια στιγμή βρίσκεται μπλεγμένος στα δίχτυα μιας νοσηρής συνωμοσίας και αρχίζει να ψάχνει τι κρύβεται πίσω από αυτήν.

Ο Λιάμ Νίσον μεγαλώνει αλλά δεν το βάζει κάτω, καθώς στη δεύτερη υπερηρωική καριέρα που του προέκυψε την τελευταία εικοσαετία οι προτάσεις συνεργασίας έρχονται με ρυθμό χιονοστιβάδας. Στη διάρκεια αυτής της εικοσαετίας λίγες πάντως είναι οι καλές ταινίες που έχουν να πουν κάτι καινούργιο στο είδος της περιπέτειας. Ο «Μεσάζοντας» δεν ανήκει σε αυτές, παρότι η εισαγωγική σεκάνς με τον πύρινο λόγο της ακτιβίστριας πολιτικού κατά των πολιτικών και οικονομικών λόμπι προκαλεί το ενδιαφέρον. Η συνέχεια όμως είναι δίχως εκπλήξεις και αναμασά τα κλισέ μιας αδιάφορης περιπέτειας που ξέρεται με ακρίβεια πώς θα ολοκληρωθεί. Ο Νίσον πάντως υπηρετεί με συνέπεια τον ρόλο ενός «δυναμικού παππού» που δίνει τις κατάλληλες συμβουλές για αυτοάμυνα και προστασία στην ανήλικη εγγονή του!

Το πάθος (PASSION SIMPLE) **

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Ντανιέλ Αρμπίντ
ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Λετισιά Ντος, Σεργκέι Πολούνιν

Μια χωρισμένη μητέρα εθίζεται σε ακραίο βαθμό στην ερωτική σχέση που δημιουργεί με ένα γοητευτικό, παντρεμένο Ρώσο διπλωμάτη.

Η ταινία της Λιβανέζας Ντανιέλ Αρμπίντ αποτελεί διασκευή του ομότιτλου μυθιστορήματος της Αρνί Ερνό που πούλησε στη Γαλλία 130.000 αντίτυπα μέσα σε τρεις εβδομάδες. Πρόκειται για μια ακόμη κινηματογραφική απόδοση του παράφορου έρωτα μέσω μιας λιτής φόρμας που όμως έχει τις δυνατές –κυρίως ερωτικές– στιγμές της που σπάνε τη μονότονη ρουτίνα μιας σύγχρονης και δυναμικής γυναίκας, η οποία συνειδητοποιεί ότι ο εραστής της έχει καταφέρει κάτι μοναδικό. Να την κάνει να συνδεθεί ουσιαστικά με τον κόσμο όπως δεν το είχε κάνει ποτέ πριν στο παρελθόν. Τα αποτελεσματικά ενσωματωμένα μουσικά θέματα στην πλοκή, οι τολμηρές ερμηνείες της Ντος και του χορευτή Πολούνιν και οι αισθησιακές σκηνές είναι τα πιο δυνατά στοιχεία ενός συμβατικού κατά τα άλλα ερωτικού δράματος που μιλά για τις συνέπειες του παράφορου πάθους κι έχει στο επίκεντρο το δικαίωμα της γυναίκας στον έρωτα, ένα σχόλιο που μάλλον έχει ξεπεραστεί εδώ και καιρό. Ας μην ξεχνάμε ότι το βιβλίο που βασίστηκε η ταινία γράφτηκε το 1995.

- * ΑΔΙΑΦΟΡΗ
- ** ΜΕΤΡΙΑ
- *** ΚΑΛΗ
- **** ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ
- ***** ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ

Ταξίδι στη Σελήνη

«Μια μέρα στη Σαγκάη»

Μια μέρα στη Σαγκάη

(A DAY IN THE LIFE OF A TEDDY BEAR) **

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Βασίλης Ξηρός ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Δημήτρης Μοθωνάιος, Του Χούα, Φενγκ Ζιάγκι, Ζανγκ Ζεν

Η ταινία αρχίζει με έναν χωρισμό (η βιολονίστρια Τζίνζι ανακοινώνει στον φίλο της το τέλος της σχέσης τους καθώς ετοιμάζεται να μετακομίσει στη Βιέννη για να συνεχίσει τις μουσικές σπουδές της) και μια φρέσκια γνωριμία. Ο Πάνος, Έλληνας αρχιτέκτονας που μόλις έχει φτάσει στη Σαγκάη, πέφτει πάνω στην ταραγμένη Τζίνζι και πιάνει κουβέντα μαζί της.

«Στους περισσότερους Έλληνες όλοι οι Ασιάτες –Κορεάτες, Κινέζοι, Ιάπωνες– μοιάζουν ίδιοι», λέει ο Πάνος στην Τζίνζι, η οποία δεν μπορεί να πιστέψει αυτό που ακούει, αφού οι διαφορές των συγκεκριμένων λαών είναι τόσο έντονες, σύμφωνα με εκείνη. Το «Μια μέρα στη Σαγκάη» είναι μια ελαφρώς διανοουμενίστικη ρομαντική κομεντί που μοιάζει να έχει βγει από μια συνάντηση του Ρομέο με τον Λινκλέιτερ. Αρκετός διάλογος, μια περιήγηση στην καθημερινή Σαγκάη, ρομαντισμός και χιούμορ να εναλλάσσονται στον πυρήνα της γλυκιάς ιστορίας με πρωταγωνιστές δύο αφοπλιστικούς χαρακτήρες. Δεν μπορεί όμως ο σκηνοθέτης να αποφύγει κάποιες κοινοτυπίες αρκούμενος στη δημιουργία ατμόσφαιρας και τη γεφύρωση δύο ξένων κόσμων, χωρίς περαιτέρω αξιώσεις ή απαιτήσεις.

ΘΕΑΤΡΟ

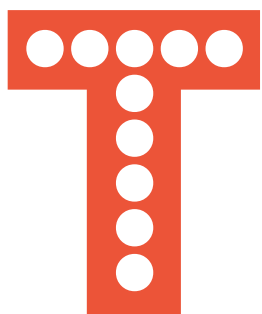
GEORGE BANGABLE

ΕΝΑΣ ΕΛΛΗΝΑΣ ΣΤΟ ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΟ
ΠΑΡΙΖΙΑΝΙΚΟ ΚΑΜΠΑΡΕ

CRAZY HORSE

Της ΕΥΤΕΡΠΗΣ ΜΟΥΖΑΚΙΤΗ - Φωτό: EVE SAINT RAMON

Α ΚΑΜΠΑΡΕ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ Α-ΠΛΑ τρόπος διασκέδασης. Είναι παράδοση, μια κουλτούρα που κρατάει από τον 19ο αιώνα. Σόου που κόβουν την ανάσα, επισκέπτες φτάνουν στο Παρίσι από όλο τον κόσμο και είναι **must** να βρεθούν σε κάποιο από τα θρυλικά καμπαρέ της πόλης του φωτός, να παρακολουθήσουν τις χορεύτριες με τα εντυπωσιακά κοστούμια να κινούνται στους ρυθμούς του καν καν.

Moulin Rouge, Lido και **Crazy Horse** είναι τα πιο παλιά και δημοφιλή καμπαρέ του Παρισιού. Στο θρυλικό Crazy Horse, που λειτουργεί από το 1951 και είναι γνωστό για την burlesque αισθητική και για το πιο σύγχρονο στιλ του, το show ανοίγει ο **George Bangable**, ή αλλιώς Γιώργος Παπαδάκης, ένας Έλληνας που γεννήθηκε στις Βρυξέλλες με καταγωγή από το Ηράκλειο Κρήτης. Στην τηλεφωνική μας επικοινωνία μου μιλάει με ενθουσιασμό για τη δουλειά του. Μεταφέρει την αίσθηση και το glam που αποπνέει το καμπαρέ, μοιράζεται ιστορίες από τους διάσημους που έχουν περάσει και έχουν συνεργαστεί με το Crazy Horse και μας λέει για την πορεία του.

«Το Crazy Horse είναι διαφορετικό από το Moulin Rouge και το Lido. Χρονικά είναι το πιο νέο καμπαρέ, το πιο μοντέρνο, είναι αρκετά glamour η ατμόσφαιρα, μπαίνει σε μια αίθουσα και κυριαρχεί το κόκκινο. Τα κοστούμια είναι λιτά. Το φως είναι το κοστούμι. Το φως "ντύνει" και "γδύνει" τα κορμια των χορευτριών. Επίσης, στο Crazy Horse, υπάρχουν μόνο γυναίκες χορεύτριες. Είμαι ο πρώτος και ο μοναδικός άντρας του καμπαρέ» εξηγεί ο George.

Ουσιαστικά, είναι ο κονφερασιέ του show, ο παρουσιαστής, αυτός που «δένει» το σόου, προετοιμάζει το κοινό, βρίσκεται στη σκηνή, χορεύει, τραγουδάει, κάνει χιούμορ και έχει αλληλεπίδραση με το κοινό. Πλέον, βρίσκεται πέντε χρόνια στο Crazy Horse. Ωστόσο, η περσόνα που ενσαρκώνει, είναι κάτι που δουλεύει πολύ περισσότερο, μέχρι που κατόρθωσε να φτάσει στο σημείο να του κάνει πρόταση το ίδιο το καμπαρέ.

«Τα τελευταία 14 χρόνια έχω αφιερωθεί αποκλειστικά στο burlesque και το καμπαρέ, δημιουργώντας μια περσόνα. Τον George Bangable. Ήθελα να ενσαρκώσω κάτι που θα κάνει τη διαφορά σε σχέση με όλους τους υπόλοιπους. Τα ερεθίσματά μου προέρχονται από την παιδική μου ηλικία, που έβλεπα ταινίες του '30, '40 και '50, άκουγα jazz μουσική, έχω εμπνευστεί από star και μεγάλα ονόματα του γαλλικού μιούζικαλ. Το καλλιτεχνικό μου επώνυμο Bangable το εμπνεύστηκα από τον Clark Gable, τον θρυλικό αμερικανό ηθοποιό και το μουστάκι του. Ωστόσο, έχει και μια άλλη σημασία η λέξη Bangable, που ταιριάζει στο ύφος του burlesque: σημαίνει κάποιον που τον ποθείς ερωτικά και σεξουαλικά».

Με το Crazy Horse συνεργάζονται μεγάλοι σχεδιαστές μόδας του Παρισιού, που δίνουν τη δική τους νότα όχι μόνο μέσα από τα κοστούμια καθώς και από ειδικά σχεδιασμένες performances. Ο Christian Louboutin, ο Jean Paul Gaultier και άλλοι σχεδιαστές έχουν συνεργαστεί με το καμπαρέ. Η Beyonce και ο Prince έχουν γυρίσει βίντεο κλιπ τους στο Crazy Horse.

Και οι διάσημοι που έχουν περάσει από το εμβληματικό καμπαρέ δεν σταματούν εδώ. Από τη Μαρία Κάλλας και τον Αριστοτέλη Ωνάση, μέχρι τη Madonna, τη Celine Dion και τον Johnny Depp, η λίστα είναι μεγάλη. Κάθε χρόνο έρχονται guest star και συμμετέχουν στο show του Crazy Horse. Ανάμεσά τους φιγουράρουν ονόματά όπως της Dita Von Teese, της Pamela Anderson και διάφορες γνωστές γαλλίδες ηθοποιοί. Ο George αφηγείται συγκινημένος τη φορά που είχε επισκεφθεί το Crazy Horse η Celine Dion, της οποίας είναι μεγάλος θαυμαστής.

«Υπάρχουν πάρα πολλές δυνατές στιγμές που έχω ζήσει κάνοντας αυτή τη δουλειά. Όταν μας είπαν ότι είναι η Celine Dion, στην αίθουσα, κόμπλαρα, σκεφτόμουν "πώς θα τραγουδήσω μπροστά της;". Είχα πολύ τρακ. Στο τέλος, ήρθε στα παρασκήνια, ήμουν ο πρώτος που είδε, έπεσε πάνω μου, με αγκάλιασε και μου είπε "είσαι τόσο φανταστικός". Δεν μπορούσε να το χωρέσει ο νους μου. Ήταν τεράστια αναγνώριση και χαρά για μένα».

Το Crazy Horse είναι ανοιχτό κάθε μέρα, όλο τον χρόνο, δεν κλείνει ποτέ. Έχει δύο shows την ημέρα και τρία το Σάββατο. Όλα αυτά υπό κανονικές συνθήκες, βέβαια. Λόγω της πανδημίας, τα καμπαρέ έμειναν για μεγάλο διάστημα κλειστά, αντιμετώπισαν δυσκολίες και η επαφή με το κοινό έγινε περιορισμένη.

«Από μικρός θαύμαζα τα καμπαρέ. Τα έβλεπα στις γαλλικές ταινίες τα Χριστούγεννα και νόμιζα ότι δεν μπορεί να υπάρχει κάτι τόσο φαντασμαγορικό. Πάντα με ταξίδευε αυτό. Αισθάνομαι ότι ανήκω εδώ. Αισθάνομαι σαν να είμαι σε ένα χώρο που πάντα γνώριζα».

Μελλοντικά, θέλει να επιδιώξει να φέρει καμπαρέ show στην Ελλάδα. Κάτι που έχει προσπαθήσει στο παρελθόν, χωρίς να βρει το κατάλληλο αντίκροσμα. Κλείνουμε την τηλεφωνική μας επικοινωνία με αυτή την ευχή. Αλλιώς, ραντεβού στο Παρίσι. **Α**

Μεφίστο

ο **Νικόλας Βαγιονάκης**

«πουλάει την ψυχή του στον διάβολο»

σε μια solo performance

στο Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης

Της ΕΥΤΕΡΠΗΣ ΜΟΥΖΑΚΙΤΗ

Αμβούργο, 1926. Ο Χέντρικ Χέφκεν, ένας ταλαντούχος και φιλόδοξος ηθοποιός, με ιδανικά, που μιλά για την επανάσταση που μπορεί να έρθει μέσω του θεάτρου, ξεκινά τις σπουδές και την καριέρα του. Δέκα χρόνια μετά, η καριέρα του φτάνει στο απόγειό της στο Βερολίνο, σε μια περίοδο που συμπίπτει με το Γ΄ Ράιχ, μία από τις σκοτεινότερες περιόδους της σύγχρονης ανθρωπίνης ιστορίας, με τον Χέφκεν να συνάπτει τη δική του συμφωνία με τον διάβολο για να φτάσει στην κορυφή. Πρόκειται για το **«Μεφίστο»**, το αντιπολεμικό αριστούργημα του Κλάους Μαν, που σκηνοθετεί και πρωταγωνιστεί ο **Νικόλας Βαγιονάκης** στο Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης.

Ενσαρκώνετε τον ήρωα του Κλάους Μαν, τον Χέντρικ Χέφκεν, έναν φιλόδοξο ηθοποιό που στον βωμό της επιβίωσης του καλλιτέχνη θυσιάζει τον άνθρωπο. Πώς επιλέξατε να αποδώσετε αυτόν τον ρόλο; Ήταν μια δική μου επιλογή το «Μεφίστο». Με ιντριγκάρει ο ρόλος ενός ηθοποιού, τόσο κόντρα ρόλος για μένα. Δεν μιλάμε για ένα μυθιστόρημα. Ο Κλάους Μαν, επειδή ήταν έκπτωτος και κυνηγήθηκε από το Γ΄ Ράιχ, ενώ τα πρόσωπα είναι όλα υπαρκτά, άλλαξε τα ονόματα. Τα κείμενα από μόνο του είναι πολύ δυνατό, σε καθοδηγεί, καθώς περιγράφει όλη τη μετάβαση της ζωής αυτού του ανθρώπου. Πώς ξεκινάει, ποιες είναι οι πολιτικές και υπαρξιακές του ιδεολογίες, ποιες είναι οι φιλοδοξίες του και πώς ξαφνικά μεταλλάσσεται και γίνεται ένας καραγκιόζης, ένας πίθηκος, ένας διασκεδαστής του Γ΄ Ράιχ. Το κτίσιμο που έχει κάνει ο Κλάους Μαν είναι μαγικό.

Ο Χέφκεν υποστηρίζει ότι παραμένει ουδέτερος και κάνει τη δουλειά του, παρά τα αποτρόπαια εγκλήματα των ναζί. Η ατάκα «μα εγώ είμαι απλά ένας ηθοποιός και τίποτα άλλο» επαναλαμβάνεται συνέχεια από τον ίδιο, σε μια προσπάθεια να

αποποιηθεί τις ευθύνες του και να δικαιολογήσει τον εαυτό του. Πουλάει τους φίλους του, τη γυναίκα του, τη ζωή του, αλλά εθελουφλεί.

Ποιες οι αναλογίες του «Μεφίστο» με τη σημερινή εποχή; Υπάρχουν κάποιοι συγγραφείς και ποιητές που είναι διαχρονικοί, έχουν κατορθώσει να έχουν μια διορατικότητα, ούτως ώστε να προβλέψουν κάποια ζητήματα τα οποία επαναλαμβάνονται. Η ιστορία του «Μεφίστο» θίγει το πρόβλημα της ανθρωπίνης απληστίας. Πόσο τραγικό σε μια τόσο μικρή ζωή, σε μια μεγάλη τύχη του να υπάρχουν, αντί να αναζητάμε ηρεμία και ευχαρίστηση, ο άνθρωπος να λειτουργεί τόσο περιέργα και άρρωστα, χωρίς ποτέ να καταφέρει να κατανοήσει την ομορφιά της απλότητας. Εδώ έχουμε να κάνουμε συγκεκριμένα με το Γ΄ Ράιχ, μία από τις πιο σκοτεινές περιόδους της ανθρωπότητας. Φυσικά και δεν λέω ότι θα συμβεί το ίδιο, αλλά δυστυχώς υπάρχουν παρόμοιες καταστάσεις και δεδομένα που επαναλαμβάνονται ακόμα και σήμερα, παρά του ότι γνωρίζουμε τις συνέπειες.

Ποια είναι η αγαπημένη σας σκηνή από το «Μεφίστο»; Όλες αυτές οι αυταπάτες που δείχνει, δεν υφίστανται. Ο ήρωας ξέρει πάρα πολύ καλά τι συμβαίνει. Και πάντοτε υπάρχει το τίμημα, υπάρχουν οι συνέπειες. Όλη αυτή η πορεία του, η λάμψη, η ευκολία... έρχεται η στιγμή που όλα ανατρέπονται. Το τέλος είναι συντριπτικό, είναι τρομακτικό, τα πάντα διαλύονται. Πέρα από τον ρόλο, αυτό είναι ένα μάθημα. Δεν μπορείς ανεξέλεγκτα να κάνεις οτιδήποτε, ποδοπατώντας τα ιδανικά σου, τις αξίες και τους ανθρώπους σου, και να μην έχεις συνέπειες. Είναι μαρτυρικό το τέλος, ο ήρωας πληρώνει το τίμημα της εύκολης λύσης που νόμιζε ότι έφτιαξε ο ίδιος. Δείχνοντας έτσι πως, όποιο και να είναι το αποτέλεσμα, τελικά υπάρχει καθαρή.

ΙΝΦΟ

«Μεφίστο», κάθε Πέμπτη, Παρασκευή και Σάββατο 21:30, στο Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης, για περιορισμένο αριθμό παραστάσεων.

www.athensvoice.gr

Διαβάστε όλη τη συνέντευξη

ΒΙΒΛΙΟ

Επιμέλεια
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΠΙΡΜΠΛΗ

Ακούγοντας τη βροντή του Κολοσσαίου

Για το μυθιστόρημα του Ben Kane, «Η Ξεχασμένη Λεγεώνα»
(μετάφραση Θανάσης Βέμπος, Εκδόσεις Anubis)

Του ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ

Η «Ξεχασμένη Λεγεώνα» είναι το πρώτο μυθιστόρημα του Βρετανού, γεννημένου στην Κένυα το 1970, συγγραφέα Ben Kane. Αν και αυτοτελής, αποτέλεσε εντέλει τον πρώτο από τους τρεις τόμους του περιφημου «Χρονικού της Ξεχασμένης Λεγεώνας». Κυκλοφόρησε στο Ηνωμένο Βασίλειο το 2008, έγινε αυτομάτως μεγάλη επιτυχία χάρη στην αυθεντικότητά της, στην πρωτότυπη πλοκή και στον γρήγορο, ατμοσφαιρικό και κινηματογραφικό ρυθμό της, και άνοιξε τον δρόμο για μια λαμπή καριέρα στον συγγραφέα της, ένα από τα πιο μεγάλα ονόματα, πλέον, στον χώρο της στρατιωτικής ιστορικής φαντασίας — ένα υποείδος του ιστορικού μυθιστορήματος που λατρεύεται από εκατομμύρια φανατικούς αναγνώστες σε όλο τον κόσμο.

Πέραν όμως της συναρπαστικής καθαυτό ιστορίας, των παθών, του δράματος και των συγκρούσεων των πρωταγωνιστών της, το θέμα με τα βιβλία του Ben Kane, τόσο με τη «Λεγεώνα» όσο και με τα επόμενά του, είναι αυτό που είπαμε προηγουμένως: η αυθεντικότητα. Στα βιβλία του Ben Kane δεν υπάρχει τίποτε που να μην είναι απολύτως βασισμένο σε όσα εξακριβωμένα γνωρίζουμε για την εποχή που περιγράφει. Μάλιστα, αυτό τον ξεχωρίζει από πολλούς άλλους συγγραφείς που ασχολούνται με τη στρατιωτική ιστορική φαντασία. Δεν είναι απαραίτητο —λένε κάποιοι— να ξέρεις πάντα πώς έδενε αυτός ο θώρακας, πόσο ζύγιζε ένας πέλεκυς, αν τα λοφία στις περικεφαλαίες ήταν αποσιώμενα, ή αν υπήρχε βαμβάκι στην αρχαία Ελλάδα, άρα και βαμβάκερα ρούχα. (Όχι, δεν υπήρχε. Έπρεπε να περάσει μία χιλιετία μετά τα κλασικά χρόνια για να φορέσουμε λινά στα μέρη μας και στην ευρύτερη περιοχή.)

Ο Ben Kane δεν το δέχεται αυτό. Αγαπώντας με πάθος την Ιστορία, και σπουδάζοντάς την από πολύ μικρός, έχει κάνει αυτοψία —κυριολεκτικά— σε όλα τα μέρη όπου διαδραματίζονται οι ιστορίες του. Έχει περπατήσει τον Δρόμο του Μεταξίου, έχει επισκεφτεί πάνω από 65 χώρες, έχει κάνει πορείες (!) φορώντας πλήρη εξάρτηση Ρωμαίου λεγεωνάρου (μία από αυτές ήταν 800 χιλιόμετρα: και φορούσε καθ' όλη τη διάρκειά της και τις βαριές και άβολα ζεστές «αρβύλες» της εποχής...), έχει κυνηγήσει με τόξο και ακόντιο, έχει γδάρει και μαγειρέψει το φαγητό του στην έρημο (μεγάλωσε με τους Μασάι στην Κένυα, και είναι χειρουργός κτηνίατρος, όπως και ο πατέρας του), ξέρει να χειρίζεται καλά τον οπλισμό ενός στρατιώτη της πρώτης γραμμής, και κυρίως: μισεί το μη αυθεντικό, το ψεύτικο, το φαντασιόκοπημα. Στρατιωτική ιστορική φαντασία ΔΕΝ σημαίνει... φαντασία. Αυτό είναι fantasy, και είναι πολύ θελκτικό όταν έχει ωραία ξωτικά, πανούργους νάνους και διαβολικά ορκ. Στρατιωτική ιστορική φαντασία σημαίνει μία ωραία πλοκή πάνω σε μία ιστορία που θα μπορούσε άνετα να ήταν αληθινή. Εκατό τοις εκατό αληθινή: ως την τελευταία της λεπτομέρεια.

Δεν γίνεσαι κορυφαίος αν δεν υπηρετήσεις με πάθος αυτή τη δουλειά, και αν δεν μοχθήσεις πολύ, και επί πολλά χρόνια.

Από την άλλη, το επίσης «περίεργο» με τα μυθιστορήματα που διαδραματίζονται στην αρχαιότητα είναι ότι, τελικά, δεν έχουμε πολλές γραπτές πηγές για να βασιστούμε επάνω τους — ή μάλλον, δεν έχουμε πολλές «αντικειμενικές» πηγές. Όλοι οι αρχαίοι ιστορικοί γράφουν για γεγονότα που έγιναν δύο και περισσότερους αιώνες από την εποχή τους, ενώ όλοι τους επίσης υπηρετούν και έναν πολιτικό σκοπό: συχνά, μεροληπτούν — για να μη μιλήσουμε για θυελλώδεις ανακρίβειες και υπερβολές στις οποίες αρέσκονται πολλοί από αυτούς. Εξ ου και ο σύγχρονος συγγραφέας του είδους, αφού έχει αποστηθίσει μέχρι κεραίας όλες τις διαθέσιμες σε πολύ υψηλό (ακαδημαϊκό) επίπεδο πληροφορίες, οφείλει να μελετήσει καλά, και επιτόπου, και τα αρχαιολογικά στοιχεία, να εξετάσει εκ του σύνεγγυς τα ιστορικά ευρήματα, να δει με τα ίδια του τα μάτια τα τοπία, να μελετήσει τη λαογραφία, αλλά και τα έθιμα και τους θρύλους των τόπων όπου θα διαδραματιστούν τα βιβλία του. Ο Ben Kane το κάνει, και δεν το κρύβει. Φαίνεται στα γραπτά του (από τη «Λεγεώνα» μέχρι τον «Σπάρτακο» και τον «Αντίβα» του, άλλες δύο σπουδαίες σειρές του), και χαιρετίζεται με πάθος από τους φαν του. Όμως, βέβαια, η λογοτεχνία δεν είναι μόνο αυθεντικότητα και αλήθεια στις περιγραφές. Είναι μια πολύ πιο σύνθετη εμπειρία. Έτσι, στις 560 σελίδες της «Ξεχασμένης Λεγεώνας» ο Έλληνας αναγνώστης θα απολαύσει ένα βίαιο, αιματηρό, γρήγορο, αγωνιώδες και συναρπαστικό ταξίδι στην Ιστορία, γραμμένο σε κινηματογραφικό στυλ, βυθισμένο στον ζοφερό κόσμο των σκλάβων, των μονομάχων και των πορνείων της εποχής, και άσφογα μεταφρασμένο από έναν αληθινό μετρ. Να και μία περίληψη:

Μικρά Ασία, 53 π.Χ. Τα απομεινάρια ενός κάποτε ισχυρού ρωμαϊκού στρατού πολεμούν για την ίδια τους τη ζωή στα πέρατα του γνωστού κόσμου. Ανάμεσά τους τρεις άντρες, που τους ενώνει μια φιλία σφυρηλατημένη στα πεδία μαχών ενός μάταιου πολέμου, πολεμούν για τη ζωή τους στο όνομα της τιμής, της ελευθερίας... και της εκδίκησης. Ο Ταρκύνιος είναι Ετρούσκος, πολεμιστής και μάντης, γεννημένος εκθρόνης της Ρώμης, αλλά καταδικασμένος να πολεμά στην υπηρεσία της Ρωμαϊκής Δημοκρατίας. Ο Βρέννος είναι Γαλάτης. Οι Ρωμαίοι ξεκλήρισαν την οικογένειά του. Γίνεται ένας από τους πιο τρομερούς μονομάχους της εποχής του — και μέντορας του σκλάβου Ρωμύλου, που μέρα-νύχτα ονειρεύεται να δραπετεύσει. Ο Ρωμύλος και η Φαβιόλα είναι δίδυμα αδέρφια, γεννημένα σκλάβοι, καρπός βιασμού της μητέρας τους από έναν μεθυσμένο αριστοκράτη. Στα δεκατρία τους χρόνια αλλάζουν ιδιοκτήτες — ο Ρωμύλος πουλιέται σε μια σχολή μονομάχων και η Φαβιόλα σε έναν οικοανοχής, όπου θα προσελκύσει την προσοχή ενός από τους ισχυρότερους άντρες της Ρώμης.

«Ένα συναρπαστικό ιστορικό μυθιστόρημα, που απεικονίζει με εξαιρετική λεπτομέρεια το χάος, τη βία αλλά και τη μεγαλοπρέπεια της Ρωμαϊκής Δημοκρατίας του 1ου π.Χ. αιώνα. - Booklist. **A**

Για το μυθιστόρημα
του Ben Kane
«Η Ξεχασμένη Λεγεώνα»
(μετάφραση Θανάσης
Βέμπος, εκδ. Anubis)

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ /
ΕΚΔΟΣΕΙΣ /
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ /
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ
ΜΕ ΑΙΤΙΑ

Δον Ζουάν ταξιτζής στη Βαρκελώνη

Του ΑΡΗ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

Η Μαδρίτη, όταν την επισκέφτηκα —με εξαίρεση τους πίνακες του Ελ Γκρέκο που σε περιμένουν σε γιγαντιαίες διαστάσεις μόλις μπεις στο Πράδο—, δεν μου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση. Δεν θα επέστρεφα ποτέ ξανά. Βέβαια, ίσως επειδή ήταν το γαμήλιο ταξίδι μου και το σοκ μεγάλο. Όταν αργότερα, με γυναίκα διαφορετική (χωρίς βέρα στο χέρι αυτή τη φορά) ταξίδεψα ως τη Βαρκελώνη, η εντύπωση ήταν εντελώς άλλη. Μου άρεσε πολύ η Βαρκελώνη, κυρίως το πάρκο του Γκαουντί κι εκείνο το σουρεαλιστικό του πόνημα, η Σαγράδα Φαμίλια, αλλά και το Μοντζούι με το παρκμασμένο λούνα παρκ του, κι οι δρόμοι της υπό τις φυλλωσιές των δέντρων αλλά και τα μπαράκια στην προκυμαία με τα λιλιπούτεια τάπας τους. Το ατόπημά μου ήταν ότι δεν πήγα ως το Φιγκέρας, τον τόπο του Σαλβαντόρ Νταλί, που το βιβλίο του «Παρανοϊκό-κριτική» μετέφρασα στη χρυσή μου νιότη.

Στη Βαρκελώνη βρέθηκα ξανά μέσα από τα μάτια ενός σαραντάρη μελαγχολικού ταξιτζή που περιδιαβαίνει με το όχημα του τις σελίδες που έγραψε ο Ισπανός Κάρλος Θανόν στο μυθιστόρημά του με τίτλο «Ταξί». Σελίδες που σε ταξιδεύουν σε μια υπέροχη πόλη μέσα από μια ιστορία που σε έλκει περισσότερο κι από το «*Breaking bad*» —για να αναφερθούμε σε σειρά εθιστική.

Δεν είναι μόνο οι ιστορίες που ακούει ο ταξιτζής (ο οποίος συνομιλεί με το είδωλό του στον προσωπικό του καθρέφτη, δίκην Ρόμπερτ Ντε Νίρο στον κινηματογραφικό «*Ταξιτζή*»), δεν είναι μόνο οι μουσικές που ακούει —κι έχει ένα πάθος με τα τραγούδια που εναλλάσσονται όμοια, υπόκρουση στην εξέλιξη της πορείας—, δεν είναι η οικογενειακή του σάγκα (για να γίνει λίγο τετριμμένος), είναι η ίδια η ιστορία του ήρωα που μπλέκεται με τους ανθρώπους της νύχτας σε μια υπόθεση που θα οδηγήσει εκείνον στα άκρα και τον αναγνώστη στη μέση ενός μυθιστορήματος που θα τον κρατήσει άγρυπνο τις νύχτες.

Ο Δον Ζουανικός ήρωας του Ισπανού συγγραφέα (ο ίδιος ο συγγραφέας θα προτιμούσε να αποδίδουμε την καταγωγή του στην Καταλωνία, αφού είναι γέννημα θρέμμα της Βαρκελώνης, και οι Καταλανοί απεχθάνονται τους Ισπανούς, τους οποίους θεωρούν κατακτητές και εορτάζουν μάλιστα

με βαθύτατο μαζοχισμό την ημέρα που πττίθηκαν από τους Βουρβόνους και έχασαν την ανεξαρτησία τους — θυμόμαστε όλοι τα πρόσφατα επεισόδια γύρω από την απόσχισή τους από το κεντρικό κράτος της Μαδρίτης), ο ήρωας λοιπόν του Θανόν λατρεύει το γυναικείο φύλο και είναι στα πρόθυρα χωρισμού με τη γυναίκα του, την οποία δεν μπορεί να αντιμετωπίσει σε μια τετ-α-τετ κουβέντα, όταν ερωτεύεται μια άλλη παντρεμένη και καταβυθίζεται στις ιδιωτικές του φαντασιώσεις με αυτήν την αστή που —ως ταξιτζής— μεταφέρει τις δυο κορούλες της στο σχολείο, αλλά και τον άντρα της στο αερο-

Carlos Zanón
«Ταξί»
εκδ. Μεταίχμιο

δρόμιο όποτε χρειαστεί. Κάποτε βέβαια γίνεται η εξέγερση του —κοινωνικά και συναισθηματικά— σκλάβου, ο είλωτας αποτινάσσει τα δεσμά του, ο Σπάρτακος παίρνει τους δρόμους ξεσηκώνοντας τους πληβείους (για να κάνουμε ένα πέρασμα από τη Ρώμη) κι έρχεται σε ρήξη με την εξουσία μόνο και μόνο για να διαπιστώσει ότι ο ζεν-βουδισμός είναι ίσως η καλύτερη λύση τελικά (δική μου εκτίμηση αυτή). Διαβάζεται —όπως σημείωσα ήδη— απνευστί.

NEW!

Ένα μαγευτικό ταξίδι με οδηγό
τον βραβευμένο αστροφυσικό και επίτιμο διευθυντή
του Ευγενιδείου Πλανηταρίου

Ένα
καθηλωτικό
ανάγνωσμα

Μέσα από μια ελεύθερη κουβέντα μεταξύ δύο φίλων, του **Διονύση Π. Σιμόπουλου** και του δημοσιογράφου και συγγραφέα **Μάκη Προβατά**, ο πλέον συναρπαστικός αφηγητής στο πεδίο της Αστρονομίας παρουσιάζει απλά και κατανοητά όλα όσα θέλουμε να μάθουμε για το πλανητικό μας σύστημα, τον Γαλαξία, τα αστέρια, για κόσμους μακρινούς και άγνωστους.

Στο βιβλίο περιλαμβάνεται πλούσιο φωτογραφικό υλικό.

ATHENS
voicebooks

ΒΡΕΙΤΕ ΤΟ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

στα γραφεία μας, Χαριλάου Τρικούπη 22, Αθήνα, 210 3617310
ή παραγγείτε το on-line στο athensvoice.gr/culture/books/athens-voice-books

ATHENS ID

Τα 3 πράγματα που σου αρέσουν περισσότερο στην πόλη; Οι πεζόδρομοι στο κέντρο, τα φώτα της πόλης και ο Εθνικός κήπος.

Τα 3 πράγματα που, αν έλειπαν, θα έκαναν την Αθήνα λίγο ομορφότερη; Τα σκουπίδια, ο θόρυβος και η αναισθησία αρκετών.

Ποιο είναι το πρώτο πράγμα που θα έκανες, αν ήσουν δήμαρχος για μια μέρα; Θα έσβηνά όλες τις κλήσεις για παράνομο παρκάρισμα.

Η πρώτη σου δουλειά στην Αθήνα; Ασφαλιστής.

Το πρώτο σου διαμέρισμα; Ένα δωμάτιο 40 τετραγωνικά στην τσάντα μιας πα-

λιάς μονοκατοικίας στον Νέο Κόσμο με εσωτερική κυκλική μεταλλική σκάλα που θύμιζε άλλες εποχές. Οι γείτονες φιλόζωοι, με σκυλιά, γιατί και παπαγάλους, με αποτέλεσμα να έχουμε γίνει μια ευτυχισμένη παρέα.

Πού ζεις τώρα; Στον Βύρωνα, που είναι ήρεμη δύναμη εδώ και πολλά χρόνια. Τόσο μακριά και τόσο κοντά ταυτόχρονα με κάθε έννοια.

Ο αγαπημένος σου αθηναϊκός ήχος/θόρυβος; Ο ήχος από τη μουσική των μουσικών του δρόμου.

Τι είναι αυτό που κάνει κάποιον Αθηναίο; Η ευγένεια, η διακριτικότητα.

Πού αλλού θα μπορούσες/ήθελες να ζήσεις στην Ελλάδα; Στην Ανάφη.

Το καλύτερο σύνθημα που έχεις δει σε αθηναϊκό τοίχο; «Κάθε τι όμορφο που φωνάζω με τ' όνομά σου γυρίζει και μου αποκρίνεται».

Το καλύτερο μέρος για να απομονωθείς; Εκεί ψηλά στον Υμηττό.

Ο μεγαλύτερος αθηναϊκός φόβος σου; Να προλάβω να ξεκινήσω στο φανάρι, όταν ανάψει το πράσινο, πριν προλάβει να κορνάρει ο από πίσω.

Αγαπημένη σου πλατεία; Πλατεία Α-έρηδων.

Αγαπημένο εστιατόριο; Το Μαύρο Πρόβατο.

Σε ποιες πόλεις του εξωτερικού έχεις ζήσει; Λονδίνο, Άμστερνταμ, Παρίσι.

Αγαπημένο σινεμά/θέατρο/βιβλιοπωλείο/συναυλιακός χώρος; Άστυ / Κεντρική Σκηνή του Εθνικού Θεάτρου / Λεμόνι / Gagarin 205.

Ένα επίθετο που χαρακτηρίζει ακριβώς τους Αθηναίους; Χαμένοι (στη μετάφραση, στη δουλειά).

Ένα επίθετο που δεν ταιριάζει καθόλου στους Αθηναίους; Ηρεμοί.

Ποιο είναι το πρώτο αθηναϊκό στιγμιότυπο που θυμάσαι;

Χριστούγεννα στο Μινιόν.

Πώς φαντάζεσαι την Αθήνα σε 50 χρόνια; Γεμάτη δέντρα, λουλούδια, φυτά, με μεγάλους δρόμους.

Τι σου λείπει από την Αθήνα της παιδικής σου ηλικίας; Οι γειτονιές με τις αυλές που ήταν γεμάτες δέντρα.

«Αθηναϊκές» λέξεις που δεν υπάρχουν πια; Εισπράκτορας, παγοπώλης, γαλατάς, παγωτατζής.

Ποιος σκηνοθέτης θα ήθελες να γυρίσει μία ταινία για την Αθήνα;

Ο Πέδρο Αλμοδοβάρ.

Η πιο τυπική αθηναϊκή ταινία που έχεις δει; Η «Κάλπικη λίρα».

Αν η Αθήνα ήταν ένα πρόσωπο, ποιο θα ήταν αυτό; Του Τζόκερ. Γιατί σχεδόν ταυτόχρονα καθημερινά βιώνουμε τη χαρά, τη λύπη, τη θλίψη, τη γαλήνη, την ένταση, την αγάπη, αλλά και τον έρωτα.

Τι θα έδειχνες πρώτα στην πόλη σε έναν ξένο καλεσμένο σου; Το Μοναστηράκι.

Μια συναυλία στην Αθήνα που δεν θα ξεχάσεις ποτέ; Οι Massive Attack με την Dot Alison, αλλά και τη μοναδική Elizabeth Frazer στον Λυκαβηττό.

Ποιος μουσικός δικαιούται να γράψει το σάουντρακ της Αθήνας; Ο Vangelis.

Αγαπημένος περίπατος; Διονυσίου Αρεοπαγίτου, Θησείο, Μοναστηράκι, Ψυρρή.

Αγαπημένη διαδρομή με το αυτοκίνητο; Παγκράτι, Κέντρο, Γκάζι, Κεραμεικός, Πετράλωνα, Κουκάκι, Νέος

Κόσμος.

Η καλύτερη θέα στην Αθήνα; Λυκαβηττός, Ξεκάθαρα. Βλέπεις και μέρη που ούτε καν φανταζόσουν.

Τι σε ζορίζει και τι σε χαλαρώνει στην Αθήνα; Με ζορίζει η υπερβολική κίνηση στους δρόμους, η απάθεια που αντιμετωπίζουμε τα πράγματα που μας συμβαίνουν και η αποξένωση - απομόνωση που έχει δημιουργήσει η νέα τάξη πραγμάτων. Με χαλαρώνουν τα απογεύματα λίγο πριν το ηλιοβασίλεμα, η εκπομπή στον Athens Voice 102,5, ένα καλό κοκτέιλ σε αγαπημένα στέκια.

Εκτός από παραγωγός στον Athens Voice Radio 102,5 με τι άλλο ασχολείσαι; Παίζω μουσική σε μπαράκια, δανείζω τη φωνή μου σε διαφημιστικά σποτ, γράφω σκέψεις συναισθήματα αλλά και γεγονότα σε διάφορα blog και site.

Ο Σ.Ρ. είναι μουσικός δημοσιογράφος, Dj και voice over artist. Σαν μουσικό παραγωγό μπορείτε να τον ακούτε στον Athens Voice Radio 102,5 καθημερινά Δευτέρα με Παρασκευή 22:00-00:00

ΜΑΣ ΞΕΝΑΓΕΙ ΣΤΗ ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΑΘΗΝΑ

ΣΩΤΗΡΗΣ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΣ

Επιμέλεια: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ

Stromae: Καινούργιος δίσκος στις αρχές Μαρτίου

⇒ Τα μεγάλα αστέρια της pop κυκλοφορούν δίσκους κάθε ένα ή δύο χρόνια. Στο ενδιάμεσο κάνουν περιοδείες και η μια ενασχόληση τρέφει την άλλη: γράφεις έναν δίσκο, παίζεις σε κοινό, σε μαθαίνει πιο πολύς κόσμος, βγάζεις άλλον δίσκο και πάλι λέγοντας. Η περίπτωση του **Stromae** είναι απολύτως διαφορετική: κάνει μια μεγάλη επιτυχία το 2010, αργεί 3 χρόνια να βγάλει καινούργιο album, τα πηγαίνει πολύ καλά εμπορικά και μ' αυτό και περνούν άλλα 9 μέχρι το τρίτο. Εντάξει, είχε μια σοβαρή περιπέτεια υγείας που ξεκίνησε ως παρενέργεια του φαρμάκου Lariam, που χρησιμοποιείται για να καταπολεμήσει τη μάλαια. Παρουσίασε έντονο άγχος, που στο τέλος περιορίστηκε σε ορισμένες κρίσεις πανικού, όμως ο συγκεκριμένος μουσικός ανήκει σε ένα είδος pop star που δεν νοιάζεται για την έννοια του pop star. Πέρα από το instant hit «*Alors On Danse*», το πρώτο πράγμα που με εντυπωσίασε σε αυτόν τον Βέλγο μουσικό, που έχει καταγωγή από τη Ρουάντα και κάνει μεγάλη καριέρα στη Γαλλία, είναι το όνομα που έχει υιοθετήσει. Αντί για **Paul van Haver** διαλέγει να λέγεται Stromae, λέξη που αποτελεί ανασυλλαβισμό της λέξης «**Maestro**» κατά τη verlan, πρακτική που συνηθίζεται στη γαλλική slang και θυμίζει –για όποιον τα έχει ζήσει– τα δικά μας ποδανά της δεκαετίας του 1980. Το θέμα με τον Stromae είναι ότι έχει δύο καταπληκτικά singles, τα «*Sante*» και «*L' Enfer*», που προλογίζουν με τον καλύτερο τρόπο το «*Multitude*», το τρίτο του album, που κυκλοφορεί στις 4 Μαρτίου. Αν κρίνουμε από τα δύο αυτά κομμάτια, θα πρόκειται για τον καλύτερο έως τώρα δίσκο του Βέλγου μουσικού, που πολλοί συσχετίζουν με τον **Jacques Brel**.

Σημειώσεις Ενός Μονομανούς LXXXXXXVII

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΛΩΡΑΚΗ

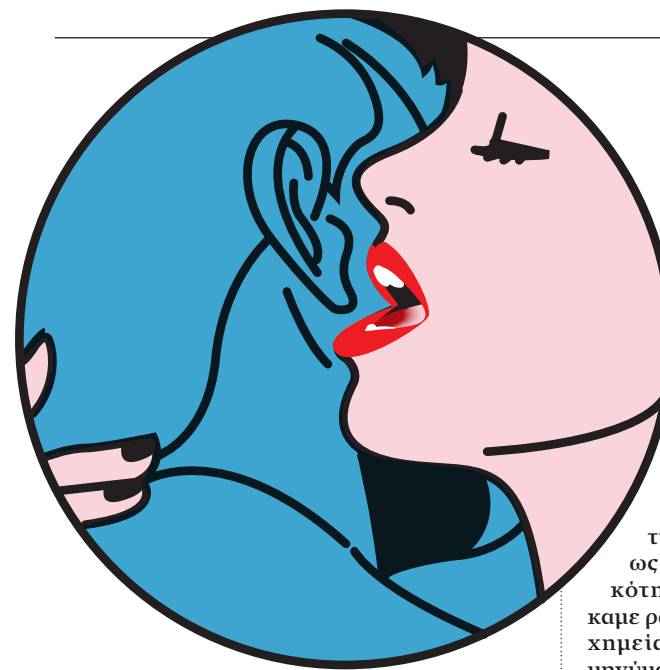
⇒ Στις 2 Απριλίου του 1980, 20 αστυνομικοί αποφάσισαν να εισβάλουν στο Black And White Café της συνοικίας St. Paul's στο Bristol. Αφού κουβάλησαν τη μισή κάβα του μαγαζιού στο αυτοκίνητό τους, ένας νεαρός άρχισε να φωνάζει ότι, σ' ένα σπρώξιμο που έγινε, οι αστυνομικοί τού έσκισαν το παντελόνι. Εκείνη τη μέρα ξεκίνησε μια άγρια εξέγερση στη συνοικία, που, καθώς κατοικεί κυρίως από μαύρους, έφερε στην επιφάνεια για την πόλη –πολύ νωρίς για ολόκληρη τη Βρετανία– τη μουσική του hip hop, που είχε αρχίσει να αποδίδει τους πρώτους σημαντικούς καρπούς στη Νέα Υόρκη. Μεχρι εκείνη τη στιγμή, το Bristol ανέπνεε στους ρυθ-

μούς του punk που, λόγω του έντονου μαύρου στοιχείου, συνδεόταν με ένα ιδιόρρυθμο funk, για να γεννηθούν σχήματα όπως οι **Rip Rig And Panic**. Απόγονοι ολόκληρης αυτής της παράδοσης, και μάλιστα της πιο δυναμικής πλευράς της, μοιάζουν να είναι οι **Ree-Vo**, που κυκλοφόρησαν μόλις ένα cd, το «*Dial R for Ree-Vo*», και ετοιμάζουν –για τους πιο φρετιχιστές από εμάς– το σαρανταπεντάρι «*Space-Box*», που σκοτώνει.

⇒ Οκτώ άτομα από το Birmingham της Alabama, που παίζουν γνήσια νότια soul, έρχονται να συναντήσουν τον ήχο του **Durand Jones** και των **Indications**. Πρόκειται για τους **St. Paul And The Broken Bones**. Κυκλοφορούν έναν φανταστικό δίσκο, το «*Alien Coast*», και βγάζουν έναν παθιασμένο παλιομοδίτικο ήχο που δεν χορταίνεις ν' ακούς.

⇒ Η **Taeko Onuki** δημιούργησε το 1973 μαζί με τον **Tatsuro Yamashita** τους **Sugar Babe**, ένα σχήμα που κυκλοφόρησε τον αριστουργηματικό δίσκο «*Songs*» το 1975, έναν δίσκο που σηματοδότησε το άνοιγμα της γιαπωνέζικης μουσικής στους ήχους της παγκόσμιας pop. Η μπάντα διαλύθηκε έναν χρόνο αργότερα, αλλά η Onuki συνέχισε ως solo τραγουδίστρια κι έγινε η πρώτη γυναίκα singer-songwriter της Χώρας του Ανατέλλοντος Ηλίου. Σε μερικές ημέρες επανακυκλοφορούν από τη Sony Japan σε βινύλιο μερικοί από τους πιο σημαντικούς δίσκους της.

P.S.: Οι **Khruangbin** με κέρδισαν στο πρώτο άκουσμα. Το garage ήταν ένα ιδίωμα που πάντα με τραβούσε, λόγω των απλών ηχητικών του μοτιβών. Τα συγκροτήματα που αποτελούνταν αποκλειστικά από κοπέλες είχαν μεγάλο ενδιαφέρον για μένα, ακόμη κι αν επρόκειτο για τις **Shaggs**. Το ντεμπούτο album των **Los Bitchos** λέγεται «*Let The Festivities Begin*» και σχετίζεται με όλα τα παραπάνω, πλην –ευτυχώς– των **Shaggs**.

Όλα τα άλλα θα κουμπώσουν νομοτελειακά.

Τζένη, εγώ, που μισούσα τα dating apps, έφτιαξα λογαριασμό γιατί βάλουμε ένα στοιχείο στην παρέα μου και έχασα. Βρήκα, που λες, έναν τύπο που μου άρεσε χρόνια ως ύπαρξη και ως προσωπικότητα. Κάναμε match, βγήκαμε ραντεβού και είχαμε πολλή χημεία σε όλα τα επίπεδα. Στα μηνύματα που μου στέλνει, όμως, χρησιμοποιεί κατευθείαν εκφράσεις sexting, χωρίς να προηγηθεί μια ανθρώπινη συζήτηση πρώτα. Προσπαθώ να αλλάξω συζήτηση, αλλά δεν θέλω να τον ξεενερώσω κιόλας. Πώς το χειρίζομαι;

Το χειρίζεσαι πολύ απλά, κάνοντας τις συζητήσεις που θέλεις. Αν δεν τραβάει και επιμένει στη φασούλα του, αντίο. Μην χάνουμε και τον χρόνο μας.

Το sexting έχει τις δικές του ώρες και στιγμές. Δεν είναι για χόρταση, παιδιά. Και το θέμα δεν είναι μην ξεενερώσεις εσύ αυτόν, επειδή άνοιξες μια διαφορετική συζήτηση που ήθελες. Το θέμα είναι ότι ξεενερώνει αυτός εσένα και καλό είναι να το δεις. Γιατί, αν και οι δύο ήσασταν στο ίδιο μήκος κύματος, να πω ε-ντάξει. Αλλά εδώ ο ένας πάει Καλλιθέα κι ο άλλος Χαλκίδα. Δεν μοιράζεσαι έτσι ταξί, φίλη μου.

Μανεκέν μου!!! Θα τα πω σε σένα, δεν το έχω πει ούτε στην κολλητή μου. Μια συμφοιτήτριά μου μου έκανε coming out λέγοντας μου ότι έχει αισθήματα για μένα. Δεν είχα σκεφτεί ποτέ αυτό το ενδεχόμενο. Ομολογώ ότι κάπως το σκέφτομαι, αλλά δεν θέλω να παίξω με τα συναισθηματά της.

Η ζωή είναι γεμάτη εκπλήξεις, πάντα έτοιμη να μας γεμίσει προβληματισμούς και να μας βγάλει από τις βεβαιότητές μας. Προτείνω να πάρεις τον χρόνο σου και να της το μεταφέρεις. Η σεξουαλικότητά μας είναι ένα ταξίδι που μας θέλει ανοικτούς σε ερεθίσματα, αλλά και πάνω απ' όλα στη φωνή που έχουμε μέσα μας. Εγώ το μόνο που θέλω να σου ευχηθώ είναι να έχεις ένα συναρπαστικό και ασφαλές ταξίδι!

Με το αγόρι μου είμαστε μαζί 6 χρόνια και συγκατοικούμε. Έχει αρχίσει να χάνεται το ερωτικό ενδιαφέρον που υπήρχε στην αρχή, υπάρχει όμως παρά πολλή αγάπη και το συζητήσαμε ανοιχτά το θέμα. Είπαμε πως δεν πρέπει να το αφήσουμε να μας χαλάσει, θα κάνουμε 2-3 πράγματα μέσα στη βδομάδα για να ξεχνιόμαστε απ' το τρέξιμο και τις δουλειές. Ωστόσο, μέσα μου δημιουργήθηκε αμφιβολία, δεν είμαι αρκετά ωραία, αυτές που βλέπει στο Instagram, μήπως του αρέσουν πιο πολύ από εμένα; Πρέπει να γίνω έτσι; Και άρχισα κάθε μέρα να τον κυνηγώ για σεξ, σαν να ψάχνω την επιβεβαίωση της σχέσης μας. Χθες μου είπε ότι αυτό που κάνω κάθε μέρα τον πιέζει. Άκου εκεί, τον πιέζω. Χαχαχαχα!

Αυτό που μου αρέσει σε αυτή τη στήλη είναι ότι στην πραγματικότητα, και μόνο που τα βγάδετε από μέσα σας και τα γράφετε σε ένα email ή σε ένα dm για να μου τα στείλετε, έχετε ήδη μισοδώσει την απάντηση στον εαυτό σας. Ναι, μπορεί να ψάχνεις την επιβεβαίωση στη σχέση σας, την αυτοπεποίθησή σου, τα νέα δεδομένα στη ζωή σου και it's ok. Έξι χρόνια δεν τα λες και λίγα, και έχετε κάθε δικαίωμα να περνάτε τη φάση σας ως ζευγάρι. Σας βγάζω το καπέλο, όμως, που έχετε την ωριμότητα να το συζητήσετε και να κάνετε πράγματα που θα σας τονώσουν και πάλι. Το μόνο που θα σε συμβούλευα εγώ να κάνεις, είναι θυμηθείς ξανά τους λόγους, τα ταλέντα, τη λάμψη σου, για να ερωτευτείς εσύ και πάλι την πάρτη σου. Μην συγκρίνεσαι και μη σε κρίνεις.

Ερωτικά αδιέξοδα, sexy απορίες, κρυμμένα μυστικά... και στα fm! Το «Μίλα μου βρώμικα» κάνει τα ερωτικά σας θέματα να ακούγονται σαν παιδικό τραγούδι στο **Athens Voice Radio 102.5**

Μικρές αγγελίες

Για να καταχωρίσετε μια αγγελία επικοινωνήστε με το 210 3617.369 (11.00-18.00)
Χρεώσεις: € 34 οι 20 πρώτες λέξεις και € 0,35 κάθε επιπλέον. Αγγελία σε πλαίσιο: € 45.

Σε γνωρίζω...

Τα γραφεία μας εγγυώνται επιλεγμένες γνωριμιές με εχεμύθεια για άμεσα αποτελέσματα! Η ελίτ της Αθηναϊκής και παγκόσμιας κοινωνίας σας περιμένει! Από Αθήνα, επαρχία και εξωτερικό! Σας περιμένουμε στο Κολωνάκι, Ομήρου 38, «ΠΑΠΠΑΣ», τηλ. 210 3620.147, 6944137189
www.pappas.gr / www.pappas-dating.com

ΚΡΙΟΣ

(20 Μαρτίου - 19 Απριλίου)

Η έμφαση στην αρχή της εβδομάδας είναι περισσό-
τερο στον οικονομικό τομέα, ο οποίος σε απα-
σχολεί έντονα καθώς προσπαθείς να βρεις λύσεις
για να ανταπεξέλθεις ικανοποιητικά απέναντι στις
υποχρεώσεις σου μέχρι το τέλος του μήνα. Συναι-
σθηματικά είσαι μάλλον λίγο στις «κλειστές» σου
Δευτέρα-Τρίτη, με το κλίμα να αλλάζει από την Τε-
τάρτη, καθώς «ψάχνεσαι» περισσότερο με κοινω-
νικές επαφές, αλλά και προοπτικές για να εκφρά-
σεις το δυναμικό σου σε σπουδές και επαγγελμα-
τικά μέσα στο επόμενο διάστημα. Τα εξάγωνα του
Άρη και της Αφροδίτης με τον Ποσειδώνα Τετάρτη
και Πέμπτη αντίστοιχα σε καλούν να σκεφτείς τι
πραγματικά επιθυμείς για το προσεχές μέλλον,
οργανώνοντάς το με μια πιο out of the box προ-
σέγγιση που θα αξιοποιεί τη δημιουργικότητά σου,
αλλά και την ανάγκη σου για εξέλιξη, ύστερα από
την «καθίζηση» των ετών της πανδημίας, δίνοντάς
σου την ώθηση να οργανώσεις και ένα ταξίδι στο
εξωτερικό, παίρνοντας «νέο αέρα». Η Τσικνονέ-
μνη προβλέπεται αρκετά ευχάριστη και διασκε-
δαστική, το τετράγωνο Ερμή-Ουρανού όμως την
Παρασκευή μπορεί να βγάλει ευερεθιστότητα σε
συναργασίες και φιλικές σχέσεις.

ΤΑΥΡΟΣ

(20 Απριλίου - 19 Μαΐου)

Στο ξεκίνημα της εβδομάδας πρέπει να δείξεις αρ-
κετό resilience, καθώς οι σχέσεις ζορίζουν κάπως
περισσότερο με τις απαιτήσεις τους και εσύ μπορεί
να αντιδράς πιο εύθικτα, μπαίνοντας στη διαδικα-
σία να εξηγήσεις το «άδικο» του πράγματος. Κα-
λύτερα πάντως να μη δώσεις πολλή βάση, αφού
όλο αυτό είναι παροδικό, αλλά να εστιάσεις στο να
εκμεταλλευτείς την ενέργεια των εξαγώνων που
σχηματίζει ο Άρης και η Αφροδίτη με τον Ποσειδώ-
να Τετάρτη και Πέμπτη αντίστοι-
χα, καλώντας σε να χρησιμοποιο-
ήσεις κάτι που έχεις «ξεχάσει»
λίγο τελευταία: τη φαντασία
σου. Οι προσωπικοί στόχοι και
οι επιθυμίες που έχεις κατά νου
για την καριέρα σου χρειάζονται
περισσότερο «δουλειά» στο
κομμάτι του οραματισμού και
της πίστης ότι μπορεί όντως να
αποτελέσουν πραγματικότητα
για σένα, πριν προχωρήσεις στα
logistics της πρακτικής εφαρ-
μογής τους. Αυτό δεν σημαίνει
ότι πρέπει να τρέφεις αυταπάτες. Απλά δεν πρέ-
πει και να επιτρέπεις στην απαισιοδοξία να κάνει
κουμάντο, «ψαλιδίζοντας» early on το όνειρά σου.
Επίτρεψε στον εαυτό σου να ονειρευτεί και να α-
γκαλιάσει τα θέλω του και... come what may.

ΔΙΔΥΜΟΙ

(20 Μαΐου - 20 Ιουνίου)

Οι πρώτες δύο μέρες της εβδομάδας έχουν αρκε-
τά πρακτικό προσανατολισμό, ενώ επίσης προ-
σφέρονται αρκετά για να κάνεις μια νέα αρχή στον
τρόπο που φροντίζεις το σώμα και την υγεία σου
εν γένει, ερχόμενες να ανατρέψουν το μάταιο της
ρήσης «κι από Δευτέρα διαίτα». Μια καινούργια,
πιο συνεπής προσέγγιση στο κομμάτι της υγιεινής
διατροφής θα σου δώσει και περισσότερη ενέρ-
γεια μέσα στην καθημερινότητα, χωρίς αυτό να
σημαίνει ότι θα στερηθείς τις «χαρές» του καλο-
φαγά –βλέπε Τσικνονέμνη που έρχεται με φόρα–
απλά θα υπάρχει ένα κάποιο όριο, που ταιριάζει
καλύτερα στον οργανισμό και τη σιλουέτα σου. Τα
εξάγωνα του Άρη και της Αφροδίτης με τον Ποσει-
δώνα την Τετάρτη και την Πέμπτη μπορούν να φέ-
ρουν μια εύνοια στα οικονομικά και τα επαγγελμα-
τικά. Το ένστικτό σου λειτουργεί καλύτερα σχετικά
με αποφάσεις για διακανονισμούς, συμφωνίες,
χρηματικές δοσοληψίες, διευθέτηση δανείων, δι-
ατροφών κ.λπ., ενώ μερικοί μπορούν να αναζηпу-
ρώσουν και την ερωτική φλόγα μέσα σχέση τους,
χωρίς να αποκλείονται και τα φλερτ στη δουλειά
για τους αδέσμευτους. Αντίθετα, το τετράγωνο
του κυβερνήτη σου Ερμή με τον Ουρανό την Παρα-
σκευή προκαλεί νευρικότητα και αλλοπρόσαςλες
αντιδράσεις, αλλά και πιθανές αλλαγές στον προ-
γραμματισμό της καθημερινότητας.

ΚΑΡΚΙΝΟΣ

(21 Ιουνίου - 21 Ιουλίου)

Ξεκινάς την εβδομάδα κάπως με μια διάθεση «α-
χού και δε με νοιάζει» για τα δύσκολα, τις υποχρε-
ώσεις, τα γεγονότα στις ειδήσεις –έλεος κάπου με
τη μαυρίλα– και πάει λέγοντας, με το μυαλό σου να
αναζητά διεξόδους μέσα στην καθημερινότητα,
κάνοντας σκέψεις και σχέδια για ταξίδια μακρινά,
που τόσο λαχταράς. Και μολονότι στη συνέχεια θα
αναγκαστείς να βρεις το «νήμα» των πρέπει, φαίνε-
ται πως στο κομμάτι των ερωτικών θα έχεις και τα
«τυχερά» σου. Τα εξάγωνα που θα σχηματίσει Τε-
τάρτη και Πέμπτη ο Άρης και η Αφροδίτη απέναντί
σου με τον Ποσειδώνα, συμβάλλουν στη δημιουρ-
γία ρομαντικής ατμόσφαιρας, βοηθώντας στην
ομαλοποίηση του συναισθήματος μέσα σε «πανε-
μένες» σχέσεις, αν και σε ορισμένες περιπτώσεις
μπορεί να καλλιεργούν ίσως περισσότερες προσ-
δοκίες απ’ όσες τελικά μπορούν να εκπληρώσουν.
Οι αδέσμευτοι θα έχουν περισσότερες ευκαιρίες
στον έρωτα, αρκεί να αποφύγουν και αυτοί με τη
σειρά τους την παγίδα της εξιδανίκευσης, ενώ οι
καλλιτέχνες θα έχουν πολύληκη έμπνευση για δημι-
ουργία. Την Τσικνονέμνη προβλέπεται κραιπάλη
«μέχρι τελικής πτώσεως», αν και και η συμβουλή
είναι να συκρατηθείς.

ΛΕΩΝ

(22 Ιουλίου - 22 Αυγούστου)

Μολονότι η βδομάδα στο ξεκίνημά της μπορεί να
σε κουράσει παραπάνω σχετικά με ζητήματα σπι-
τικού, οικογένειας και επαγγελματικών, χωρίς να
συμβαίνει κάτι το «φοβερό», απλά μην αφήνοντάς
σου και πολύ χρόνο για χαλάρωση, στη συνέχεια
βρίσκεις την «περπατησιά» σου, με το κλίμα να
είναι πιο φιλικό για κοινωνικές συναναστροφές,
εξόδους και διασκέδαση με φίλους, παιδιά, σύ-
ντροφο και αγαπημένα πρόσωπα. Η Τσικνονέ-
μνη είναι σαφώς πιο άνετη και
«χορταστική» τόσο γευστικά
όσο και συναισθηματικά, θυμί-
ζοντάς σου τη σημασία που έχει
για σένα η χαρά και η απόλαυ-
ση μέσα στην καθημερινότητα.
Αυτό φυσικά οφείλεται και στα
εξάγωνα που σχηματίζει ο Πο-
σειδώνας με τον Άρη και την
Αφροδίτη την Τετάρτη και την
Πέμπτη αντίστοιχα, βοηθώντας
σε να ηρεμήσεις ψυχολογικά,
αλλά και να σκεφτείς να προχω-
ρήσεις σε κάποιες αλλαγές που
σου κερδίζουν πολύτιμο χρόνο μέσα στη μέρα, να
ψαχτείς με εναλλακτικές θεραπείες και μεθόδους
χαλάρωσης για να περιορίσεις το άγχος, δίνοντας
παράλληλα και ώθηση σε μερικούς για επαφές και
οικονομικές προτάσεις στα εργασιακά.

ΠΑΡΘΕΝΟΣ

(23 Αυγούστου - 21 Σεπτεμβρίου)

Η τελευταία εβδομάδα του Φεβρουαρίου είναι
περισσότερο «ήρεμη» για το ζώδιό σου, έχοντας
μάλιστα και πλούσιο ερωτικό ενδιαφέρον. Αυτό
φυσικά δεν σημαίνει πως το ξεκίνημα δεν θα έχει
αυξημένο φόρτο στη δουλειά και την καθημερινό-
τητα, κάθε άλλο μάλιστα, αλλά that is life anyway
και με λίγη πειθαρχία παραπάνω δεν είναι κάτι που
δεν μπορείς να διαχειριστείς. Τα εξάγωνα όμως
που σχηματίζει ο Ποσειδώνας απέναντί σου με τον
Άρη και την Αφροδίτη –Τετάρτη και Πέμπτη αντί-
στοιχα– φτιάχνουν «ατμόσφαιρα», ενισχύοντας
τον αισθησιασμό και τον ρομαντισμό, φέρνοντας
και πιο αυθόρμητες εκδηλώσεις στο φλερτ, εννο-
ώντας τους αδέσμευτους, ιδιαίτερα δε τους γεν-
νημένους του 3ου δεκαημέρου. Μην ξεχνάς ότι το
«δίδυμο» Αφροδίτη-Άρη θα βρίσκεται ως τις 6/3
στον τομέα των ερώτων σου, οπότε θα πρέπει να
αδράξεις την ευκαιρία και να δραστηριοποιηθείς
«έμπρακτα», αν σε ενδιαφέρει το να σε βρει η άνοι-
ξη με ένα ταίρι, αποφεύγοντας ωστόσο τις τάσεις
εξιδανίκευσης στα πρώτα ραντεβού. Για τα ήδη
υπάρχοντα ζευγάρια αυτή είναι μια πολύ καλή ευ-
καιρία να έρθετε πιο κοντά, να διασκεδάσετε, αλλά
και να τσικνίνεστε παραδοσιακά, αφού «ο έρωτας
περνάει απ’ το στομάχι»! Η Παρασκευή είναι λίγο
πιο «νευρική», κάτι που μπορεί να φέρει «τούμπα»
το πρόγραμμα σε δουλειά και καθημερινότητα.

ΖΥΓΟΣ

(22 Σεπτεμβρίου - 22 Οκτωβρίου)

Στο ξεκίνημα της εβδομάδας μπορεί να σε απασχο-
λούν περισσότερο διαδικαστικά θέματα των επαγ-
γελματικών και των οικονομικών, προσπαθώντας
να κάνεις κάποιες διορθωτικές κινήσεις, όπως π.χ.
έναν διακανονισμό για τον φουσκωμένο λογαρια-
σμό του ρεύματος, ένα πιο σφικτό χειρισμό στα
έξοδα για να μη ζοριστείς «τρελά» στο τέλος του
μήνα κ.λπ. Η αλήθεια πάντως είναι πως «έχεις γκώ-
σει» τελευταία από τα πρακτικά της ζωής και υπάρ-
χει ανάγκη να αναζητήσεις διεξόδους μέσα από
καινούργιες δημιουργικές ασχολίες, «φλερτάρο-
ντας» ίσως με ιδέες που στο παρελθόν μπορεί να
σνόμπαρες εντελώς, όπως η παρακολούθηση κά-
ποιου σεμιναρίου αυτοβελτίωσης, η ερασιτεχνική
ενασχόληση με την κατασκευή κοσμημάτων μέσω
YouTube, η εγγραφή σε μια σχολή χορού κ.λπ., α-
φού η ψυχή σου «διψά» για δημιουργικές διεξό-
δους. Η Τσικνονέμνη πάντως μπορεί να σε βρει
με διάθεση οικοδεσπότη, θέλοντας να φροντίσεις
για τους αγαπημένους σου, χωρίς να αποκλείονται
βέβαια και προσκλήσεις απο φίλους. Τα εξάγωνα
Άρη και Αφροδίτης με τον Ποσειδώνα την Τετάρτη
και την Πέμπτη αντίστοιχα, μπορεί να φέρουν μια
βοήθεια σε θέματα οικογένειας και σπιτιού.

ΣΚΟΡΠΙΟΣ

(23 Οκτωβρίου - 21 Νοεμβρίου)

Φουλ παραγωγική αλλά και πειστική στο ξεκίνημά
της η εβδομάδα, αφού οι υποχρεώσεις σε δουλειά
και καθημερινότητα είναι αυξημένες, ενώ παράλ-
ληλα έχεις να φροντίσεις και προσωπικά ζητήμα-
τα, θέλοντας να πάρεις και επιβεβαίωση στο κομ-
μάτι των σχέσεων. Στον συγκεκριμένο τομέα μπο-
ρείς να τα πας καλύτερα Τετάρτη και Πέμπτη, με τα
εξάγωνα που σχηματίζει ο Ποσειδώνας με Άρη και
Αφροδίτη αντίστοιχα να χαλαρώνουν τη διάθεση,
κάνοντας σε πρωτόγνωρα ανοιχτό στο κομμάτι
της επικοινωνίας, επηρεάζοντας ιδιαίτερα το 3ο
δεκαήμερο. Εκτός από την ευφράδεια και την πει-
θώ που σου «χαρίζουν» σε σχέση με επικοινωνίες
και εμπορικές δοσοληψίες στα επαγγελματικά, θα
είσαι πιο άνετος σε συζητήσεις και κοινωνικές ε-
παφές, γεγονός που μπορεί να λειτουργήσει προς
όφελός σου αν είσαι μόνος, βοηθώντας σε να α-
νοιχτείς στο άτομο που σε ενδιαφέρει, αλλά και
να αναζητήσεις νέες ερωτικές προσεγγίσεις μέσω
του φλερτ, κυκλοφορώντας περισσότερο. Έτσι η
Τσικνονέμνη παραδόξως μπορεί να επιτελέσει
και «χρέη» Αγίου Βαλεντίνου για μερικούς, όντας
κατάλληλη για πρώτα ραντεβού, σε πιο ασυνήθι-
στα ίσως μέρη, όπως το ταπεινό σουβλατζίδικο.
Αν πάλι έχεις ήδη το ταίρι, μπορείς επίσης να βρεις
«ρομαντισμό» στο πιτόγυρο, κάνοντας ταυτόχρο-
να φουλ χαβαλέ με την παρέα. Η Παρασκευή όμως
μπορεί να βγάλει κάποια «παραφωνία».

ΤΟΞΟΤΗΣ

(22 Νοεμβρίου - 20 Δεκεμβρίου)

Κάπως λίγο σαν να βαριέσαι στο ξεκίνημα της ε-
βδομάδας ή να νιώθεις μια παραπάνω κούραση,
που σε αποθαρρύνει από το να κάνεις full engage
με τα πρακτικά δουλειάς και καθημερινότητας. Πά-
ντως αν μπορέσεις να διαχειριστείς την όλη φράση,
και παραγωγικότητα θα έχεις να επιδείξεις και πιο
καλά θα αισθανθείς ως συνέπεια με τον εαυτό σου.
Δευτέρα και Τρίτη είναι επίσης καλές μέρες για να
κάνεις ένα restart σχετικά με τη διατροφή και τη
φυσική σου κατάσταση, φροντίζοντας περισσό-
τερο την υγεία σου. Δεν χρειάζεται «να κόψεις τα
πάντα», ξεκίνα απλά περιορίζοντας όσα ξέρεις ότι
σου κάνουν κακό, αυξάνοντας την κίνηση, προ-
γραμματίζοντας ίσως και κάποιο τοεκ απ με έναν
ειδικό. Η διάθεση ανεβαίνει στη συνέχεια με τα
εξάγωνα που σχηματίζει Τετάρτη και Πέμπτη αντί-
στοιχα ο Άρης και η Αφροδίτη με τον Ποσειδώνα,
δίνοντάς σου το «πράσινο φως» για να απολαύσεις
όμορφες στιγμές με σύντροφο, φίλους, οικογέ-
νεια, τσικνίζοντας παραδοσιακά, εκτιμώντας την
αξία τέτοιων μικρών, αλλά σημαντικών joys of life,
ύστερα και από τη δοκιμασία της πανδημίας. Με
αυτές τις όψεις δεν αποκλείεται να υπάρξει μια
ευκαιρία στα οικονομικά, ίσως ακόμα και μια οικο-
νομική στήριξη από κάποιον συγγενή, ή μια εύνοια
σε ζητήματα ακινήτων, όπως μεταβιβάσεις, αγο-
ραπωλησίες, μετακομίσεις, ανακαινίσεις κ.λπ.

ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ

(21 Δεκεμβρίου - 19 Ιανουαρίου)

Τα πλάνα των επαγγελματικών και οι συνεργασίες
στον χώρο της δουλειάς σε απασχολούν περισσό-
τερο στο ξεκίνημα της βδομάδας, με τις μέρες ω-
στόσο να είναι κατάλληλες για να «ξεμπερδεύεις»
με πολλά, επικοινωνώντας παράλληλα τις ιδέες
και τις απόψεις σου, ίσως όχι πάντα με απόλυτη «ε-
πιτυχία». Τα εξάγωνα που σχηματίζουν ο Άρης και η
Αφροδίτη από το ζώδιό σου με τον Ποσειδώνα Τε-
τάρτη και Πέμπτη επιτείνουν ωστόσο την ανάγκη
για επικοινωνία και «μοίρασμα» συναισθημάτων,
με καλύτερες προοπτικές, που χρήζουν αξιοποί-
ησης σε επαγγελματικές επαφές και δοσοληψίες,
αλλά φυσικά και σχετικά με την αισθηματική σου
ζωή. Οι «αιώνιοι εραστές» θα μείνουν ως τις 6/3
στο ζώδιό σου και πραγματικά χρειάζεται να κινη-
τοποιηθείς στο κομμάτι του φλερτ αυτές τις μέρες
αν είσαι μόνος, λέγοντας «ναι» σε εξόδους, κάνο-
ντας «άνοιγμα» στην άλλη πλευρά, αν υπάρχει ήδη
το πρόσωπο που σε ενδιαφέρει, κανονίζοντας ένα
πρώτο ραντεβού. Ο ρομαντισμός βοηθά να έρθεις
πιο κοντά με τον άνθρωπό σου αν είσαι σε σχέση,
έχοντας μεγαλύτερη ενσυναίσθηση από το συνν-
θισμένο σου, πράγμα που «αποκωδικοποιεί» και
συμπεριφορές του συντρόφου σου.

ΥΔΡΟΧΟΟΣ

(20 Ιανουαρίου - 17 Φεβρουαρίου)

Οι απαιτήσεις στα επαγγελματικά και στο σπίτι
πιέζουν αρκετά στις αρχές της εβδομάδας και
μολονότι έχεις την αποφασιστικότητα να τα κα-
ταφέρεις, αυτό δεν θα γίνει χωρίς κούραση. Η
Τετάρτη και η Πέμπτη είναι σαφώς πιο άνετες
μέρες, που σου επιτρέπουν να χαλαρώσεις και
να διασκεδάσεις συντροφιά με φίλους και αγα-
πημένα πρόσωπα, προτιμώντας μάλλον τις ε-
ξόδους από τα διάφορα καλέσματα σε σπίτια,
παρά τη φασαρία και την πολυκοσμία, αφού έχεις
χορτάσει τα «εσωτερικά ανταμώματα» εδώ και
δύο χρόνια. Ουσιαστικά, ως κλασικός Υδροχόος,
θέλεις να γιορτάσεις τη χαλάρωση των μέτρων
της πανδημίας, βγαίνοντας με όσο το δυνατόν
μεγαλύτερη παρέα αυτή την Τσικνονέμνη, αν
και καλό είναι να αποφύγεις τις υπερβολές. Τα
εξάγωνα του Άρη (23/2) και της Αφροδίτης (24/2)
με τον Ποσειδώνα μπορούν να φέρουν κάποια
βοήθεια σχετικά με οικονομικά ζητήματα της
δουλειάς, επηρεάζοντας ιδιαίτερα το 3ο δεκαή-
μερο. Παράλληλα θα αναζητηθούν ερωτικές
καταστάσεις του παρελθόντος για μερικούς, δί-
νοντας δεύτερες ευκαιρίες σε κάποιες σχέσεις,
αν και για τους περισσότερους εκπροσώπους
του ζωδίου η αλήθεια είναι πως επικρατεί μια «ξε-
ραΐλα» στον συγκεκριμένο τομέα το τελευταίο
–αρκτό– διάστημα, με τον Μάρτη όμως να έχει
να δώσει σίγουρα περισσότερα. T

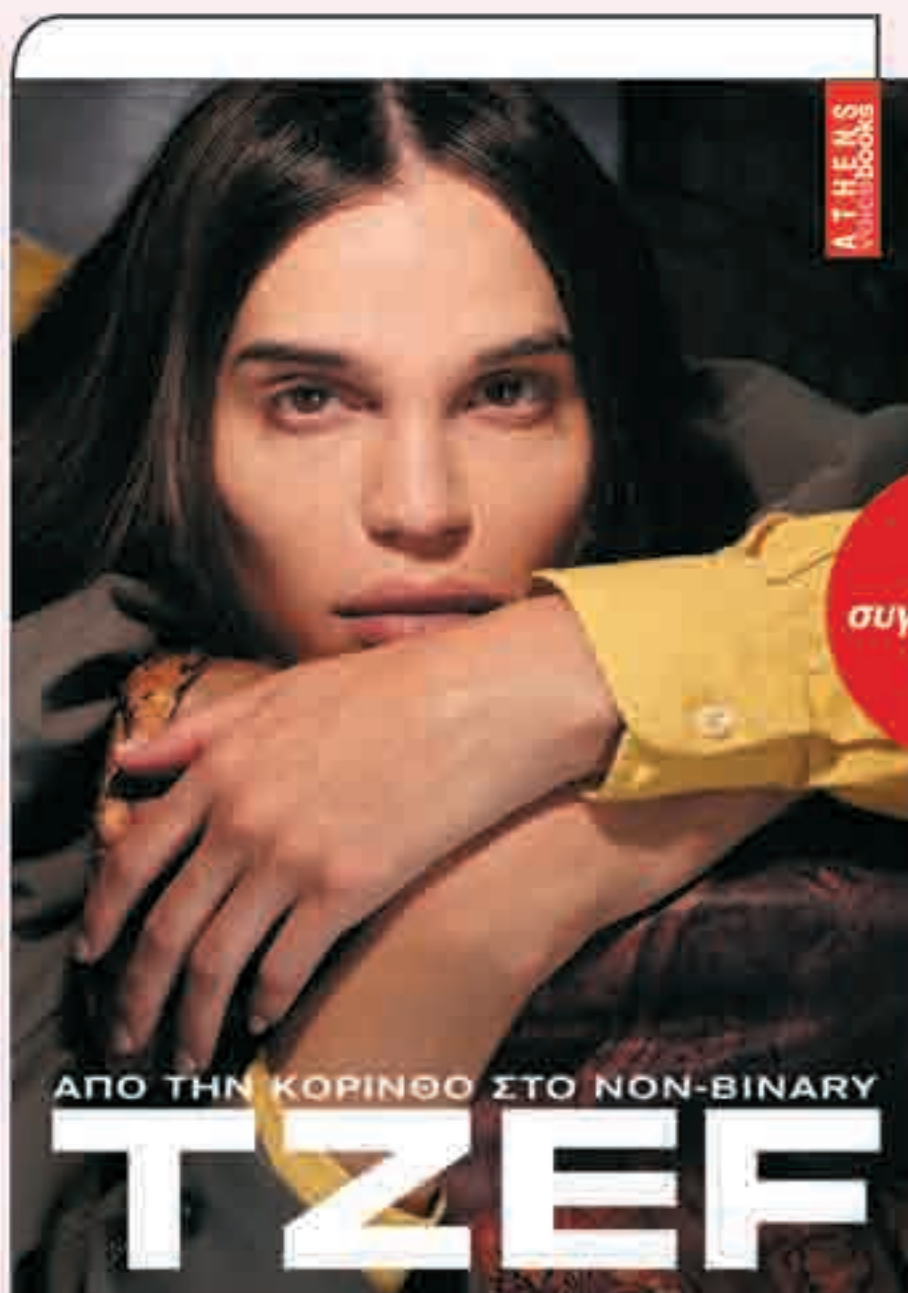
ΙΧΘΥΕΣ

(18 Φεβρουαρίου - 19 Μαρτίου)

Αρκετά άνετη η τελευταία εβδομάδα του Μαρτίου
για σένα Ιχθύ μου, με την έννοια ότι θα σου δώσει
«αβάντες» για να διασκεδάσεις και να περάσεις
όμορφα παρέα με τα αγαπημένα σου πρόσωπα, αν
και το τρέξιμο στη δουλειά φυσικά δεν θα λείψει,
χωρίς όμως να δημιουργεί ιδιαίτερα προβλήματα.
Περισσότερο δε σε νοντικό επίπεδο θα σε απα-
σχολήσει η πορεία της δουλειάς σου και το κατά
πόσον αυτή ανταποκρίνεται στα όνειρα και τις
φιλοδοξίες που έχεις για τον εαυτό σου, σκεφτό-
μενος πιθανώς και εναλλακτικές μέσα στο επό-
μενο διάστημα, αφού μην ξεχνάς πως έχεις
τον Δία αργωό σου. Τα εξάγωνα που σχηματίζει ο
Ποσειδώνας από το ζώδιό σου με τον Άρη και την
Αφροδίτη την Τετάρτη και την Πέμπτη αντίστοι-
χα, μπορούν πάντως να φέρουν μια βοήθεια σε
συλλογικά πρότζεκτς και ομάδες ανθρώπων στις
οποίες συμμετέχεις. Παράλληλα αυξάνουν την
κοινωνικότητα και την όρεξη να κανονίσεις κάτι
για να γιορτάσεις την Τσικνονέμνη και τα γενέ-
θλιά σου, έχοντας και ερωτικό ενδιαφέρον, αφού
ο ρομαντισμός λειτουργεί αβίαστα βοηθώντας και
σε διαδικτυακά φλερτ. Η Παρασκευή όμως με το
τετράγωνο Ερμή-Ουρανού μπορεί να βγάλει θέμα-
τα στην επικοινωνία, το ίντερνετ, τα social media,
τις συσκευές τεχνολογίας και τα μεταφορικά μέσα,
οπότε be more cautious. **A**

NEW!

«Δεν ξέρω αν θα γίνει ποτέ η επανάσταση που ονειρεύομαι. Ξέρω, όμως, ότι αρκετά ζήσαμε με μυστικά, δάκρυα, ψέματα, ενοχές και φόβο»

Μια
συγκλονιστική
ιστορία

Αυτό το βιβλίο είναι η μαγική ιστορία ενός παιδιού που ξεκίνησε από μια καταπιεστική οικογένεια της ελληνικής επαρχίας για να φτάσει να γίνει αφίσα στις μεγάλες βιομηχανίες ομορφιάς του Hollywood.

Η Τζεφ Μοντάνα, ηθοποιός και ακτιβίστρια κατά της κακοποίησης και υπέρ της αναγνώρισης της μη δυαδικότητας του φύλου (non binary) διατρέχει με το σκουπόξυλό της έρωτες, χώρες, χειρουργικά κρεβάτια, ρόλους, πάρτι, πασαρέλες, διαφημιστικά, απογοητεύσεις, μεταμορφώσεις και αναγεννήσεις.

Αυτό το βιβλίο είναι ένα ακόμα βήμα για την ορατότητα των trans και non-binary ατόμων που βαρέθηκαν την κατήχηση και τις απαγορεύσεις. Θέλουν τον σεβασμό και την ελευθερία που τους αξίζει.

Στο βιβλίο περιλαμβάνεται πλούσιο φωτογραφικό υλικό.

ATHENS
voicebooks

ΒΡΕΙΤΕ ΤΟ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

στα γραφεία μας, Χαριλάου Τρικούπη 22, Αθήνα, 210 3617310
ή παραγγείλτε το on-line στο athensvoice.gr/culture/books/athens-voice-books

νῶμα

τοπικά & ποιοτικά

Κάθε τόπος στον τόπο σου

με τη νέα σειρά τοπικών & ποιοτικών
προϊόντων Νῶμα

Ανακαλύψτε το όρυζο Ούζο Μυτιλήνης Γ.Ε.
και όλας τις αυθεντικές γεύσεις της Ελλάδας απ' όλη «απειροήμα» Lidl.

ΑΠΟΛΥΤΟΤΗΤΕΣ

Νῶμα
Ούζο Μυτιλήνης
Γ.Ε. 40% vol.

700 ml

7,89€

11,95€

Μαθε περισσότερα εδώ:

[lidl-hellas.gr](https://www.lidl-hellas.gr)

